

bONUM PUBLICUM

06

„VÍZGAZDÁLKODÁSI
OKTATÁSI-KUTATÁSI
KÖZPONT LEHET AZ NKE”
Interjú Szöllősi-Nagy Andrással

16

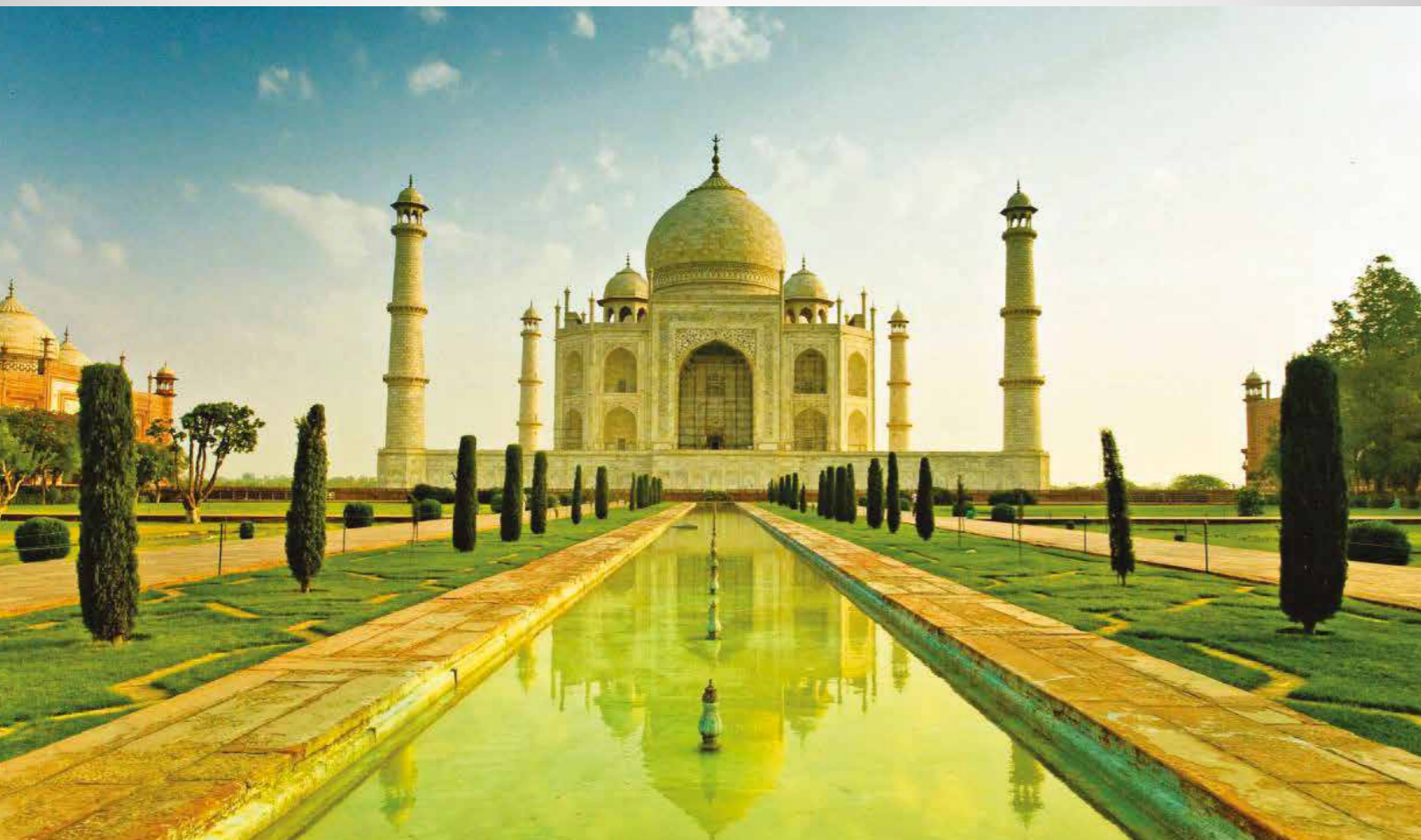
'56-RA EMLÉKEZTEK
AZ EGYETEMI
POLGÁROK

28

BEMUTATTÁK AZ
IDEI JÓ ÁLLAM
JELENTÉST

AMBASSADORS FORUM AT
LUDOVIKA

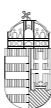
2016. december 7-én 18:00-kor folytatódik a Ludovika Nagyköveti Fórum, a diplomácia és az egyetemi világ képviselőinek találkozóhelye és vitafóruma.

Vendégünk:

Rahul Chhabra
India nagykövete

A rendezvényt kapcsolatban érdeklődni a NUPS.international@uni-nke.hu e-mail címen lehet.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A repüléshez kapcsolódó kutatásfejlesztési központtá válhat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának Katonai Repülő Intézete. Ezt várja az NKE attól a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programtól, amelynek megvalósítása október 3-án indult. A tervekről az egyetem vezetése kihelyezett értekezleten tájékozódott az intézet szolnoki bázisán.

„Vízgazdálkodási oktatási-kutatási központ lehet az NKE”
Interjú Szöllősi-Nagy Andrásal

Véget ért a rendészeti alapfelkészítés

Kiberbiztonsági hónap az NKE-n

A tudomány világnapja a békéért és a fejlődésért

TARTALOM 2016. NOVEMBER

02	MOZAIK	18	KIBERBIZTONSÁGI HÓNAP AZ NKE-N	37	VERSENYSZFÉRA ÉS A SZOLGÁLTATÓ KORMÁNYHIVATAL
06	„VÍZGAZDÁLKODÁSI OKTATÁSI-KUTATÁSI KÖZPONT LEHET AZ NKE” - INTERJÚ SZÖLLŐSI-NAGY ANDRÁSSAL	21	VÉGET ÉRT A RENDÉSZETI ALAPFELKÉSZÍTÉS	40	70 ÉVES LETT A „TANÁRÚR”
11	INNOVÁCIÓ SZÉCHENYI NYELVÉN	24	INTERNET ÉS HÁBORÚ - A LÁTHATATLAN HADVISELÉS	45	A TUDOMÁNY VILÁGNAPJA A BÉKÉÉRT ÉS A FEJLŐDÉSÉRT
13	REPÜLÉSTUDOMÁNYI KÖZPONT LEHET AZ NKE	26	NAGY-BRITANNIA NEM FORDÍT HÁTAT EURÓPÁNAK	48	APÁCÁK, TRAKTOROSOK, RENDŐRÖK
15	NEMZETKÖZI TRENDEK A RENDŐRKÉPZÉSBEN	28	BEMUTATTÁK AZ IDEI JÓ ÁLLAM JELENTÉST	53	A FELSŐFOKÚ KÖZIGAZGATÁS TÖRTÉNETE
16	'56-RA EMLÉKEZTEK AZ EGYETEMI POLGÁROK	34	VÍZ VILÁGTALÁLKOZÓ 2016	56	AJÁNLÓ

Az AB intézkedő rendőrökről készült sajtófotók közlését tiltó bírósági ítéleteket semmisített meg

Az Alkotmánybíróság (AB) rendőrök képmásáról készült sajtófotóknak, videóknak az érintettek engedélye nélküli közlését tiltó bírósági ítéleteket – köztük kúriai döntést – semmisített meg nyilvánosan kihirdetett két határozatában október végén. A két elbírált alkotmányjogi

panaszban egy médiaszolgáltató és egy hírportál a szabad véleménynyilvánításra és a sajtó szabadságára hivatkozva kérte az AB-tól a bírói ítéletek, kúriai, ítéltáblai és törvényszéki határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

A bíróságok korábbi gyakorlata szerint a nyilvános helyen munkájukat végző rendőrök nem minősülnek közszereplőnek, így róluk felismerhető fotó csak a beleegyezésükkel készíthető és hozható nyilvánosságra. Az AB ugyanakkor hivatkozott többek között egy 2014-es, hasonló ügyben hozott döntésére, amelyben már kimondta, hogy a rendőri intézkedésről az érintett engedélye nélkül készült képfelvétel nyilvánosságra hozható, ha nem öncélú, azaz a jelenkor eseményeiről szóló szabad tájékoztatáshoz kötődik, a közhatalom gyakorlása szempontjából közérdeklődésre számot tartó. Kivétel lehet, ha a közlés az emberi méltóság sérelmét okozza, ilyen például a hivatása gyakorlása közben megsérült rendőr szenvedésének bemutatása.

Közszolgálati Kutatók Éjszakája

2016-ban is megrendezték a Kutatók Éjszakája előadásorozatát, amelynek célja, hogy minél több emberrel, főként a fiatalokkal megismertesse kutatói pályáját. Az NKE az elmúlt évekhez hasonlóan, idén is elkötelezte magát a tudomány széles körű terjesztése mellett, így az egyetem kampuszain több mint ötven, többek között az államtudományokkal kapcsolatos előadást tartottak az érdeklődő közönségnek szeptember 30-án kora délutántól egészen estig. Az előadásokon szó volt a közigazgatás történetéről, információtechnológiáról, az 1916-os arab felkelés hátteréről, a katonaság ökológiai lábnyomáról, a mexikói társadalomról, az Európai Unió fejlődéséről, a migrációról, valamint az Európai Uniót és a nemzetállamokat érintő bevándorlásról, a forrongó közel-keleti politikai átalakulásról, illetve a biztonságpolitika 21. századi kérdéseiről. A programokon több mint ezeröt-százan vettek részt.

Akadémiai székfoglalót tartott az ÁKK dékánja

A foglalkoztatás rugalmasságáról és a munkavállalói jogállás védelméről tartott akadémiai székfoglaló előadást október végén Prof. Dr. Kiss György. Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánját májusban választotta meg az MTA közgyűlése a testület levelező tagjává. Kiss György 1977-ben végzett a Pécsi Tudományegyetem állam és jogtudományi karán, summa cum laude minősítéssel. Évtizedeken keresztül itt dolgozott, 1998-ban lett egyetemi tanár, majd később tanszékvezető. Több éven át volt főosztályvezető a Munkaügyi Minisztériumban, ahol az európai uniós jogrendszer munkajogi vonatkozásainak a magyar jogrendbe való átültetésén dolgozott. 2008-ban lett az MTA doktora, 2011-ben a doktori tanács tagjává választották. Még ebben az évben kapott Akadémiai Díjat az „Alapjogok kollíziója a munkajogban” című munkájáért. Mintegy 20 külföldi egyetemen és kutatóintézetben volt meghívott előadó. Számos tudományos publikáció és kiadvány szerzője és szerkesztője, így például a nevéhez fűződik a 2000-ban megjelent *Munkajog* című könyv és a 2002-es kiadású, az *Az Európai Unió munkajoga* című kiadvány is. A professzor tagja az 'European Labour Law Network' -nek és elnöke a Magyar Munkajogi Társaságnak. Kiss György részt vett a jelenleg hatályos Munka Törvénykönyv szakmai előkészítésében is. 2015-től az Államtudományi és Közigazgatási Kar dékánja.

Szorgalom, tudás és tehetség

„A személyes dicsőségen túl, az Önök teljesítménye dicsőség a karok és az egyetem számára is” – fejezte ki elismerését Prof. Dr. Patyi András az egyetem kimagasló tanulmányi és szakmai tevékenységet folytató hallgatói számára rendezett fogadáson, ahol ünnepélyes keretek közt adták át a 2016/2017-es tanév köztársasági ösztöndíjait. „Három szóban lehet összefoglalni, amit ma itt ünneplünk: Szorgalom, tudás és tehetség. Önök azok a hallgatók, aki ezt a három tulajdonságot egyesítik magukban” – tette hozzá. A köztársasági ösztöndíjat azok a hallgatók nyerhetik el, akik legalább két aktív félévet minimum ötvenöt kredittel és kiemelt tanulmányi eredményekkel zártak, emellett aktív szakmai és tudományos tevékenységet folytattak. Az évente meghirdetett ösztöndíjra a pályázatokat a felsőoktatási intézményekhez kell benyújtani, ahol az egyetemi szenátus a leadott pályázatokra javaslatot tesz, majd továbbítja oktatásért felelős miniszternek. Idén az NKE-n huszonegyen kaptak köztársasági ösztöndíjat, tizenegyet a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, nyolcat az Államtudományi és Közigazgatási Kar, egyet-egyét a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar, valamint a Katasztrófavédelmi Intézet hallgatója vehetett át.

Sikeres részvétel a CSDP-olimpián

Oktober 4-7. között immáron harmadik alkalommal rendezték meg az Európai Unió egyik legmagasabb szintű tanulmányi versenyét. A Common Security and Defense Policy Olympiadnak idén a szlovákiai líptószentmiklósi Milan Rastislav Štefánik Katonai Akadémia adott otthont. Az NKE hallgatói először vettek részt a versenyen. Felkészítő tanáruk,

Dr. Molnár Anna segítségével Géczy Luca, Al-Agha Cintia Asoum (NETK) és Göblyös Bence (HHK) egyaránt sikeresen szerepelt a versenyen: a NETK hallgatója, Al-Agha Cintia Asoum az első fordulóban 1. helyezést, a döntőben pedig 3. helyezést ért el az EU kibervédelmével foglalkozó pályaművével. Az Európai Unió közös biztonság- és védelempolitikájával kapcsolatos konferenciát először négy évvel ezelőtt, 2012-ben rendezték meg Cipruson. Annak sikerén felbuzdulva a szervezők azt a döntést hozták, hogy minden második évben összehívják az Európai Unió tagállamainak katonai felsőoktatási intézményeinek hallgatóit, a közeljövő európai tisztjeit egy közös megmérettetésre. A líptószentmiklósi versenyre többek között Írországból, Bulgáriából, Ciprusról és Észtországból érkezettek versenyzők.

Rangos elismerés az NKE professor emeritusának

Kiemelkedő tudományos életművének elismeréseként Eötvös József-koszorú kitüntetésben részesült Prof. Dr. Finszter Géza, az MTA doktora, az NKE Rendészettudományi Kar oktatója. A rendészettudományi és történelmi tanszék egyetemi tanára a Magyar Tudományos Akadémián, a Magyar Tudomány Ünnepeinek nyitónapján vehette át az elismerést. Finszter Géza a modern rendészeti jog megalkotásáért, a büntetőjog, a büntető eljárásjog, a közigazgatási jog, valamint a kriminalisztika-kriminológia területén végzett kutatásaiért, a tudományos közéletben és utódnevelésben való részvételéért kapta az elismerést a Magyar Tudományos Akadémia Elnökségétől. Eötvös József-koszorút azok kaphatják, akik a szakmai közvélemény

által elismert, kiemelkedő jelentőségű tudományos életművet alkottak, a tudomány doktora fokozattal, vagy az MTA doktora tudományos címmel rendelkeznek és betöltötték 70. életévüket. Finszter Géza nyugállományú rendőr ezredes, kriminológus 1968-ban szerzett jogi diplomát az ELTE Állam- és Jogtudományi

Karán. Rövid bírósági gyakornoki munka után 1968-tól 1997-ig szolgált hivatásos tisztként. 1984-ben védte meg kandidátusi értekezését és lett a *Belügyi Szemle* c. folyóirat főszerkesztője. A Rendőrtiszti Főiskolán a hetvenes évek elejétől tanított óraadó tanárként, majd 1993 és 1997 között főállású oktatóként. A főiskolai tanári címet 1993-ban nyerte el. 1997 és 2010 között az Országos Kriminológiai Intézet munkatársa. Jelenleg is oktatója a kriminalisztika tantárgynak az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán. Az MTA doktora címet a rendészettudományról írt tanulmánya alapján 2007-ben szerezte meg. 2010-ben a köztársasági elnök egyetemi tanárnak nevezte ki. 2015 májusától a Nemzeti Közszolgálati Egyetem professor emeritusa.

A NATO elsőszámú katonája az NKE-n

Petr Pavel vezérezredes, a NATO Katonai Bizottságának elnöke tartott vendégelőadást a Ludovika Campus Főépületében szeptember 30-án. A vezérezredes olyan neves oktatási intézményekben folytatott eredményes tanulmányokat, mint a Cseh Katonai Akadémia, illetve a londoni King's College, ahol nemzetközi kapcsolatok szakon szerzett mesterdiplomát. Szakmai pályafutása során betöltötte a Cseh Hadsereg Különleges Erőinek parancsnoka, illetve a Cseh Fegyveres Erők vezérkari főnöke pozícióját, továbbá katonai attasé volt Brüsszelben. Petr Pavel személyében a NATO Katonai Bizottságának elnöki tisztségét először tölti be kelet-közép-európai katonatiszt. Előadásában átfogó képet festett a NATO előtt álló aktuális kihívásokról, ennek kapcsán megjegyezte, hogy bár az aktuális intézkedések alapján úgy tűnik, a NATO kizárólag Európára koncentrál, valójában továbbra is globális látókörrel rendelkezik. Hozzátette: napjaink kihívásait a NATO sem képes egyedül megoldani, így az előttünk álló időszakot a hatékony együttműködéseknek és a nemzetközi hálózatok kiépítésének kell jellemezniük. A Ludovikán tett látogatása során Petr Pavel külön megemlítette, hogy az NKE által megvalósított oktatási forma a legjobb felsőoktatási platformok egyike, mivel az egyetemi hallgatók nemcsak saját, hanem a többi karon tanuló diákok hivatásrendjét is megismerik.

Államtudományi mesterképzés az ÁKK-n

Államtudományi osztatlan mesterképzési szak indul 2017 szeptemberében az NKE Államtudományi és Közigazgatási Karán. Az ötéves osztatlan képzésen állami támogatással tanulhatnak a hallgatók. A mester szakon végzők a jogász képesítésnek megfelelő doktori címet kapnak (*dr. rerum politicarum*), amely hasonló fogadtatást és vonzerőt jelent majd a közszolgálatban, mint a jogi diploma. A képzést sikeresen teljesítők okleveles államtudományi mester szakképzettséget szereznek. A szakindítást többéves előkészítő munka előzte meg, amelynek egyik fontos mérföldköve volt az intézmény közigazgatás-tudományi karának átalakítása. Olyan szakemberek képzése valósulhat meg az új szakon, akik az állami feladatokat komplexen tudják kezelni, magas szintű tervezési, stratégiai, elemzési és vezetői feladatokra képesek és ismerik az alapvető közigazgatási ágazatok szakpolitikai rendjét is.

Ismét a tudomány kapujában

Újra poszterversenyt hirdetett az NKE Doktorandusz Önkormányzata az egyetem szakkollégiumaival, hogy a tudományos pálya iránt érdeklődő kutatók és hallgatók számára megjelenési felületet biztosítson kutatásaik és eredményeik prezentálására. A *Tudomány kapujában* programot az NKE a Magyar Hadtudományi Társaság Kápolnai Pauer István Ifjúsági Klubjával, a Doktoranduszok Országos Szövetségének Hadtudományi, Műszaki és Közigazgatás-tudományi Osztályaival és a Mathias Corvinus Collegium Közép-Európa Szakirányával együttműködésben, az európai kiberbiztonsági hónap rendezvénysorozat részeként hirdették meg, kiberbiztonsági és általános témakörben.

A versenyre 29 pályamunka érkezett, a hazai kutatók mellett a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és az Ungvári Nemzeti Egyetem hallgatói is készítettek posztereket, amelyeket az ÁKK aulájában állítottak ki. A versenyre beküldött pályaművek később megjelennek a Magyar Hadtudományi Társaság kiadványában, valamint a helyezést elért és az oklevéllel díjazott pályázók előadhatták műveiket a Doktoranduszok Országos Szövetsége által szervezett novemberi konferencián.

Javítanák a magyar oktatás minőségét a plágiumkeresők

Az antiplágium rendszerek, mint az idén ősszel bemutatott plag.hu, képesek pillanatok alatt felfedezni az egyezéseket dolgozatok és internetes cikkek között, használatuk pedig eleve elbátortalanítja a plagizálást megkockázató diákokat.

Erre szükség is van, mert egy 2010-es etikai felmérés során a megkérdezett tanulók 59 százaléka nyilatkozott arról, hogy csalt már dolgozatok alkalmával, és minden harmadik diák elismerte, hogy használta már plagizálásra az internetet. Az elmúlt hat évben ezek a számok tovább növekedtek, így a dolgozatokat javító tanárok feladata nehezebb, mint valaha. Arturas Vinckevicius, a plag.hu plágiumkereső képviselője szerint egyre több európai ország teszi kötelezővé a plágiumvadászok használatát nemcsak a felsőoktatásban, hanem már a középiskolákban is. Magyarország e tekintetben elmaradott, hisz a legtöbb iskolában még nem bevett szokás efféle szoftverekre támaszkodni a szerzői jogok védelmének érdekében. Vinckevicius szerint a felsőoktatás minden szereplőjének arra kell fókuszálnia, hogy hatékony eszközök bevetésével minél hamarabb visszaszorítsa a plagizálást.

„Vízgazdálkodási oktatási-kutatási központ lehet az NKE”

SZÖVEG: SZŐŐR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A vízügyi szakma egyik nemzetközileg is legismertebb szakemberét tudhatja munkatársai között a Nemzeti Közszolgálati Egyetem. Szöllősi-Nagy András professzor a Víz Világtanács kormányzótanácsának tagja, a GEF tudományos tanácsadója, az UNESCO Nemzetközi Hidrológiai Programjának húsz éven keresztül vezetője, jelenleg a Kormányközi Tanács választott elnöke ma már az NKE fenntarthatósági kabinetjében is dolgozik egy egyedülálló nemzetközi mesterképzés beindításán.

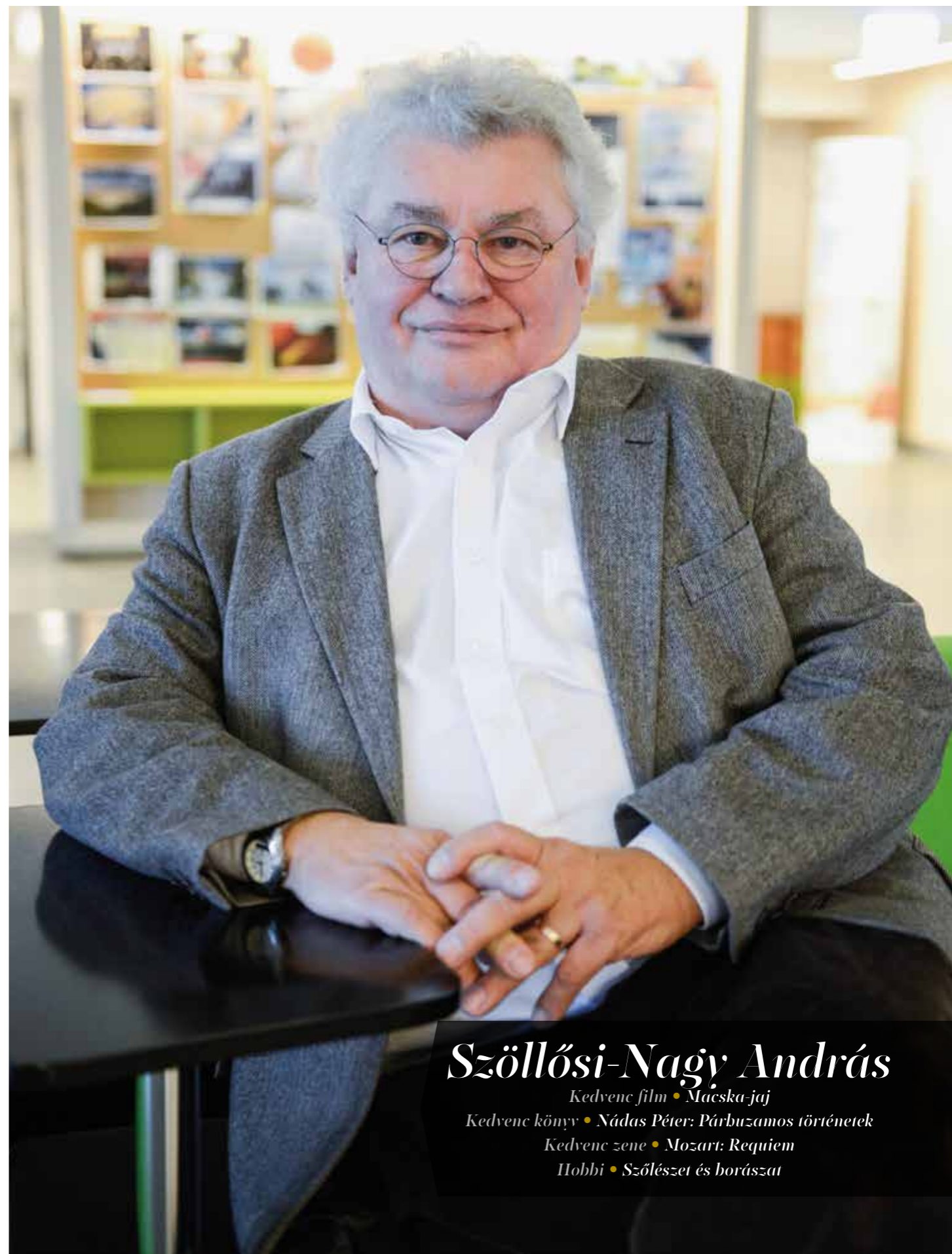
○ Beszélgetésünk apropója a november végi Budapesti Víz Világtalálkozó, amely számunkra nemcsak egy szakmai konferencia, hanem jelentős diplomáciai esemény is, hiszen számos állam- és kormányfő vesz részt a rendezvényen. Mi lehet a valós haszna, eredménye mindennek?

Szellősi-Nagy András: Nagyon sok haszna lehet kül- és belpolitikai tekintetben is. Ez utóbbit illetően különösen a hazai vízpolitika fejlesztése szempontjából várok további előremozdulást. Az elmúlt mintegy 30 évben ugyanis nálunk a vízügy egyfajta „prügelknabe”-ként (bűnbakként) működött, azaz sok pofont kapott, hogy más is értse. Emiatt a vízügy sajnos intézményesen is dezintegrálódott, szembemelve így a nemzetközi ajánlásokkal és folyamatokkal. Szerencsére az elmúlt években megindult egy ellenkező előjelű, pozitív folyamat, amelynek részeként ez a terület – szerintem nagyon helyesen – a Belügyminisztérium irányítása alá került,

és már látszódnak is az integrálódás előnyei. Persze sok teendő van még hátra. Másrészt fontos lenne az is, hogy a találkozó révén helyzetbe hozzuk a magyar vízipart, illetve az oktatási intézményeket. A tudás itt, de a piacok kint vannak, tehát valahogy ki kell terjeszteni a hatósugarunkat. A rendezvény arra is jó lehetőséget teremt, hogy a vízügyi együttműködés révén külpolitikánkat is erősítsük. Magyarország egyébként, mások által is elismerve, sokat tett annak érdekében, hogy a víz ennyire meghatározó stratégiai cél lett a jövőt illetően.

○ Itt máris eljutunk a fenntarthatóság kérdéséig, amiben a víz egy közös platform is lehet, hiszen a fenntarthatóság számos területén érintett.

Sz.-N. A. Így van. Ma e tekintetben gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóságról beszélünk. Ha egyiket a másik kárára részesítjük előnyben, akkor nem lesz fenntartható »

Szellősi-Nagy András

Kedvenc film • *Mácska-jaj*

Kedvenc könyv • *Nádas Péter: Párbusamos történetek*

Kedvenc zene • *Mozart: Requiem*

Hobby • *Szőlészet és borászat*

maga az egész globális rendszer, és összeesik. Ha az ENSZ által tavaly elfogadott 17 fenntarthatósági célt, valamint a klímaváltozás hatásait nézzük, akkor a víz az, ami csakugyan összekapcsolja és egy nagy integrált rendszerré formálja azokat. Áder János köztársasági elnöknek kulcsszerepe volt abban, hogy a víz meghatározó fenntartható fejlődési cél legyen – voltaképpen ez volt a fő eredménye az általa összehívott 2013-as Víz Világtalálkozóknak. Az ideai találkozó a tizenöt éves távlatú megvalósítás szükséges feltételeivel foglalkozik majd, azzal tehát, hogy a megfogalmazott politikai célokat hogyan lehet mérhető eredményekké konvertálni. A kitűzött célok között szerepel például az is, hogy 2030-ig univerzálisan véget kell vetni a szegénységnek és az éhínségnek, ami az elmúlt évtizedek politikai és gazdasági folyamatait nézve nagyon bátor célkitűzés. Ám a világnak szüksége van ilyen tiszta és markáns célokra, mert egyébként reményünk sem lenne a túlélésre.

○ **Magyarországnak milyen szerepe lesz a vízügyi célok elérésében?**

Sz.-N. A. Reményeink szerint hazánk primus inter pares (első az egyenlők között) szerepben tűnik majd fel, legalábbis regionálisan, pozitív hozzájárulással és ráhatással a globális vízgazdálkodás folyamataira. Félve mondom ezt, hiszen nagyok az intézményes lemaradásaink, de nagyok a lehetőségeink is. A kérdés az, hogyan tudjuk kockázatainkat lehetőséggé formálni. Sok mindent teljesen újra kell építenünk. A szürkeállomány alapvetően még megvan ehhez, de – zömében történelmi-politikai okok miatt – fájóan kimaradt majd két generáció, ami nagyon hiányzik. Vagyunk mi, a hatvanas (plusz) éveikben járó fossziliák és mellettünk a húszas, harmincas fiatalok, akik látják, hogy a fenntarthatóságban a víznek központi szerepe van, és hogy kulturálisan, valamint történelmileg ennek rendkívül nagy hagyományai vannak hazánkban. Ma Magyarországon szinte mindenki úgy gondolkodik, hogy a vízellátás és a vizek kártételei elleni biztonság garantált dolog, ami mindig volt és mindig lesz. Azonban ha megnézzük például a klímaváltozás várható hatásait, akkor már nem lehetünk ebben ennyire gőgösen biztosak. A globális felmelegedés egyik várható hatása, hogy a víz körforgása, vagyis a hidrológiai ciklus felgyorsul. Amennyiben ez így lesz, akkor nagyobb lesz a szélsőségek előfordulásának valószínűsége is.

○ **És ezt már most is tapasztalhatjuk.**

Sz.-N. A. Igen, bár a cinikusabbja azt tartja, hogy ez csupán az úgynevezett CNN-hatás, azaz a médiumok valós időben hozták a katasztrófák képeit a nappalinkba, és minél több ilyen van, annál több az aggodalom meg a néző, és jobban el lehet adni a hirdetéseket. Hogy ez mennyire igaz, azt nem tudom, mindenesetre rusnyán hangzik. Voltaképpen lényegtelen is,

mert a szikár tények a szélsőséges árvizek és aszályok gyakoriságának szignifikáns növekedését mutatják, akár honnan is nézzük. A klímaváltozás nagyon primitív modelljét úgy lehet elképzelni, mintha egy fedő lenne az atmoszféra tetején, és amikor a felszínről visszaverődő üvegházgázok (például a széndioxid) eléri a fedőt, akkor ahelyett, hogy akadály nélkül átmennének rajta, onnan a korábbinál nagyobb részük visszapattan. Ezzel növekszik a hőmennyiség az atmoszférában, megnő a párolgás mértéke és ennek következtében a felhőképződés valószínűsége, és ezáltal több csapadék lesz, ami több felszíni lefolyást és így több és nagyobb áradást idézhet elő. Ha ugyanannyi víz van és az árvizek valószínűsége megnő, akkor a kontinuitás fenntartásához az aszályos időszakoknak is nőniük kell térben és időben is. Persze a valós jelenség ennél lényegesen bonyolultabb, erősen nem lineáris és seregnyi sztochasztikus visszacsatolás van jelen. A védekezést szolgáló árvízvédelmi gátakat nem lehet minden határon túl növelni, de tározással, adaptív vízgazdálkodással, a felső területekkel való szoros együttműködéssel, az árvízcsúcsok levágásával és a vizek visszatartásával sikeresen átveszelhetjük a nedvesebb periódusokat, hogy a szárazabb időszakokra is legyen vizünk. Öntözéses gazdálkodásra ugyanis egyre inkább szükség lesz. Ha a Föld népessége a jelenlegi ütemben növekszik, a következő 25 évben meg kell duplázni az élelmiszertermelést. A termőterületek 14 százaléka már ma is öntözött terület, és itt állítják elő az emberiség élelmiszerének 40 százalékát. Tehát az öntözéses gazdálkodás nagyon hatékony dolog, hiszen a hiányzó csapadékot pótolja. Megjegyzendő még, hogy ma körülbelül ugyanannyi édesvíz van a Földön, mint a holocén klímaoptimumban, amikor a hőmérséklet nagyjából stabil volt, de a felhasználók száma logaritmikusan is megsokszorozódott, néhány milliőről több mint hétmilliárdra nőtt.

○ **Azt olvastam, hogy a jelenleg könnyen elérhető felszíni édesvíz mennyisége csupán 0,007 ezreléke a teljes vízkészletnek. Hol van a többi édesvíz?**

Sz.-N. A. A felszín alatt, a gleccserekben, a permafrost területein, az Északi- és a Déli-sarkon. A felszín alatti vízkészlet tényleg nagyon jelentős, a nem megfagyott víz több mint 90 százaléka. Ez a készlet az adaptivitás egyik kulcsa, sokat fel is lehet használni belőle, azonban nagyon érzékeny területe a vízgazdálkodásnak. A Kisalföld alatt például van egy több köbkilométer térfogatú felszín alatti víztartó. Ha azonban ez elszennyeződik, akkor csak évmilliók alatt történik meg az öntisztulása. Amikor a 80-as években Bangkokban éltem, magam is láttam rossz példát a felszín alatti vízgazdálkodásra. Túlszivattyúzták a felszín alatti vizet, aminek következtében előállt a talajkompakció, azaz a talajsüllyedés jelensége, és az esős évszak idején az autók csak úgy tudtak közlekedni,

hogy egy fémpipa volt erősítve a kipufogók végére, mert olyan magas volt a vízszint. Amióta bevezették a vízhasználatok engedélyezését és ellenőrzését, ez a jelenség megszűnt. A megoldás nem műtárgyakkal történt, hanem egy átgondolt vízpolitikai döntéssel. Tehát nagyon kell ügyelni az egyensúlyi állapot megtartására, hogy a felszín alól kivett víz pótlása megtörténhessék.

○ **Azaz nem lehet ezt sem mértéktelenül és szabályozatlanul csinálni.**

Sz.-N. A. Ahogy említette, az összes vízkészlet – amiben a tengerek is benne vannak – mindössze 0,007 ezreléke használható mint felszíni édesvízkészlet. Ez mintegy 42 ezer köbkilométer, ami egyáltalán nem sok. Magyarországon az van a köztudatban, hogy milyen sok vizünk van, ami részben igaz is. Mondjuk Jordániához képest mindenképpen, hiszen amíg ott egy főre évente 120 köbméter jut, nálunk 6 ezer, Kanadában pedig 120 ezer köbméter, szóval elég nagy a szórás. A kockázatok várhatóan nálunk is nőnek majd, és erre fel kell készülni.

○ **Úgy tudom, hogy nálunk minőségileg**

ugyanolyan vizet használunk a szennyezés továbbítására. Igaz ez? Mennyire hatékonyak intézményeink?
Sz.-N. A. Igen, a szanitációs rendszerben gyakorlatilag ivóvízzel szállítják a szennyet, tehát mi magunk szennyezzük el a vizet. Ám a nagy szennyezés nem az emberi felhasználásból fakad, hanem a mezőgazdasági nem-pontszerű szennyeződés következtében. Ez az ágazat adja a teljes vízfogyasztás 80 százalékát. Ami az intézményeket illeti: Magyarország sokáig szerencsés helyzetben volt, szakmailag jól képzett emberek dolgoztak ezen a területen. Most a Kormány új vízügyi stratégiát is kidolgoztott, az úgynevezett Kvassay-tervet, ami szakít azzal a Kádár-korszakbeli hagyománnyal, hogy a vízügy mondja meg a többieknek, hogy mit kell csinálni. A társadalomnak kell ugyanis megmondania, hogy mit csináljon a szakma. Fontos leszögezni, hogy a vízügy szolgálat, a köz szolgálat.

○ Több nagy vízügyi szervezetben is kulcspozíciót töltött, illetve tölt be. A Víz Világtanács kormányzótanácsának tagja és sokáig az UNESCO hidrológiai programjának operatív vezetője volt, most pedig elnöke. Mit tudnak tenni ezek a szervezetek a vízügyi politika fejlesztésért?

Sz.-N. A. Húsz évet dolgoztam a párizsi UNESCO-központban, ahol a Nemzetközi Hidrológiai Program (NHP) végrehajtó titkára voltam, majd az UNESCO-IHE felsőfokú víztudományi intézetének voltam öt évig rektora. Az NHP kormányközi program, ami olyan vízgazdálkodási problémákat igyekszik megoldani, amelyre egyetlen ország sem lehet önmagában képes, tehát szükséges a kormányok együttműködése. Példa erre a klímaváltozás, amely nem ismer határokat. Az UNESCO-IHE unikális dologként csak a vízzel foglalkozik, a vízellátástól az öntözésen át a vizes katasztrófavédelemig. A 80-as években a WMO-nak, a meteorológiai világszervezetnek voltam alkalmi szakértője és Bangladesben is dolgoztam. Ekkor jelentek meg az első személyi számítógépek, és az volt a feladatom, hogy kidolgozzak egy árvízi előrejelző matematikai modellt. A modellek alapvetően jól működtek, de egyszer jött egy szokatlanul magas árvíz, ami iszonyatos tragédiához vezetett: tízezrek életét követelte egyetlen éjszaka leforgása alatt. Az árvízi előrejelző rendszer jól működött, tudtuk, hogy mi fog történni, de sajnos az információt nem tudtuk eljuttatni a felhasználók többségéhez. A kommunikációs rendszerek összeestek, a vidéken élő szegény embereknek nem volt rádiójuk sem, sokan még a figyelmeztető rölapokat sem tudták olvasni. Ekkor döbentem rá, hogy itt nem elég a tiszta mérnöki tudás, a katasztrófák elleni védekezésben legalább annyira fontos a hatékonyan működőképes kommunikációs hálózat, és legfőképp a társadalmi-kulturális szokások és együttműködések alapos megértése. Ezek nélkül ugyanis nem jut el az üzenet a szándékolt helyre.

○ Említette az UNESCO-egyetemet, amelynek a rektora is volt öt éven keresztül. Az oktatásnak mekkora szerepe van a vízügy területén?

Sz.-N. A. Közhelynek hangzik, de tényleg igaz, hogy mindennek az oktatás a kulcsa. A koreai gazdasági csoda is az oktatás fejlesztésével kezdődött. Gyakorlatilag 40 év alatt a semmiből, egy rommá bombázott országból egy gazdaságilag nagyon fejlett régió jött létre. Ehhez beruházásra van szükség, csak akkor működik. Nálunk ezt még nem biztos, hogy pontosan értik. Ha valahol gazdasági gondok vannak, akkor a politikusok az oktatáson és az egészségügyön próbálnak spórolni. Ez nem helyes út. Azt viszont jó látni, hogy a Nemzeti Közzolgálati Egyetem létrehozásával elindult valami Magyarországon. Itt ugyanis a különböző hivatásrendek nemcsak a saját szakmájukat ismerik meg, hanem megtanulják azt is, hogy mit jelent a közszolgálatban dolgozni, közszolgának lenni. Ennek az egyetemnek nagyon jó integráló hatása lehet.

○ Ha a hírek igazak, hamarosan vízügyi szakembereket is képeznek majd az NKE-n.

Sz.-N. A. A bajai Eötvös József Főiskola vízügyi képzéseinek az NKE rendszerébe csatolása logikus lépés lenne, mert általa az operatív vízügyi ismeretek oktatása újra a közszolgálat kereteibe kerülhetne. Hallottam, hogy sokan berzenkedtek ez ellen, szerintem nem kellene. Ráadásul ez is szorosan kapcsolódhat majd az egyetem fenntartható kabinetjének a munkájához, ami jóval túlmege a víz problémakörén. A kabinetben Baranyai Gábor kollégámmal az a fő feladatunk, hogy a jó vízkormányzás oktatására egy mesterképzési programot dolgozzunk ki, ahol a technikai és a társadalmi tudományos részeket lehetne ötvözni. A tervek szerint ez egy nemzetközi képzés lenne, mert erre nagy piac van mostanában és már jövő szeptemberben elindulhatna. Arra számítunk, hogy 25-30 főt tudnánk így beiskolázni Közép-Európából és a fejlődő országokból.

Mivel a nemzetközi vízügy területén az elmúlt évtizedekben használható kapcsolatokra tettem szert, szeretném ezt itt is kamatoztatni: a legjobb vendégelőadókat hívnám meg. Magyarországon több helyen is folyik vízügyi szakemberképzés, és a magyar egyetemi vizes tanszékek szorosabb együttműködését javaslom, közös kutatásokkal és átjárható oktatási programokkal. Közel harmincéves külföldi szolgálatom után két éve végleg hazatérve azt látom, hogy sok rendkívül tehetséges szakember dolgozik a vízügyi oktatás, kutatás és az operatív vízgazdálkodás területén, de mintha egyedül lennének, és folyvást egymással versenyeznek, ahelyett, hogy felismernék az együttműködésben rejlő óriási lehetőségeket és közös hozamot. Tehát úgy látom, hogy az NKE képes lehet arra is, hogy segítő háttérrel adjon a vízügyben oktató, kutató szakemberek összefogására a különböző diszciplínák hatékony integrálásával. ●

Innováció Széchenyi nyelvén

SZÖVEG: **PODOBNI ISTVÁN**
FOTÓ: **SZILÁGYI DÉNES**

„Mester-főknek azokat hívom, kik munkássági ágaiikon az emberiségnek – úgy szólván – új érat nyitottak” – írta Széchenyi István Világ című munkájában. Ezek a mester-fők azok, akik előbbre vitték társadalmuk és kultúrájuk sorsát. Egy ilyen mester-fő, gróf Széchenyi István elkötelezettségét és tenni akarását mutatta be a Ludovika Szabadegyetem hallgatóságának Prof. Dr. Pálinkás József, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal elnöke a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen.

„Milliók élnek egy adott korban, egy adott közösségben, mégis csak néhány válik ki közülük. Csak néhányan nyitnak új korszakot, emelkednek mások fölé, ébresztenek új szellemet. Ők a gondolat igaz hősei, a tett bajnokai. Lexikonjaink és tankönyveink róluk szólnak, az emlékhelyek, múzeumok az ő márványszobraikat őrzik” – nyitotta meg előadását Pálinkás József. Kik voltak ezek az innovátorok, ezek a mester-fők? Pálinkás József elmondásában ők a mindenkori örök lázadók, akik nyughatatlan természetét megszépítette az idő. Ők azok, akik először tesznek fel egy kérdést, amelyre segítségükkel rendszerint meg is kapjuk a választ.

Ők azok, akik nem hagyják, hogy a helyzet foglyai legyenek, megtanulnak valami érdekében, illetve ellenében gondolkodni. Kilépnek a szokásosból és elengedik a kényelmet. A világ szerintük olyan, amilyené tehetik, mivel van erejük utat, falat, szokást törni. A hátráltatások, pofonok és a magány ellenére sem ábrándulnak ki. Ezek az úgynevezett „szent örültek”, ám se nem szentek, se nem örültek, csak épp képesek a semmiből egy új, más világot teremteni. Gróf Széchenyi István munkásságát ezáltal nem

lehetett publikációkban mérni, „teljesítményét a világ mérte meg, és súlyosnak találta” – foglalta össze Pálinkás József. Széchenyi >>

a Stádium előszavában így szólítja meg az ország előljáróit: „Áldozzuk magunkat fel, ha kellene; de nem mint zárándok elődünk egy pusztja képzeletért, hanem az örökkön élő, soha nem változó s csak a hiú embertől homályba burkolt, el nem ismért s annyiszor félreértett valóért!”

Harmincöt évet kell Széchenyi István életéből görcső alá venni, ha összegezni kívánjuk a gróf reform- és innovációs tevékenységét. Ez az innováció Pálincás József felfogásában nem egy kiüresedett gyűjtőfogalom: „Az innováció egy olyan összetett alkotófolymat, amelynek erkölcsi vonatkozásai éppen olyan fontosak, mint a gazdaságiak. Az innováció egy tervező, teremtő gondolkodásmód, amely feltételezi a jelent ismerő, a jövőt látó egyéniséget.” Széchenyi igazi innovátor volt, bármihez fogott, azzal formálta a társadalmat, a magyar kultúrát. Tudta, hogy a tudás és a tettek révén lehet felemelni az országot. Széchenyi volt kora reformjainak és újításainak programadója, ezredévenként születik hozzá hasonló mester-fő. Hatalmas tettvágy és tetterő lakozott benne, amelyhez nemcsak cselekedet, hanem higgadt gondolkodásmód és stratégiai készség is párosult. „Vállalkozóként bevezette a hozzáadott érték fogalmát és a társadalmi felelősségvállalást. Befektetőként megalapozta a tudástársadalmat, támogatta az innovációt és a fenntartható fejlődést. Közgondolkodóként komplex stratégiákat alkotott. Politikusként létrehozott egy magyar politikai agytrösztöt. Menedzselte a sportot, lóversenyt alapított” – összegezte az előadó Széchenyi István munkásságát.

Széchenyi István társadalmi tevékenységével kapcsolatban számos kérdés megfogalmazódhat az emberben. Miért fordul Széchenyi a nemzet felé? Miért tekintette életcéljának egy közöség felemelkedését? Miért ismerte fel olyan világosan ennek a tudáshoz, a munkához, az elkötelezettséghez való viszonyát? Mi a „széchenyiség” tanulható és tanítható, újítás-ösztönző üzenete? A Széchenyi-titok megfajtása a tetterőségben rejlik. Széchenyi volt az, aki akadémiát és mellette lóversenyt alapított. Megírta a magyar társadalom politikai és gazdasági reformprogramját. Fiatalkori szerelmi kalandjain túllépve élete szerelmének a férjezett Seilern Crescence-t választja, majd több mint 12 évig várt, hogy oltárhoz vezethesse. Megírta a *Hitel* című művet, amikor nem kapott hitelt az osztrák banktól. A Lánchíd megépítésének ötlete a zajló Dunán való problémamentes átkelés érdekében született meg. Ez a híd vált a fejlődő Budapest és Magyarország jelképévé, a haladás és a kapcsolat szimbólumává.

Széchenyi fennmaradt írott életművének legérdekesebb részei a naplóbejegyzései, ahol lélektani vizsgálatot végezhetünk a gróf legmélyebb gondolataiban. A legnagyobb magyar hatalmas tettvágyról és küldetésstudatról tesz tanúbizonyságot, amelyet a naplójában örökít meg: „Sejtem, hogy valami nagyobbra születtem [...]. Gazdag, ifjú vagyok, van akaratom mindazt végbevinni, amit vállalni egy férfiról sohasem szégyen. Ha ezt megtehetném, lelkem mélyéből éjszakákon keresztül imádkoznám, hogy üdvöt és áldást hozó lény lehessen hazám és az emberiség számára.”

Pálincás József is kiemelte előadásában Széchenyi mérhetetlen tettvágyát, ami önmagában is a kor politikájának igazi kritikája és stratégiai gondolkodásának mozgatórugója volt. A gróf vallotta, hogy a jó élet kezdete a jó tettekben rejlik. Széchenyi emellett művelt és kellőképpen felkészült volt ahhoz, hogy maradandót alkosson, rendelkezett realitásérzékkel, tudással, valamint elegendő anyagi, szellemi, erkölcsi erővel. Ettől volt képes véghezvinni mindazt, amibe belefogott. Tetteinek van mondanivalója, ez a tettvágy a nemzet felemelkedésének záloga, akár az anyanyelvről, akár az állattenyésztésről, oktatásról, a köztehervállalásról vagy a politikáról van szó. Széchenyi reálisan látta a kitűzött célokat, stratégiát alkotott, valóban elvégezte a feladatait. „Nem feltűzélte a világot, hanem formálta azt. Széchenyi István nem a kor embere volt, hanem a magyar történelemé, közös sorsunké.”

Pálincás József öt pontban foglalta össze Széchenyi István ethoszát. Első a küldetésstudat mint gondolkodásmód. A küldetésstudat építkezik a kudarcokból és hibákból, nem tévedhetetlen, hanem elszánt, képes a jövőben gondolkodni. Második a realitásérzék. Ez fontos a helyzet józan megítéléséhez, a lehetőségek felismeréséhez. Harmadik a felelősségérzet, amellyel tartozunk a nagyobb közösségnek. A negyedik az eredeti, kritikai gondolkodás, Széchenyi világlátása. Nincs innováció vita nélkül, nincs újítás bátor kérdések nélkül. Az utolsó ethosz a tetterő, az az eszméket valóra váltó adottság, amely formát ad a gondolatoknak és számonkéri a tetteket. Az első négy tulajdonság megléte esetén tud a tettvágy érvényesülni, akkor viszont maradandót alkot. „Ez az ötelemű modell önmagában is innováció, a nagy egyéniségek és a korszakos személyiségek útmutatása számunkra. Széchenyiben megvolt ez az öt elem és látta, hogy ezt az országot a tudás, a felelősség és a közös munka emelheti fel. Ez az az üzenet, amely a mának és az örökkévalóságnak szól” – zárta előadását Pálincás József. ●

Repüléstudományi központ lehet az NKE

SZÖVEG: SZŐÓR ÁDÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A repüléshez kapcsolódó kutatásfejlesztési központtá válhat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának Katonai Repülő Intézete. Ezt várja az NKE attól a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programtól, amelynek megvalósítása október 3-án indult. A tervekről az egyetem vezetése kihelyezett értekezleten tájékozódott az intézet szolnoki bázisán.

A Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopterbázisán tartott rendezvényen elhangzott, hogy a HHK Katonai Repülő Intézet által elnyert, uniós finanszírozású pályázat célja, hogy hazánkban is megteremtse a repüléstudományhoz kapcsolódó komplex nemzetközi kutatások feltételrendszerét, és tudományos eredményeket, produktumokat mutasson fel. Megtudtuk, hogy Magyarországon ezen a területen még nem alakultak ki azok a kutatócsoportok, amelyek ilyen sokrétű megközelítést alkalmaznának, valamint azt, hogy az ágazathoz kapcsolódó fejlesztések is csupán szűk szegmensekben valósulnak meg. Az Európai Uniónak van egy 2020-ig tervezett, nagy légi közlekedést érintő kutatási programja, amelyben többek között a járatok környezeti hatásának 10 százalékkal való csökkentését, a repülésbiztonság tízszerezésre való növelését tűzték ki célul. Mindehhez az a 755 millió forint összköltségvetésű projekt is hozzájárulhat, amely

három kutatási területre fókuszál. Az AVIATION_FUEL alprojekt keretében az egyes alternatív tüzelőanyag-fajták repülésben való alkalmazhatóságának elemzésével, azok alkalmazási feltételeinek minél szélesebb körű feltárásával és a felmerülő környezeti és gazdasági szempontok becslésével foglalkoznak a szakértők. Az AVIATION_HUMAN területen a repülés emberi tényezőit vizsgálják. A projekt során adatokat gyűjtenek és elemeznek, új mérési és vizsgálati protokollokat dolgoznak ki és tesztelnek, valamint összesítik is a gyakorlati alkalmazás eredményeit. A kutatás a pilóták mellett az egyre népszerűbb pilótánélküli légi járművek (UAV) alkalmazóira is kiterjed.

A szakértők az UAS_ENVIRON témakörben az UAV-ok felhasználását biztonságossá, rugalmassá és így sok területen alkalmazhatóvá tevő repüléstámogató rendszer modelljét dolgozzák ki, és készítik el. A kutatók egy mobil szoftveres alkalmazást

**A REPÜLŐSZAKEMBER-KÉPZÉS
TÖRTÉNETE**

A szolnoki repülő kiképző bázison 1949 januárjában indult be az első növendékcsoport elméleti képzése mintegy százhetven fővel, februárban pedig már a gyakorló repülő kiképzés is megkezdődhetett. Ugyanekkor Budaörsön is elindult egy repülő-tiszthelyettes utánképző tanfolyam, a műszaki utánpótlás biztosítására. 1949. október 1-jén alakult meg a Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola Szolnokon, ahol 1950. december 21-én volt az első avatás: hatvan fő repülésirányító és megfigyelő végezte el tanulmányait. Az 1949. október 1-től 1956. október 23-ig terjedő időszakban sok hajózót képeztek ki – zömében vadászipilótákat, de csatarepülőket, bombázókat, megfigyelőket is, és megközelítően ugyanennyi szerelőt a szakágak arányainak megfelelően. Az őszi kiképzés 1956 októberében megszakadt, és egy ideig nem indult újra, a szolnoki iskola tulajdonképpen 1961-ig nem működött. A tiszti állomány egy része Budaörsre került, hogy más fegyvernemnek megfelelő átképzést kapjon, egy részük a csapatokhoz távozott, egy kis létszámú csoportot átvett a Magyar Repülő Szövetség, a többiek pedig az 1957. április 15-én megalakult Repülő Kiképző Központ (RKK) állományába kerültek Kecskemétre. 1961 őszén a Kilián György Repülő Hajózó Tiszti Iskola és a Vasvári Pál Repülő Szakkiképző Iskola jogutódjaként megkezdte működését a Kilián György Repülő Tiszti Iskola Szolnokon, amelyet a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa törvényerejű rendeletében 1967-ben nyilvánította főiskolává. A rendszer-váltás nemcsak szervezeti, hanem névváltozást is hozott: Szolnoki Repülő tiszti Főiskola néven folytatta működését. 1996. szeptember 1-jétől a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Szolnoki Repülő tiszti Főiskolai Karaként, majd újabb egy év múlva az egyetem Repülő tiszti Intézeteként folytatta oktató munkáját. A 2000-es években is több szervezeti változáson átesett intézmény 2012. január 1-jétől az akkor létrejövő Nemzeti Közszerelési Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Karának tanszékeként működött. A minőségi változás 2015. október 10-től következett be, amikor a tanszék bázisán létrejött a Katonai Repülő Intézet.

szeretnének kidolgozni, amely a repülések végrehajtásához nélkülözhetetlen repülésmeteorológia és légiközlekedési információk közvetlen elérését tenné lehetővé. Az alkalmazás segít a repülések megtervezésében: tájékoztatja a felhasználót a repülés tervezett útvonalán várható meteorológiai helyzetről és minden fontos légi forgalmi információról.

Palik Mátyás alezredes, az intézet vezetője elmondta, hogy a 2020 őszéig tartó projekt keretében többek között elkészül egy időjárás-felderítő UAV-prototípus is, valamint a program népszerűsítése és a repülésbiztonsági tudatosság növelése érdekében egy országos, középiskolásoknak szánt UAV-versenyre is sor kerül. A program megvalósításában az NKE kutatóin kívül több mint harminc más felsőoktatási és kutatóintézet kutató-fejlesztője vesz részt, de a hazai repülőipar területén tevékenykedő kkv-k külső szakértői, valamint fiatal kutatók, doktoranduszok és egyetemi hallgatók is csatlakozhatnak a projekthez. Az októberben elindult program négyéves időtartamra szól, és teljes egészében támogatja az Európai Unió. A pályázati források közel egyharmadát, mintegy kétszázmillió forintot eszközök (például teszt-hajtómű, diagnosztikai eszközök, merev- és forgószárnyas pilóta nélküli repülőgépek, meteorológiai szenzorok), valamint speciális szoftverek beszerzésére fordítják, amellyel jelentősen lehet majd növelni az intézet kutatási kapacitását. A projektben részt vevők európai és tengerentúli, nemzetközi és hazai konferenciákon is szerehetnek majd tapasztalatokat, illetve oszthatják meg a kutatás addigi eredményeit. A pályázati célok megvalósítását olyan neves partnerintézmények, cégek is segítik, mint például a Közlekedéstudományi Intézet, a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Zrt., az ELTE Meteorológiai Tanszék, a Nemzeti Közlekedési Hatóság, az MH Geoinformációs Szolgálat és az Időkép Kft.

Az intézet működésével kapcsolatban Palik Mátyás elmondta, hogy tavaly összesen ötszázhusz főt képeztek ki, akiknek többsége a szakszerelési engedély megszerzéséhez szükséges tanfolyamokon vettek részt, de alap- és mesterképzést is szerveztek különféle specializációval. Az intézetnek három tanszéke van: a Repülő Sárkány-hajtómű Tanszéken a repülő-gépszek képzése folyik. A Fedélzeti Rendszerek Tanszéken tanulók képesek lesznek a fegyverrendszer, a fedélzeti radar és a különböző navigációs és rádióberendezések üzemeltetésre, míg a Repülésirányító és Repülő-hajózó Tanszéken a pilóták és a repülésirányítók képzése folyik.

Az alezredes beszélt arról is, hogy pár éven belül elindulhat az intézetben az állami légiközlekedési szak, amelynek előkészítése jelenleg is folyik. Céljuk az is, hogy az NKE Katonai Műszaki Doktori Iskolájában létrejöjjön egy új kutatási terület, amely a repüléstudománnyal foglalkozik majd. Az intézet részt vesz az ERASMUS+ hallgatói mobilitás programban is, a tizenhét tantárgyból és több mint ötven kreditből álló AVIATION nevű modullal. Tavaly két bolgár hallgatójuk is volt, ma már Csehországból és Lengyelországból is van érdeklődés a képzés iránt.

Az ország második legnagyobb helyőrsége a Magyar Honvédség 86. Szolnok Helikopterbázis, amelynek megbízott parancsnoka, Koller József ezredes szöveg az ott folyó munkáról. Elmondta, hogy tizenegy alakulat található a bázison, többek között a tábori lelkészi szolgálat, valamint az NKE Katonai Repülő Intézete. Az 1939 óta működő repülőtéren többféle helikoptertípus is megtalálható, például az MI-8 szállítóhelikopter vagy az Országos Mentőszolgálatnál kapott AS-350 típusú helikopter, amelyet átalakítás után jelenleg is kiképzési és különleges műveleti feladatokra használnak. A szolnoki bázisról kutató-mentő szolgálatot is ellátnak, valamint részt vesznek katasztrófavédelmi feladatokban is. Itt zajlik a magyar pilóták NATO-programban való kiképzésének egy fázisa, de például az ejtőernyősök felkészítése is. ●

**Nemzetközi trendek
a rendőrképzésben**

SZÖVEG: **CSIZMAZIA GÁBOR**
FOTÓ: **SZILÁGYI DÉNES**

A rendőrtisztképzés nemzetközi trendjeiről tartott konferenciát az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL) az NKE-n. A rendezvény kiváló alkalmat biztosított arra, hogy az öt kontinensről érkező közel kétszáz résztvevő összevesse a nemzeti rendőrképzési gyakorlatokat, illetve bővítsék és ápolják egyéni szakmai kapcsolataikat.

A 21. század elejének globalizált világában a bűncselekmények határokon átnyúló természete az egyik legfőbb kihívás, amellyel az országok szembesülnek. A globális bűncselekmények elleni küzdelem minden kormány napirendjén szerepel, azonban e tekintetben kevesebb figyelem esik a rendészeti állomány képzésére és oktatására. Ezért a 2016. évi CEPOL Rendészettudományi Konferencia központi témája a rendészeti képzés és oktatás globális trendje volt. A résztvevők többek között arra keresték a választ, hogy vajon a rendőrtisztek, határőrök és vámtisztek jobb, innovatívabb képzése megoldás lehet-e a globális bűnözésre, illetve arra, hogyan tudják hatékonyan kezelni a bűnözés elleni küzdelmet helyi, nemzeti és globális szinten a rendészeti képzés és oktatás, a belső és a külső tudományos kutatási erőfeszítések segítségével.

A CEPOL október 5. és 7. közötti nemzetközi konferenciájának megnyitójára a Ludovika Főépület kápolnájában került sor, ahol az egyetem részéről Prof. Dr. Kis Norbert továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes üdvözölte a vendégeket. Köszöntőjében emlékeztette a hallgatóságot az egyetem közszolgálati képzésben tanúsított átfogó és integrált szemléletére. A rektorhelyettes kiemelte: napjainkban számos olyan trendnek vagyunk tanúi, amelyek kihívásokat jelentenek a rendvédelem számára. E trendek közé tartozik a globalizáció, illetve a biztonsági kihívások fokozódó komplexitása, bár megjegyzendő, hogy mindkét jelenség az emberiség történetével párhuzamosan, az emberiség tevékenysége által jelentkezik. Kis Norbert szerint a rendvédelmi képzési rendszer fő kihívásai a tanulás és oktatás dimenziójában mutatkoznak meg, ezért rendkívül fontos kérdés, hogy a leendő rendvédelmi szakembereknek milyen készségekre lesz

szükségük a kihívások megválaszolásához, illetve hogy e téren mit és miként kell elsajátítaniuk. E tekintetben fontos a tapasztalat és tudáscsere, amelyre e nemzetközi rendezvény kiváló lehetőséget kínál.

A Belügyminisztérium képviselőjében dr. Szacsúri János, az Európai Együttműködési Főosztály vezetője köszöntötte a konferencia résztvevőit. A főosztályvezető emlékeztetett, hogy az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökség 2014-ben Budapestre történő helyezése Magyarország rendvédelem területén nyújtott teljesítményének elismerését tükrözi. A nemrég Brüsszelből visszaérkezett szakdiplomata megerősítette, hogy a globalizáció az európai országokat is számos kihívással szembesíti. A konferencia remek alkalom a képzési gyakorlatok megosztására, az erre irányuló tudásbázis növelésére, illetve az egyéni szakmai kapcsolatok bővítésére. Ez utóbbi rendkívül fontos, hiszen a stratégiai megközelítés önmagában nem elég, a terepen aktív rendvédelmi szakértők és kutatók tevékenysége számít igazán – hangsúlyozta a főosztályvezető.

Dr. Bánfi Ferenc, a CEPOL igazgatója vitaindító előadásában felhívta a figyelmet arra, hogy a bűnözés és a terrorizmus globalizációja, valamint a határokon átvívelő együttműködések szükségessége nem újdonság, ahogy egyes trendek is idővel nyilvánvalóvá válnak. Ezzel szemben fontos tényező, hogy mikor tudatosul az adott trend jelentkezése, továbbá kiemelt kérdés, hogy pontosan mit értünk a rendvédelmi képzés globalizációján. Ebből a szempontból a CEPOL egy globális platformot kíván biztosítani. Az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynökségének igazgatója kifejtette, hogy ez évtől a CEPOL nemcsak a vezető rendvédelmi szakértők, hanem a rendvédelmi közösség egészének képzésében részt kíván venni. Hozzátette, szükség van egy közös európai rendvédelmi kultúrára, vagyis az együttműködést elősegítő bizalomra, valamint közösen elfogadott és követett értékekre, köztük az emberi jogok tiszteletére. Az ügynökség tevékenységét átfogóan bemutató igazgató emlékeztetett az első európai közös mesterkurzusra, amely 13 uniós tagállamon átvívelő nemzetközi konzorcium munkájára épül, s amelynek 27 hallgatója közül az elsők 2017 októberében szereznek majd oklevelet. Ezenkívül a CEPOL által különböző formákban képzett rendvédelmi szakértők száma 2009 óta megkétszöröződött, méghozzá úgy, hogy közben a képzések változatlanul magas színvonalúak. A CEPOL tizenharmadik nemzetközi konferenciáján a világ különböző részeitől érkező – Dél-Amerikától kezdve Európán át Kelet-Ázsiáig – összesen közel kétszáz rendvédelmi szakember vett részt vagy tartott előadást, mint például Rob Wainwright, aki az Europol igazgatójaként saját szervezetének tapasztalatait ismertette a rendészeti képzés és oktatás kihívásairól. Jürgen Stock pedig az Interpol vezetőjeként arról beszélt, hogy szervezete hogyan tud hozzájárulni a nemzetközi tanulási, képzési közösség kiépítéséhez. ●

'56-ra emlékeztek az egyetemi polgárok

SZÖVEG: SZŐR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

1956 azokról az átlagemberekről is szól, akik nem fegyvert, hanem „csak” tollat és papírt ragadtak. Ők voltak azok, akik október 23. után nagyon rövid idő alatt megszervezték az ország közigazgatását – hangzott el a Nemzeti Közszolgálati Egyetem '56-os központi ünnepségén. A megemlékezés részeként az egyetem polgárai fáklyás felvonuláson vettek részt, filmklubot szerveztek, amelyen előadást tartott Boross Péter egykori miniszterelnök is.

„1956-ban Magyarországon fölkelt a nép, Budapesten az utca, az egyetemek, a gyárak és a lakótelepek népe kezébe vette saját sorsa irányítását” – mondta az NKE Főépület aulájában tartott ünnepi beszédében Prof. Dr. Patyi András. Az egyetem rektora szerint az akkori események alakulásában fontos szerepe volt azoknak a politikusoknak is, akiknek saját árnyékukon kellett átlépniük. Ilyen volt Nagy Imre miniszterelnök is, akinek Patyi András szerint talán a leghosszabb utat kellett megtennie, hiszen kommunista politikusként jelentős szerepe volt a proletárdiktatúra kiépítésében. A rektor szólt Maléter Pálról is, aki a Ludovikán végzett, mégis a szovjet partizánok oldalán harcolt a II. világháborúban. Beszédében kiemelte Bibó István alakját, akit „árnyéktalan” embernek nevezett, hiszen nem vetődött sötét folt sem múltjára, sem '56-os tevékenységére.

Patyi András szerint 1956 azokról az emberekről is szól, akik szinte órák alatt átvették a magyar közigazgatás irányítását, így például a rendészeti feladatok, a főváros élelmiszerellátásának vagy a vidéki városok, egyetemek működésének megszervezését. „Ők azok, akik lehet, hogy fegyvert nem, csak tollat és papírt ragadtak,

de a megtorlás szinte ugyanolyan erővel érintette őket is, mint a harcolókat” – hangsúlyozta a rektor.

Az ünnepi beszédben szó volt arról is, hogy a szovjet hírszerzés valószínűleg már tudott valamit a készülődésről. Ezt támasztja alá az is, hogy a KGB akkori vezetője, Ivan Szerov október 23-án, Budapesten személyesen tárgyalt Kopácsi Sándor rendőrfőkapitánnyal, akit lényegében megszarolt. De az is sokatmondó, hogy október 24-én hajnalban csaknem hadosztálynyi szovjet alakulat érkezett a fővárosba.

Patyi András beszédében irodalmi példán keresztül mutatta be, hogy milyenek is lehettek a forradalmat megelőző évek Magyarországon. George Orwell 1984 című művében található gondolatok szerint kísértetiesen jellemzik ezt az időszakot. Ezekben az években ugyanis az országot nem a törvények, hanem a párt akarata uralta, a törvény uralma lényegében megszűnt létezni. Emellett az európai és a magyar történelem átértékelése is megtörtént, amely szerint a mai napig ható módon jelen van az emberek tudatában. A forradalom kitöréséhez mindezek mellett az állandó nélkülözés, a jelentős mértékű élelmiszerhiány is hozzájárulhatott,

és az a propaganda is, amely állandó háborús hisztériában tartotta az embereket. Az NKE rektora beszéde végén arra kérte a jelenlévő egyetemi polgárokat, hogy emlékezzenek mindazokra, akik a magyar szabadságért, a nemzeti önrendelkezésért, az alkotmányos önállóságért saját életüket is feláldozva küzdöttek.

A rendezvényen Csonka Attila, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar elsőéves hallgatója Faludy György: *1956, te csillag* című versét szavalta el. Az ünnepi megemlékezést követően az egyetemi polgárok fáklyákkal a kezükben az Üllői úton keresztül a Corvin közig vonultak. Itt az '56-os „Pesti srác” emlékművénél helyezték el az egyetem koszorúját.

A november 4-ei nemzeti gyásznapi tartó időszakban több más programmal is készült az egyetem. Többek között filmvetítéssel, rendhagyó történelemórával, de vendégként ellátogatott az NKE-re Boross Péter egykori miniszterelnök is, aki maga is aktív részese, s részben áldozata volt a forradalmi eseményeknek, majd az azt követő megtorlásnak. Véleménye szerint 1956 egy vérig sértett nemzet dühkitörése volt. A rendszerváltás utáni időszak második kormányfője az 1956-os forradalom és szabadságharc idején a Budapesti Forradalmi Bizottságnak és az Értelmiség Forradalmi Tanácsának volt a tagja. 1957-ben forradalmi tevékenységei miatt letartóztatták, majd internálták. 1959-ig rendőri felügyelet alatt állt. Ebben az időszakban hosszú ideig egzisztenciális gondokkal küzdött: volt segédmunkás, képügynök, protekcióval vendéglátó-ipari ellenőr és csapos is.

Boross Péter szerint 1956-ban az emberekben felszínre kerültek a megaláztatások miatti keserű érzések. A II. világháborút követően a nemzet első arculcsapása az 1945-ös földosztás volt, amelynek eredményeképpen elvették a tulajdonosaiktól a száz hold fölötti birtokaikat és két-három holdanként osztották ki az emberek között. 1946-ban megkezdődött a köztisztviselői kar megtisztítása, amelynek során számos jegyzőt, főjegyzőt távolítottak el, helyükbe pedig elemi iskolai végzettségű embereket ültettek. Az egykori kormányfő szerint a rendszerre végig jellemző volt a primitivitás,

azaz a fontos pozíciók feltöltése nagyon gyenge képességű, de könnyen irányítható emberekkel. Az új politikai rendszer különösen gyűlölte a tanárokat, akik kevesebb fizetést is kaptak, mint a többi közszolga. 1948 és 1953 között ráadásul valódi terrorrendszer működött az országban, mai ismereteink szerint közel egymillió ember ellen folyt valamilyen eljárás. Boross Péter szólt arról is, hogy az akkori politikai vezetés a magyar történelem dicsőséges, a nemzeti érzéseket is fenntartó szabadságharc-élményeit is relativizálta és lekicsinylően szólt ezekről. A volt miniszterelnök október 23-ával kapcsolatban elmondta, hogy ő is részt vett a Kossuth téri tüntetésen, ahol nagyon felszabadult hangulatban beszélgettek egymással az emberek. „Jó volt ott lenni, volt tréfa, vicc, vidámság és minden” – tette hozzá. Elhangzott, hogy az október 25-i parlamenti sortűz célja az emberek megrémítése volt, de éppen az ellenkezőjét váltotta ki. Szerinte a szovjetek azért nem avatkoztak be a folyamatokba azonnal, mert azt gondolták, hogy a magyar kormány úrrá lesz az eseményeken. „Úgy tűnt, mintha kivonulnának az országból, de aztán visszajöttek modernebb fegyverekkel, harcokcsikkal” – hangsúlyozta Boross Péter, aki szerint később kiderült, hogy a Szovjetunió egyetlen országát sem volt hajlandó „kiengedni” a saját érdekszférájából. Nagy Imrével kapcsolatban azt mondta, hogy mivel önmagával leszámolva vállalta a halált, tiszteletet érdemel, de az általa képviselt politikai eszme is nagyon távol állt a magyar emberektől. A rendezvényen szó volt Kopácsi Sándor, akkori budapesti rendőrfőkapitányról, akit Boross Péter egyszerű, de jó eszű embernek tartott, és később barátságba is került vele. „Tipikus magyar sors volt az övé, hiszen '56-ban válaszütt elé került, és úgy döntött, hogy nem fordul szembe a forradalommal” – tette hozzá a volt kormányfő. A rendszerváltás kapcsán megjegyezte, hogy bár vértelen volt, de az akkori világpolitikai helyzetben egyáltalán nem volt könnyű kiharcolni a szabadságot, a demokráciát. „1956-ot és 1989-et azonban nem lehet egy lapon említeni, hiszen amíg az előző igazi forradalom, az utóbbi az egyezkedések, tárgyalások időszaka volt” – hangsúlyozta Boross Péter. ●

Kiberbiztonsági hónap az NKE-n

SZÖVEG: BÁNYÁSZ PÉTER

Napjainkban, amikor életünk szinte minden tevékenysége valamilyen módon kapcsolódik a kibertérhez, nem kerülhetjük meg a biztonságos használatával kapcsolatos kérdéseket. Számos veszély leselkedik ránk, de ha nem rendelkezünk megfelelő ismeretekkel ezekről, illetve nem vagyunk tudatos felhasználók, rendkívül könnyen válhatunk támadások célpontjává.

Mindez komoly következményekkel járhat életünkre.

Nem csupán a nem megfelelő adat- és információérzékenység jelent veszélyeket ránk, számos olyan új típusú kihívás jelent meg a kibertérben, amelyek rendkívül sebezhetővé teszik a felhasználókat. A szakirodalom a következő fajtáit különbözteti meg a kiberfenyegetettségnek: a kiberbűnözést, a hacktivizmust és kiberterrorizmust, a kiberkémkedést, valamint a kiberhadviselést. Mindegyik kategória rendkívül komoly kockázatot jelent az egyén és az állam számára egyaránt. Ebből következően a közszolgálatban dolgozók nem csupán a feladatuk ellátása miatt vannak kitéve az egyes fenyegetéseknek, de magánemberként ugyanúgy áldozatul eshetnek. A kettő ráadásul igen könnyen összemósíthat, hiszen adott esetben a dolgozó magánéletében szereplő dolgokat használnak fel annak érdekében, hogy olyan védett

rendszerekhez, információkhoz férjenek hozzá, amelyeket az illető a munkája során használ. A leggyakoribb és legkárosabb szemlélet, ami az átlag felhasználót jellemzi, hogy ő nem elég érdekes, nem elég fontos, hogy célpont legyen, ebből következően az adat- és információérzékenysége nem ér el egy kívánatos szintet, ami által védettebb lehet. Természetesen nincs száz százalékos védelem. Ha valaki nagyon értékes a támadók számára (legyen szó kiberbűnözőkről vagy állami szereplőkről), akkor megtalálják azt a módot, hogy hozzáférjenek, azonban a megfelelő biztonságtudatosság csökkenti kitézettségünket.

De hogyan is jelentkeznek az egyén és állam esetében a különböző kiberfenyegetettségek? A kiberbűnözés célja, hogy az informatikai eszközöket felhasználva szerezzen minél nagyobb profitot.

A kiberfenyegetések jelentős hányada, az összes támadás több mint hetven százaléka a kiberbűnözés körébe sorolható. A kiberbűnözők rendkívül adaptív tulajdonsággal írhatók le, nagyon gyorsan megtalálják azokat az új eszközöket, eljárásokat, amiket felhasználhatnak, az ellenük fellépni hivatott szervezeteknek így különösen nehéz dolguk van. Annál is inkább, mivel az internet nem ismeri a határokat, a kiberbűnözők sokszor más országokból, földrészekről végzik tevékenységüket, így ha sikerül is felderíteni egy bűnözői kört, adott esetben még le is tartóztatják őket, nagyon nehéz fellépni ellenük, miután nem megfelelő a jogharmonizáció és a szabályozás.

A kiberbűnözők számos területen igyekeznek profitot szerezni. Az egyik leggyakoribb eljárás a rosszindulatú alkalmazások használata, amelyeknek egy napjainkban igen elterjedt módja az úgynevezett zsaroló vírusok alkalmazása. Ahogy a neve is mutatja, a vírus a számítógépeken, telefonokon tárolt adatokat titkosítja, majd a feloldásukért cserébe pénzt követel. Az áldozatok nem csupán magánemberek, de állami és önkormányzati szervek egyaránt lehetnek. Az Egyesült Államokban a kiberbűnözők kiemelt célpontjának számítanak a kórházak, hiszen az általuk tárolt különleges adatok rendkívül értékesek lehetnek. A különböző malwarek mellett igen elterjedt terület a gyermekek szexuális kizsákmányolásával kapcsolatos bűncselekmények, amelyekkel kapcsolatban az államoknak komoly szerep jut, hogy megelőzzék, felszámolják azt. Nem véletlen, hogy a Digitális Jólét Program egyik kiemelt része a gyermekvédelmi stratégia. Egy másik fontos terület az ún. dark web, ahol ellenőrizhetetlen formában zajlik különböző eszközök, szolgáltatások cseréje, kereskedelme, legyen szó bérnyílókosságról, pedofiliáról, fegyver- és kábítószer-kereskedelemtől, de adott esetben akár a terrorizmussal összefüggő cselekményekről. A kiberbűnözők emellett szolgáltatásszerűen árulják képességeiket, így ha például egy terrorista szervezet valamilyen kibertámadást szeretne végrehajtani, de nincs meg hozzá a kellő informatikai tudása, megfelelő anyagi támogatottság mellett megvásárolhatja a szolgáltatást. Mint láthatjuk, az államnak rendkívül nagy szerepe van a fentiek megakadályozásában, elhárításában, annál is inkább, mert többségüknek komoly hatása van az állam biztonságára, stabilitására.

A hacktivizmus és kiberterrorizmus céljai sok esetben azonosak. Kisebb csoportok hajtanak végre informatikai támadásokat, hogy az általuk képviselt ideológiát szélesebb körrel megismertessék, céljuk a figyelemfelkeltés. Ennek megfelelően gyakran törnek be rendszerekbe, hogy védett információkat tegyenek közzé. A hacktivisták szerint az információ szabadsága az egyik legmagasabb érték, megelőzve a nemzetbiztonsági szempontokat is. Napjainkban, az Egyesült Államokban zajló elnökválasztás egyik legnagyobb hatást kiváltó botránya is összefügg a hacktivizmussal, hiszen például Hillary Clinton demokrata elnökjelölt e-mailjei ily módon kerültek a nyilvánosságra, azzal a nem titkolt céllal, hogy rontsák

„A támadók (...) igyekeznek megkeresni a leggyengébb láncszemet, amit minden esetben egy dolgozó jelent.”

az elnökválasztási esélyeit, és Donald Trumpot segítsék hatalomra. Ez önmagában jelentős nemzetbiztonsági fenyegetés, hiszen a WikiLeaks és a mögötte álló személyek, szervezetek idegen állam(lok) támogatásával végzik mindezt, a legmagasabb szinteken is egyre gyakrabban említve Oroszország felelősségét ezzel kapcsolatban. Az eset ezenfelül rávilágít egy másik fontos problémára, hogy szabad-e védett rendszer helyett magánszerverről hivatali levelezést folytatni, főleg egy amerikai külügyminiszternek. Az államigazgatásban nem véletlenül határoznak meg szigorúbb szabályokat az információbiztonsággal kapcsolatban, hiszen olyan adatokat, információkat kezelhetnek a dolgozók, amelyek megszerzése kiemelt feladata lehet nemcsak kiberbűnözőknek, de más államok hírszerző szolgálatának is.

A kiberkémkedés olyan, államok, magánszemélyek, vállalatok által végzett tevékenység, amelynek a célja az információs rendszeren tárolt adatok, információk megszerzése. Napjainkban életünk minden tevékenysége információs rendszeren keresztül zajlik, így nem véletlen, hogy folyamatosan próbálnak meg a védett információkhoz ily módon hozzáférni. Legyen szó bármilyen védett rendszerről, a nem megfelelő dolgozói adat- és információbiztonság olyan kockázattal jár, amellyel szemben rendkívül nehéz védekezni. A támadók, ha nem férnek hozzá egy rendszerhez vagy a hozzáférés rendkívül magas költségek mellett realizálódik, igyekeznek megkeresni a leggyengébb láncszemet, amit minden esetben egy dolgozó jelent. Rajta keresztül, úgynevezett social engineering technikát alkalmazva, a dolgozó becsapásával, megsarolásával – például valamilyen magánéletéből megszerzett információval – szereznek hozzáférést a rendszerhez. Egy állami, önkormányzati szerv esetében nem kell hangsúlyozni, ez milyen következményekkel járhat adott esetben.

A kiberhadviselés már teljesen más szintre helyezi a kiberbiztonság kérdését, amelyet a 2007-ben Észtország ellen elkövetett kibertámadás példája tökéletesen igazol. A kritikus infrastruktúránk vezérlését információs rendszerek végzik, amelyeknek védelme rendkívül fontos. Ezeknek a támadása könnyen térdre kényszeríthet egy országot.

Az államnak számos szabályozással, védekezéssel összefüggő feladata van, de a közszolgálatban dolgozók biztonság tudatossága is kulcsfontosságú a kiberbiztonság szempontjából.

Ezen a felismerésen alapul az Európai Hálózatbiztonsági Ügynökség által 2012 óta minden év októberében megrendezett nemzetközi tudatosító kampány, az Európai Kiberbiztonsági Hónap, amelynek résztvevője többek között az Europol, az Európai Bizottság, valamint az Európai Bankföderáció. 2016-ban a bankolás biztonságát, a mobil eszközök kártevőit, IT-biztonsági képzéseket és a cyber safety területét választották a hónap témájaként. Az évek során egyre szélesebb körben terjedt el ez a kezdeményezés: idén 29 ország vesz részt a kiberhónap kampányában, amelynek keretében összesen 353 eseményt szerveznek az Európai Unióban. Hazánk idén debütált, amelynek fő koordinátora a Nemzeti Kibervédelmi Intézet (NKI). Az NKI mellett több mint 20 partner csatlakozott a felhíváshoz, és összesen 22 program valósult meg, harmaduk az NKE-n. Az Államtudományi és Közigazgatási Kar Elektronikus Közszolgálati Intézete hat esemény megszervezését vállalta, a különböző rendezvényekben együttműködve az egyetem más karaival, szervezeteivel. Nem véletlen, hogy az NKE ilyen erősen megjelenik a kampányban, hiszen a közszféra minden területe kötődik a kibertérhez: legyen szó bármely hivatásnem képviselőiről, azáltal, hogy az állam szolgálatába álltak, sokkal hasznosabb célpontnak számítanak a támadóknak, hiszen általuk rendkívül értékes információkhoz férhetnek hozzá. A hivatásnemek együttműködésének szellemében került sor október 5-én a Ludovika Campus Zrínyi Termében az Elektronikus Közszolgálati Intézet szervezésében a *Kiberbiztonság a közszférában* című kerekasztal-beszélgetésre, amelynek legfontosabb gondolata egy olyan, karok közti együttműködés megerősítése volt, amelyben az egyes hivatásnemek a közszolgálati életpályamodell részeként a kiberbiztonsággal kapcsolatos aktuális problémákra közösen

keresték a választ. Az eseményen többek között Prof. Dr. Nemeslaki András, az Elektronikus Közszolgálati Intézet vezetője, Szabó András főhadnagy, a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar oktatója, dr. Simon Béla, a Rendészettudományi Kar oktatója, valamint Berzsényi Dániel doktorandusz, a Stratégiai Védelmi Kutató Központ munkatársa mutatták be az egyetemen zajló, kiberbiztonsággal kapcsolatos kutatásokat és oktatási tevékenységet, illetve felidéztek, melyek azok a területek, amelyek további kutatásokat, fejlesztéseket igényelnek, valamint ismertették az erre vonatkozó főbb kutatási pontokat. Október 10-én Dr. Krasznay Csaba, az Elektronikus Közszolgálati Intézet oktatója tartott előadást a Ludovika Campuson a kibertér jelentette aktuális fenyegetettségéről. A hallgatóság megismerhette a kibertérben végbement trendváltozásokat, illetve azokat az új típusú kihívásokat, amelyek a kibertérből származnak. Az eseményen az érdeklődők az amerikai elnökválasztás példáján keresztül pillanthattak be abba, hogy a kiberbiztonság milyen komoly következményekkel járhat nemcsak az egyének, de az államok szempontjából egyaránt.

Az NKE-n lassan hagyományosnak tekinthető Tudomány Kapujában című poszterverseny és kiállítás is bekapcsolódott a tematikus hónap eseményeibe: egy kiberbiztonsággal foglalkozó külön szekcióval csatlakoztak a kampányhoz. Az NKE Doktorandusz Önkormányzata, az egyetem szakkollégiumai, a Magyar Hadtudományi Társaság Kápolnai Pauer István Ifjúsági Klubja, a Doktoranduszok Országos Szövetségének Hadtudományi, Műszaki és Közigazgatás-tudományi Osztálya által közösen szervezett kiállítás megnyitóján Prof. Dr. Nemeslaki András kifejtette, hogy kevés olyan terület található, ahol ennyire összeér az egyetem által képviselt négy hivatásrend, mint a kiberbiztonság. „Azzal, hogy az NKE is részt vesz az Európai Kiberbiztonsági Hónap rendezvénysorozaton, az egyetem megpróbál minél több információt átadni arról, hogyan is lesz biztonságos ez a kibervilág” – tette hozzá Dr. Krasznay Csaba. Mint mondta, ez a legújabb tere a hadviselésnek, alapja a gazdaságnak, egy új biztonsági kihívás, amivel mindenképp foglalkozni kell. A kiberbiztonság már nemcsak műszaki, hanem az NKE profiljába leginkább illő, „össz-szolgálati” terület. A programsorozat egyik kiemelkedő eseményeként a Ludovikán vitatták meg hazánk digitális gyermekvédelmi stratégiáját, amelyet a Digitális Jólét Program részeként alkottak meg. A kerekasztal-beszélgetés az Elektronikus Közszolgálati Intézet, a Nemzeti Kibervédelmi Intézet, valamint a Digitális Jólét Program közös szervezésében valósult meg. ●

Véget ért a rendészeti alapfelkészítés

SZÖVEG: DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES
FOTÓ: RTK

A 2016/2017-es tanévben 274 fő nyert felvételt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karának nappali munkarendes képzéseire. Augusztus végén 230-an kezdték meg a rendészeti alapfelkészítés öthetes szakaszát. Szoros napirendben a Rendvédelmi Tagozat rendészeti kiképzői és gyakorlati oktatói, valamint 22 hallgató gondoskodott az újoncok képzéséről, amely komoly kihívást jelent mindenki számára.

A rendvédelemre jellemző fegyelem, pontosság, a hivatásos léthez kötődő gondolkodásmód, valamint a hivatástudat kialakítása és erősítése, a fizikai kondíció fejlesztése – többek között erre helyezik a hangsúlyt a szolgálati alapismeretek órákon a kiképzők. Elsődleges céljuk az volt az öt hét során, hogy a hallgatókkal megismertessék a parancsuralmi rendszert, és fejlesszék azt, hogy a fiatalok pontosan, fegyelmezetten, egységben és egymásra számítva tudják a feladataikat végrehajtani. A rendészeti alapfelkészítés intenzív szakaszának része a lövészet kiképzés is.

Az első két hetet alapozó, alaki és nevelési, ötven százalékban pedig gyakorlati foglalkozások jellemezték, kötelező bentlakásos rendszerben. Megtörtént a kötelékrendezés, a kiképzők a leggyengébbekbe sorolták a hallgatókat. Általános szolgálati ismereteket sajátítottak el, szabályzatismeret, testnevelés és önvédelem, lökiképzés, munka- és tűzvédelem, valamint elsősegély foglalkozásokon és testnevelésórákon vettek részt. Hétfőként a szolgálatok intézkedéstaktikai

és sportbemutatókat tartottak, a hallgatók pályaeorientációs beszélgetéseken kaptak iránymutatást a hivatásrendek specialitásainak megfelelően. Az első évfolyamos diákok számára mindig ez a legkötöttebb időszak.

A szakirányokhoz kötődő speciális szakmai alapismereteket és a szolgálati feladatokhoz kapcsolódó alapvető jogi tudást is megszerezhették a hallgatók, akik szakaszokba beosztva kezdték meg a tisztte váláshoz vezető feladatok elsajátítását bünyügyi nyomozó, gazdaságvédelmi nyomozó, pénzügyi nyomozó, iparbiztonsági, katasztrófavédelmi művelési, büntetés-végrehajtási, határrendészeti, igazgatásrendészeti, közlekedésrendészeti, közrendvédelmi, valamint vám- és jövedéki igazgatás szakirányokon. A biztonsági és a migrációs szakirányok hallgatói háromnapos felkészítésen vettek részt.

Idén először a kiképzés már új keretek között valósult meg: júliusban alakult meg a Rendvédelmi Tagozat, amelynek alapfeladata, hogy biztosítsa a döntéshozói képességekkel, alkalmazkodóképességgel, intellektuális fegyvellemmel rendelkező, >>

a tisztii etikát és viselkedést ismerő, azt alkalmazni tudó, önmagukkal és a környezetükkel szemben egyaránt igényes tisztjelöltek nevelését. Dr. Simon Attila r. ezredes, mesteroktató, a Rendvédelmi Tagozat parancsnoka szerint egy teljesen új szervezetet kellett kialakítani a rendvédelmi szervekkel szoros együttműködésben. *„Konszenzusra jutottunk számos kérdésben, meg kellett alkotni a Rendvédelmi Tagozat Szabályzatát, sok adminisztratív feladat is jelentkezett. Természetesen az elvárások is nagyobbak lettek, hiszen a rendészeti szocializációban központi szerepet tölt be a tagozat, és emellett az oktatást segítő, azt kiegészítő kiképzést és gyakoroltatást is biztosítanunk kell. Szerencsére teljes mértékben támaszkodhatok a kollégáim segítségére”* – hangsúlyozta a parancsnok.

A Rendészeti Nevelési és Kiképzési Intézet állománya arra is mindig kiemelt figyelmet fordított, hogy a hallgatók elsajátítsák és magukénak vallják a rendvédelmi szervek tisztjeitől elvárt magasabb erkölcsi értékeket, magatartásformákat. Kallós András r. alezredes szerint ebben a folyamatban óriási jelentősége van a nevelő munkának, és véleménye szerint a személyes példamutatás az egyik legjobb nevelő eszköz.

Idén szeptembertől a rendészeti képzésben részt vevő hallgatók tisztjelölti jogállásban kezdik meg tanulmányaikat. Ez elsősorban a tisztii pályára való felkészülést, a tanulást, másodsorban pedig a törvényben meghatározott szolgálati feladatok teljesítését jelenti. A hivatásos pályára készülő hallgatók már a képzési időszakban is szorosabb kapcsolatban állnak az őket foglalkoztatni kívánó rendvédelmi szervekkel, már ekkor

kialakul a hivatásos életpálya iránti elköteleződés, a hivatással együtt járó életviszonyok elfogadása és az azokkal való azonosulás. Az RTK hallgatói tisztában vannak azzal, hogy nem szakmát, hanem hivatást választanak, és életpályájuk során szolgálatot látnak el. A hivatásra, illetve a szolgálatra való felkészülés megköveteli, hogy elsajátítsák azokat a sajátos szolgálati és életviszonyokat, amelyek a rendvédelmet jellemzik.

„Az öt hét során a testnevelésóra keretében minden nap komplex módon fejlesztettük a rendészeti szakmához szükséges állóképességet, erőnlétet. Az első évfolyam nappali munkarendű hallgatói akadálypályán gyakoroltak, a küzdősportok alapjait sajátították el, fizikálisan felkészítettük őket az elkövetkezendő három év feladataira. A legnagyobb nehézséget számukra a folyamatos terhelés jelentette” – hangsúlyozta Nagy Ádám testnevelő tanár a reggeli tornaórát követően, amelyen Dr. habil. Boda József vezérőrnagy, a Rendészettudományi Kar dékánja is alakzatban futott a hallgatókkal, hangsúlyozva ezzel a sportos életmód fontosságát.

Szabó Andrea r. százados, évfolyamparancsnok, rendészeti kiképző az első évfolyam hallgatóit lelkesnek, fegyelmezettnak, kitartónak tartja, a hivatástudat elsajátítására az elmúlt hónapokban mindannyian kiemelt figyelmet fordítottak. A százados elmondta, hogy az erőnlétüket és az állóképességüket kellett a leginkább fejleszteni. A harmadik hét után minden hallgató átesett a holtpontra, az utolsó héten már élvezték azt, hogy minden feladatot el tudnak végezni, mindez büszkeséggel tölthette el őket.

„Az ötödik hét utolsó napjaiban jelöltük ki a szakasziparancsnokokat, akiknek az lesz az elsődleges céljuk, hogy folyamatosan fejlesszék a parancsuralmi rendszert, a pontosságot, a rendet, a fegyelmet betartását, azonban a legfontosabb, hogy egységben, egymásra számítva tudják a jövőben is a feladataikat végrehajtani” – hangsúlyozta a százados. Az egyik szakasziparancsnok Tasnádi Bence lett, aki vám- és jövedéki igazgatási szakirányon kezdte meg tanulmányait. Három évvel ezelőtt jelentkezett először az intézménybe, az első helyen a bűnügyi nyomozó szakirányt jelölte meg, de akkor még nem bizonyult elegendőnek a tanulmányi pontja. Testnevelő-edző szakos diplomával rendelkezik. A pontos, precíz munkavégzés híve. Álma, hogy végzett tisztként a NAV Repülőtéri Főigazgatóságon dolgozzon. Hivatástudattal felvértezve érkezett, rendőr nevelőapukája is ösztönözte arra, hogy ne egyszerűen szakmát, hanem hivatást válasszon. Elmondta, hogy a hierarchia, kiszámíthatóság, biztonság jellemzi ezt a pályát, amelynek során a legfontosabb emberi tényező a hatékony kommunikáció. Kiemelte, hogy a kiképzés során a foglalkozásoknak közösségteremtő hatása is van. A hallgatói parancsnokok segítségével még összetartóbb lett a szakaszuk. Arra a kérdésre, hogy testnevelő-edzőként elhelyezkedik-e valaha, azt a választ adta, hogy nem tudja, mit hoz a jövő, de akár az RTK-n is szívesen tanítana majd egyszer. *„A célok felé el kell indulni, tenni kell a megvalósításukért, ezért is jelentkeztem az intézménybe másodszor is”* – hangsúlyozta Tasnádi Bence. A kiképzésbe minden évben bekapcsolódnak a kar felsőbb éves hallgatói is.

Melkvi Flóra már másodszor vett részt a rendészeti alapfelkészítésben. *„Próbáltam a szakaszom tagjait az alázatra és az emberségre nevelni. Az alaki szemlén szakasziparancsnokként aggódtam értük, és nagyon büszke voltam rájuk, amikor dicséretben részesültek”* – hangsúlyozta. Nehéznek, hosszúnak és rendkívül fárasztónak tartotta az alap kiképzés intenzív szakaszát, de úgy érzi, hogy megérte a befektetett időt és munkát. Elmondta, hogy része lehetett egy olyan összetartó csapatnak, amelynek tagjai egymást támogatva segítettek a beérkező elsősöknél a beilleszkedésben, az alapok elsajátításában. Majd hozzátette: egyértelműen megállapítható, hogy az öt hét alatt az elsőéves hallgatók személyiségváltozáson, jellemfejlődésen mentek keresztül a parancsuralmi rendszernek köszönhetően.

Szóládi Georgina bűnügyi nyomozó pályát választott, mindig is érdekelte a kriminálpszichológia, egy helyszínelő ismerőse is úgy vélte, ez a hivatás testhezilló lenne számára. Véleménye szerint a jó rendőr határozott és magabiztos. *„Az öthetes kiképzés teljesítéséhez alázatra, kitartásra, fegyelmre, tiszteletre, alkalmazkodási képességre volt szükségünk. Úgy vélem, egy jól képzett rendőr előrelátóan gondolkodik, határozott és felkészülten végzi munkáját”* – fogalmazott az elsőéves hallgató, aki tizenkét éve kézilabdázik, ennek ellenére fizikálisan és mentálisan is nehéznek tartotta a rendészeti alapfelkészítést, amit teljesíteni tudott, hiszen a sport megtanította a kitartásra és a csapatmunkára, arra, hogy soha nem szabad feladni, a nehézségeken át kell tudni lendülni. ●

INTERNET ÉS HÁBORÚ

A LÁTHATATLAN HADVISELÉS

SZÖVEG: SZŐÖR ÁDÁM

Manapság a modern hadviselésben is egyre nagyobb szerepet kap az internet és a közösségi média. Bár 2050-ig várhatóan a hagyományos elemek dominálnak majd a háborús konfliktusokban, ezek valószínűleg egyre gyakrabban egészülnek ki az úgynevezett kiberhadviselési technikákkal. Egy-egy hadművelet sikerét például ma már egy rosszkor posztolt Facebook-fotó is jelentősen befolyásolhatja.

A Hollandia által vezetett nemzetközi vizsgálóbizottság nemrég tette közzé a YouTube közösségi portálon azt a videót, amely a két évvel ezelőtt lelőtt maláj repülőgép ügyében folytatott nyomozás eredményeit mutatja be. Ezen szerintük bizonyító erejű felvételek vannak arról, hogy orosz légvédelmi rakétával lőtték le a Malaysian Airlines járatát. A vizsgálóbizottság munkáját lehallgatott telefonbeszélgetések, a szemtanúk vallomásai, radarképek és műholdfelvételek mellett a közösségi média is segítette. A háborús konfliktusokban egyre inkább megjelenő lélektani hadviselésnek ma már nélkülözhetetlen eszközei az internet és a közösségi médiafelületek. Az internet önmagában egy katonai fejlesztés volt, amelyhez később az egyetemi szféra is csatlakozott. „A hadseregek a '80-as évek végétől használnak számítógép-hálózatokat a katonai vezetésben” – mondta Kovács László ezredes. A HHK egyetemi tanára szerint ma már nincs olyan infrastruktúra a fejlett

országokban, amely ne függene a számítógépes hálózatoktól vagy magától az internettől. Ez azt is jelenti, hogy nemcsak a katonai, hanem a civil rendszerek is ki vannak téve az úgynevezett kibertámadásoknak.

Szakértők szerint az első úgynevezett kiberháborút Oroszország és Észtország vívta 2007-ben. Egy második világháborús szovjet emlékművet szeretett volna az észt kormány lebontani, amit Oroszország nem nézett jó szemmel. Ennek közvetlen áldozatai az észt kormányzati és hírportálok lettek. „Amellett, hogy az orosz kormány bojkottal fenyegette az észt kormányzatot, megindult egy olyan, egy hónapig tartó kibertámadás, ami az észt kormányzati és bankrendszert – ahogy azt az egyik észt politikus megfogalmazta – a digitális kórkorszakba bombázta vissza” – mondta Bányász Péter egyetemi tanársegéd.

Amíg korábban az állam valamelyest ellenőrizni tudta az információk nagy tömegű áramlását, ma már bárki lehet hírügynökség, azaz olyan politikai tényező, aki pillanatok alatt megváltoztathat dolgokat. Ez azt is jelenti, hogy legtöbbször nem tudjuk, hogy a modern kori háborúban kik is állnak szemben egymással – figyelmeztetett Tóth Péter, az NKE Stratégiai Védelmi Kutatóközpont vezetője. Éppen ezért nevezi rejtett hadviselésnek a kibertérben vívott háborút Kovács László. Az ezredes szerint sokszor már csak a végeredményt észleljük, addig a támadás mibenléte és a támadó motivációja is rejtve marad. A kiberhadviseléssel azonban nemcsak ez a probléma, hanem az is, hogy nincsenek megfelelő nemzetközi jogszabályok sem, amihez igazodni lehetne. Kovács László szerint próbálkozások már voltak ezen a téren, de egy egységes szabályozás még várat magára. Az ezredes szerint a következő tizenöt év egyik nagy kihívása lesz ennek megteremtése. Ennek hiányában viszont még inkább valószínű, hogy az országok közötti kibertámadások gyakorisága is növekedni fog. Ma már ugyanis szinte minden magára valamit is adó ország fejleszti a kiberhadviselési potenciálját.

Tavaly például Nagy-Britanniában hoztak létre egy erre szakosodott olyan katonai egységet, amely, ha a brit érdekek úgy kívánják, a közösségi média eszközeit is felhasználva folytat úgynevezett lélektani műveleteket – hangsúlyozta Bányász Péter. Az országok többsége tehát készül a kiberhadviselésre, elsősorban a támadások elhárítására. Ennek igénye megjelenik a magyar katonai doktrínában is. „A védekezés koordinációjáért felelős szervezetek, egységek a nemzetközi trendeknek megfelelően nálunk is a Belügyminisztérium koordinálásával működnek” – emelte ki Kovács László. Az ezredes hozzáteszi, hogy 2015-től hazánkban is működik Nemzeti Kibervédelmi Intézet, amelynek feladata a közigazgatás informatikai infrastruktúrájának a védelme. A szakértő szerint bár nem tapasztalunk napi szinten kibertámadásokat, a más országok informatikai

rendszereinek sebezhetőségét folyamatosan monitorozzák a felek. „Egy-egy kibertámadás akár ezredmásodperc alatt megtörténik, az erre való felkészülés viszont jóval hosszabb időt vesz igénybe” – tette hozzá Kovács László. Bár Magyarország az elmúlt tizenöt évben jelentős nemzetközi kapcsolatokat épített ki a kiberbiztonság területén, hazánkban is szüksége lenne még több profi internetes szakemberre.

2050-ig várhatóan a hagyományos dimenzióban vívott háborúk dominálnak majd, ezeket egészítik ki a kiberhadviselési technikák. Ilyen lehet például a közösségi médiák felhasználása egy-egy konfliktus kapcsán. Ez azért is lehet kézenfekvő megoldás, mert sokan és gyakran használják azokat. „A Facebookot például a legutóbbi negyedéves jelentés szerint napi szinten 1,13 milliárd ember használja. Tehát ez egy olyan platformot jelent, ami megkerülhetetlen” – mondta Bányász Péter. Az NKE Államtudományi és Közigazgatási Kar tanársegédje szerint például az orosz-ukrán konfliktus kapcsán is történt már olyan, hogy azért kellett elhalasztani egy műveletet, mert az abban részt vevő katonák kipoztolták, hogy hova tartanak és mit fognak csinálni.

A kiberhadviselés kifejezéssel gyakran találkozunk az amerikai elnökválasztással kapcsolatos híradásokban is. A demokrata párt például azt állítja, hogy Oroszország áll választási anyagaik kiszivárogtatása mögött. A szakértő szerint mindez azonban hosszú távon nem csökkenti a nagyhatalmak erejét. „Ezek kellemtelenséget okozhatnak, mert például megtudják, hogy a demokrata vagy a republikánus pártban milyen levelezések folytak. De ettől az Egyesült Államok stratégiai érdekei nem fognak változni, és eddig azt tapasztaljuk, hogy tulajdonképpen teljesen mindegy, ki lett az amerikai elnök, az Egyesült Államok stratégiai érdekeit mindegyik követte” – tette hozzá Tóth Péter. A jövőben a társadalom tevékenységének egyre nagyobb része zajlik majd az interneten, a közösségi felületeken. Emiatt még jobban kiterjednek majd a kibertérre a nemzetközi konfliktusok. Tóth Péter szerint ezek közvetlen résztvevői azonban várhatóan már nem az állami szereplők lesznek, hiszen mindenki tudni fogja, hogy nagyon sokat veszthet rajta. Bár a technika rohamosan fejlődik, a sci-fikben látható gépek harca még távoli jövő. Jelenleg még az úgynevezett drónokat is alapvetően emberek irányítják. Kovács László szerint ez sokáig még így is lesz, hiszen az önjáró gépekhez teljes generációváltásra lenne szükség, ami 2050-ig nem valószínű. Ráadásul mindennek komoly etikai vonatkozásai is vannak. Magyar kutatók is foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy egy robot dönthet-e úgy, hogy szándékosan kiolt egy emberi életet. A gépeket irányító szoftvereket tehát úgy kell majd megtervezni, hogy ennek a lehetőségét ki lehessen zárni. „Mindezek olyan jövőkutatót igénylő problémák, amelyek még biztosan el-tartanak tizenöt-húsz évig” – hangsúlyozta Kovács László. ●

Nagy-Britannia nem fordít hátat Európának

SZÖVEG: HERVAI LAURA, HORVÁTH ORSOLYA
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Őexc. Iain Lindsay, az Egyesült Királyság Magyarországra akkreditált nagykövete volt a Ludovika Nagyköveti Fórum októberi vendége, aki több mint kétszáz érdeklődő jelenlétében beszélt a Brexitről, az unióból történő kilépéssel járó feladatokról, s arról, hogy mindez hogyan hathat ránk, magyarokra.

A nagy érdeklődésre való tekintettel a Ludovika Főépület Kápolnájában megrendezett fórumot Prof. Dr. Patyi András rektor nyitotta meg, illetve szakértőként részt vett rajta Prof. Dr. Egedy Gergely, az NKE oktatója, valamint Ugrósdy Márton, a Külügyi és Külgazdasági Intézet szakértője. A nagykövet magyar nyelven vezette fel az aktuális rendezvény témáját, amelyet főként az Egyesült Királyságban június óta zajló események határoztak meg. Mindenki számára ismeretes a június 23-án tartott népszavazás, amelynek eredményeként a brit lakosság többsége az Európai Unióból való kilépés mellett tette le voksát. A referendumot jelentős érdeklődés övezte világszerte, különösen az unió tagállamaiban. Az ún. Brexit már a népszavazást követő napokban komoly gazdasági és politikai következményekkel járt, habár az unióból való kilépés tényleges hatását a két éves tárgyalássorozat végén, a kilépési folyamat lezárásakor érezhetik majd a britek, illetve az EU-tagállamok és harmadik országok kormányai és állampolgárai. Iain Lindsay mindenekelőtt leszögezte: Nagy-Britannia nem fordít hátat Európának és Magyarországnak. Megfogalmazása szerint a brit lakosság úgy döntött, hogy az Európai Uniót kívül kívánják folytatni életüket, és ezt a döntést a kormány tiszteletben tartja. Kifejtette továbbá, hogy a kilépést övező tárgyalássorozat során az Egyesült Királyság elsődleges célja a lehető legjobb megoldás elérése, illetve hogy a Brexitből is sikert kovácsoljanak. Theresa May miniszterelnök 2017 márciusában fogja aktiválni a Lisszaboni Szerződés 50. cikkelyét,

amelyet a nagykövet szerint egy komplex, időt, szakértelmet és következetességet megkövetelő folyamat fog követni. A londoni álláspontot tükrözve elhangzott, hogy az ország nem egyéb kialakult modelleket kíván alkalmazni, hanem a saját brit modelljüket szeretnék kialakítani az EU-ból kiválást követően, amely nem jelenti az európai államokkal való kapcsolatok gyengülését. A nagykövet hangsúlyozta, hogy Nagy-Britannia célja tovább erősíteni az EU-tagállamokkal való kapcsolatát, különösen gazdasági értelemben, amelyet azonban új alapokra kell helyezni. Elhangzott továbbá, hogy Nagy-Britannia jelenleg is vezető szerepet tölt be a világban gazdasági, politikai és kulturális értelemben egyaránt. Ezt alátámasztandó a nagykövet említést tett állama érdemeiről, pl. felsőoktatási intézményei nemzetközi rangsorokban elért eredményeiről, gazdasági sikereikről. Emellett felhívta a figyelmet, hogy Nagy-Britannia az egyetlen jelentős állam, amely egyszerre tudja teljesíteni a NATO és az ENSZ célkitűzéseit, vagyis GDP-jének 2 százalékát védelmi célokra, a GNI 0,7 százalékát pedig nemzetközi fejlesztésre tudja fordítani.

Iain Lindsay említést tett továbbá az Egyesült Királyság jelenlegi helyzetéről, amely pillanatnyilag a leginkább érdekli a közvéleményt. Megerősítette, hogy az ország jelenleg az Európai Unió teljes jogú tagja, így minden jog és kötelezettség továbbra is fennáll, beleértve a négy alapszabadságot, vagyis az áruk, a tőke, a szolgáltatások szabad áramlását és a személyek szabad mozgását. A magyarok számára is fontos kijelentés, hogy

mindenki, aki most az országban dolgozik vagy tanul, továbbra is folytathatja ezt a tevékenységet, akár a Brexit után is. Ezt a kijelentést ismételt megerősítette kezdőmondatával, miszerint nem Európát hagyják el. Záró gondolataiban Iain Lindsay kifejtette, hogy az ország európai államokkal való kapcsolatának mélységét nem kizárólag a közös EU-tagság határozza meg, hanem történelmük, értékeik és közös érdekeik. Összességében az Egyesült Királyság szereplése a Ludovika Nagyköveti Fórum rendezvénysorozaton megerősítette a brit kormány álláspontját az unióból való kilépésükkel kapcsolatban. A kormány pozitívan áll az ország előtt álló változásokhoz, igyekeznek megtartani a világban betöltött vezető szerepüket, szoros kapcsolatukat az európai államokkal, illetve arra törekednek, hogy a kilépési folyamat minden érintett fél számára előnyös legyen. ●

Iain Lindsay 2016 januárjától tölti be az Egyesült Királyság hazánkba delegált nagyköveti posztját. Lindsay 1980-ban csatlakozott a brit diplomáciai szolgálathoz, különböző megbízatásai során Varsóban, Dohában, Tokióban, Canberrában, Bukarestben és Hongkongban állomásozott. Romániában például a külügyminiszter tanácsadója is volt. 2002-ben a Brit Birodalom Rendjével tüntették ki. 2011 óta az Egyesült Királyság bahreini nagyköveteként szolgált. *„Örülök, és megtisztelve érzem magam, hogy én lehetek Ófelsége budapesti nagykövete. Az Egyesült Királyság és Magyarország baráti, partneri és szövetségesi viszonyt ápol. A magyar kormányval és néppel együtt dolgozva szeretném erősíteni a kapcsolatunkat egymással”* – nyilatkozta Lindsay a kinevezésekor. A nagykövet szinte az első perctől kezdve nagy népszerűségnek örvend hazánkban. Magyar nyelvű üdvözlőbeszédével és főleg a költészet napján elmondott József Attila-versével azonnal belopta magát a magyarok szívébe. *„Mevolt bennem a szándék, hogy emlékeztessé tegyem a bemutatkozásom, és szerintem a budapesti követségek közül nekünk van a legprofibb médiával, közönségkapcsolatokkal foglalkozó csapatunk, nekik is köszönhetem a sikert. A brit-magyar kapcsolatok mindig nagyon jók és erősek voltak, egyszerűen demonstrálni, ha úgy tetszik, kicsit megünnepelni szerettem volna ezt. Ráadásul az elődöm több mint egy éve hagyta el Budapestet, erős jelzést akartam küldeni, hogy ismét van Budapesten brit nagykövet. És hét hónap intenzív magyartanulás után a fejlődést is meg kívántam mutatni”* – nyilatkozta a Magyar Nemzetnek idén augusztusban. Mint mondta, a nyelven keresztül lehet a legjobban kapcsolatba kerülni egy ország lakóival és kultúrájával. *„Lehet, hogy valóban csak négy évet leszek majd itt, de ez alatt az idő alatt százttíz százalékban szeretnék teljesíteni abban, hogy még szorosabbra fonjam az országaink közötti kapcsolatot. Ezért fontos, hogy szimpatikus legyek a magyaroknak, és a nyelvtudás ebben nagy szerepet játszik. (...) ha mi, britek másoktól elvárjuk, hogy angolul tudjanak, akkor fordítsunk mi is energiát arra, hogy más nyelvet megtanuljunk (...) És ha négy év múlva el is hagyom Magyarországot mint nagykövet, magánemberként biztosan jövök majd még.”*

Bemutatták az idei Jó Állam Jelentést

SZÖVEG: SZŐÖR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Többnapos szakmai rendezvényen mutatták be a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen az Államkutatási és Fejlesztési Intézet (ÁKFI) koordinálásával készített Jó Állam Jelentést, amely a tavalyihoz hasonlóan ezúttal is hat hatásterületen végzett mérést a kormányzati teljesítményről. A korábbi jelentéshez képest újdonság, hogy a lakossági vélemények is megjelennek benne, illetve az, hogy az egyetemen rendezett szakmai napok résztvevői a nemzetközi dimenziójú és speciális területeken végzett kutatások eredményeivel is megismerkedhettek.

Biztonság és bizalom a kormányzatban, közösi jóllét, pénzügyi stabilitás és gazdasági versenyképesség, fenntarthatóság, demokrácia, valamint hatékony közigazgatás. Ezek azok a hatásterületek, amelyek mentén az NKE Államkutatási és Fejlesztési Intézet által koordinált kutatócsoport vizsgálta a kormányzati teljesítményt. A szakemberek hatásterületenként öt dimenzióban, összesen százötven indikátor segítségével végezték a mérést. Az eredményeket egy jól áttekinthető, sakktablára emlékeztető színes mátrixban, az úgynevezett Jó Állam Mozaikban foglalták össze. Ebből jól látható, hogy a korábbi évekhez képest mely területeken romlott,

javult vagy éppen stagnált a kormányzati teljesítmény. Az úgynevezett főjelentéshez idén öt speciális jelentés is készült, ezek a katonai, a rendészeti, az igazságszolgáltatási, a gazdasági versenyképességi és adózással kapcsolatos területeken végzett kutatások eredményeit tartalmazzák. Emellett egy külön jelentés tartalmazza a lakossági véleményfelmérés eredményeit is. Mindezeket szakmai napok keretében ismertették az NKE Ludovika Campusán.

A Ludovika Főépület dísztermében rendezett konferencián Prof. Dr. Padányi József elmondta, hogy az NKE a megalakulása óta segíti a magyar állam újjászervezéséhez elengedhetetlenül szükséges minőségi szakemberképzést. „A mi feladatunk az,

hogy színvonalas képzésekkel javítsuk a kimenő jelet, azaz az intézményből kikerülő szakemberek minél hatékonyabban vegyenek részt a magyar állam versenyképességének növelésében” – fogalmazott az NKE tudományos rektorhelyettese. Padányi József szerint mindezt a munkát csak megfelelő hazai és nemzetközi együttműködésben, a jó gyakorlatok átvételével tudja az egyetem megvalósítani. A rektorhelyettes beszélt A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés című KÖFOP-projektről is, amelynek meghatározó eleme a Jó Állam-kutatás.

Prof. Dr. Patyi András rektor az államreform folyamatai kapcsán szólt arról, hogy a Kormány 2014-ben döntött egy bürokráciacsökkentési programról, amelynek olyan fontos területei vannak, mint az emberi erőforrások létszámának és minőségének vagy az állami működés mögötti jogi háttérnek az elemzése. A rektor szerint a kormányzati teljesítménymérés kapcsán folyamatosan felmerülő igény a nemzetközi dimenziók feltárása, ez Magyarország esetében elsősorban a V4-ekkel való összehasonlítást jelenti. Emellett szerinte nagyon fontos a hazai, meglévő állapot ismerete is. „Így kapcsolódott össze az NKE-n még 2013-ban elindult, a kormányzati teljesítmény mérhetőségével kapcsolatos tudományos projekt az államreform-folyamattal” – fogalmazott Patyi András. A rektor szerint a Jó Állam Jelentés mint mérési paradigma mára elfogadottá vált, hiszen a kormányzati teljesítményt mérő indikátorrendszerrel van szó. Ugyanakkor mindennek van történelmi gyökere is, ahogy Patyi András fogalmazott: „Magyar Zoltán, működését tekintve, tulajdonképpen ugyanezzel foglalkozott.” Elhangzott, hogy a jó közigazgatás fogalma az 1870-es évektől jelen van Magyarországon. Már akkor is megfogalmazódtak a legfontosabb ismérvek: a közigazgatásnak jogosnak, törvényesnek, gyorsnak, pontosnak és olcsónak kell lennie. Az NKE rektora előadásában Egyed Istvánt is idézte, aki szerint „a közigazgatás jósága egyéni életünk elsőrangú követelménye, amelynek jelentősége a törvényhozás jóságával vetekedik”.

Patyi András az Alaptörvényben megfogalmazottakra hivatkozva elmondta: az állami működés hatékonysága, a

közszolgáltatások színvonalának emelkedése, a közügyek átláthatósága és az esélyegyenlőség biztosítása állami, alkotmányos cél. „Mindehhez azonban az állam által nyújtott szolgáltatások mérésére van szükség, enélkül a célokat nem lehet megvalósítani” – tette hozzá a rektor.

Dr. Kaiser Tamás a Jó Állam-kutatások fogalmi és módszertani alapjait mutatta be előadásában. Az ÁKFI tudományos igazgatója szólt arról, hogy a korábbi társadalomközpontú kormányzás helyébe az elmúlt években az államközpontú kormányzás lépett. „Az állam és a kormányzat szerepe egyre inkább megkérdőjelezhetetlen a társadalmi integrációban” – mondta Kaiser Tamás. Az igazgató előadásában olyan absztrakt fogalmakról beszélt, mint például a jó állam, a jó kormányzás. Előbbit a közjő absztrakt normarendszereként lehet felfogni, míg az utóbbi egy olyan keretrendszer, amely a hatékonyabb és versenyképesebb közszolgáltatásokhoz vezető elvek és módszerek összessége. Szerinte ahhoz, hogy a kormányzati teljesítmény valóban mérhető legyen, ezeket az absztrakt fogalmakat le kellett fordítani a gyakorlat nyelvére. Ez történt a Jó Állam Jelentések elkészítése kapcsán is, amikor öt hatásterületen, harminc dimenzióban és százötven indikátor segítségével végezték a kormányzati teljesítmény mérését. Kaiser Tamás szerint a nemzetközi értékelések mellett azért van szükség nemzeti szintű kormányzati értékelésekre, mert a nemzetközi szervezetek adatokat közölnek, de nem adnak közvetlen értékelést, nem reagálnak a sajátos problémákra és az adataik sem mindig frissek.

Az előadásban szó volt a Jó Állam Jelentéshez kapcsolódó speciális jelentésekről, a lakossági véleménymérésről és a nemzetközi összehasonlításról is. Utóbbi esetében hatvannégy indikátort vettek figyelembe, ezek alapján történt meg elsősorban a V4-országok kormányzati teljesítményeinek összevetése. Kaiser Tamás beszélt a jelentések továbbfejlesztéseinek lehetőségeiről, irányairól is. A jövőben ennek megfelelően törekednek többek között a kutatások szélesítésére és mélyítésére, a területi és vállalati dimenziók kialakítására is. >>

VÉLEMÉNYMÉRÉS

Az idei Jó Állam Jelentés egyik fontos újdonsága, hogy a kutatás során készült egy lakossági véleményfelmérés is, amelynek eredményei egy külön kiadványban kaptak helyet. A KSH által végzett felmérésben több mint kétezer ember vett részt válaszadóként. A kérdőív olyan nagy kérdéscsoportokat ölelt fel, mint például a közérzet és bizalom, a társadalmi részvétel vagy a közigazgatás és állam. Utóbbi kapcsán a közigazgatási ügyek intézéséről is kérdezték a lakosokat, amely kapcsán körükben általános elégedettség tapasztalható. A közigazgatás esetében az általános elégedettség mérésére is sor került, két másik nagy állami intézményrendszerrel, az oktatással és az egészségüggyel együtt. Utóbbi megítélésében túlsúlyban vannak azok, akik elégedetlenségüknek adtak hangot, szemben azokkal, akik kisebb-nagyobb mérvű elégedettségéről számoltak be. A közoktatás esetében bár nagyobb az elégedettek aránya az elégedetlenekhez képest, de ez utóbbiak körében kevesen vannak azok, akik teljes mértékben elégedettek lennének. A közigazgatás megítélése egyértelműen a legkedvezőbb a három vizsgált ágazat közül, az elégedetlenek aránya mindössze 14,6 százalék, míg az elégedetteké 63,4 százalék.

A véleménymérés során arra a kérdésre is keresték a választ, hogy az emberek mennyire bíznak meg a kérdőívben nevesített közintézményekben. Ezek alapján megállapítható, hogy a rendőrségben bíznak leginkább a választópolgárok, míg a média hitelességével kapcsolatban a legnagyobb a bizalmatlanság a felmérés szerint, de például a bankok és pénzintézetek megítélése sem kedvező. Az adatok feldolgozását végző ÁKFI Mérési és Módszertani Labor vezető szakértője szerint megállapítható, hogy a véleménymérés egy alkalmas eszköz a Jó Állammal kapcsolatban megfogalmazott célok megvalósításához, de ehhez tovább kell azt fejleszteni. Demeter Endre szerint érdemes átgondolni a szerkezetét is, hogy közvetlenül beépülhessen a Jó Állam Jelentésbe.

SPECIÁLIS JELENTÉSEK

A Jó Állam Jelentéshez idén olyan, úgynevezett speciális jelentések is készültek, amelyek az állam működésének nagy területeiről próbálnak átfogó képet adni, mint például a honvédelem, a rendészet vagy az adózás rendszere. Az elkészült tanulmányokról a Jó Állam szakmai napok keretében rendeztek műhelyvitákat az NKE Ludovika campusán.

Rendészeti Jelentés műhely

„Már az első Jó Állam Jelentés megjelenésekor megfogalmazódott az igény, hogy az állammal kapcsolatos kutatások terjedjenek ki speciális területekre is” – mondta a rendészeti jelentés műhelyvitáján dr. Kaiser Tamás. Az NKE Államkutatási és Fejlesztési Intézet tudományos igazgatója szólt arról a folyamatról, amely 2013 óta zajlik a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen

a Jó Állam-kutatásokkal kapcsolatban. Hozzátette, hogy a mostanra elkészült speciális jelentéseket egy külön kiadványban jelentették meg, és ezt a Jó Állam Szakmai Napok keretében vehették kézbe először az érdeklődők.

A kutatók a rendészeti speciális jelentésben vizsgálták a rendőrségi munka teljesítményét, hatékonyságát, minőségét. Tihanyi Miklós rendőr őrnagy, az RTK Közbiztonsági Tanszékének oktatója elmondta, hogy négy megyei főkapitányság és ötven rendőrkapitányság bevonásával történt a mérés, amelynek során olyan minőséget befolyásoló tényezőket is vizsgáltak, mint a rendőrségi állomány létszáma, képzettsége, morális helyzete és technikai felszereltsége. A rendőri munka eredményességét a demográfiai tényezők is jelentősen befolyásolják, erről Mátyás Szabolcs őrnagy beszélt előadásban. Az RTK adjunktusa ilyen tényezőknek tartja a településszerkezetet, a településen élő nők és férfiak arányát, a közút- és vasúthálózatot is.

Dr. Boda József ny. nemzetbiztonsági vezérőrnagy előadásában szólt arról, hogy ez a speciális jelentés azokat az eredményeket is tartalmazza, amelyeket az elmúlt években sikerült elérnie a kormányzatnak a rendészet területén. Így például láthatóbbá vált a rendőri jelenlét az országban, csökkent az ismertté vált bűncselekmények száma, szigorodtak a büntetési tételek és életpályamodellt vezettek be a rendőröknel. Az RTK dékánja elmondta, hogy az elért eredmények a rendészeti szervek szorosabb együttműködésének is köszönhető. Prof. Dr. Kerecsi Klára kriminológus szerint a bűncselekmények csökkenő száma nem magyar sajátosság, hanem világtendencia. A Rendészettudományi Doktori Iskola vezetője szerint a speciális jelentés lényege az, hogy a kormányzati működés egyik területéről adjon egy általános értékelést.

Átfogó Honvédelmi Jelentés műhely

Az átfogó honvédelmi jelentés műhelyvitáján Dr. Boldizsár Gábor ezredes elmondta, hogy a magyar honvédségnek képesnek kell lennie a megújulásra, ezért a honvédelemmel kapcsolatos jelentéseknek is változáskövetőknek kell lenniük. A speciális jelentés főbb területeihez tartozik a honvédelem rendszere, a társadalom és a honvédelem kapcsolata, a védelemgazdaság, az alkalmazás és a nemzetközi összehangolás. A Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar (HHK) dékánja szerint a jelentés újszerű bemutatása a haderőnek, az ország honvédelmi képességeinek, amely hozzájárulhat egy bővebb, a honvédelem rendszerét átfogóan ismertető kiadványnak. Boldizsár Gábor hangsúlyozta az úgynevezett nemzetvédelmi humántőke szerepét, amelynek a fejlesztését kulcskérdésnek tartja. A jelentés összességében megállapítja azt is, hogy nemzetközi összehasonlításban a magyar honvédség átlagos és arányos haderővel rendelkezik, de az ország védelmi kiadásai alacsonyok.

Versenyképesség Jelentés műhely

„A versenyképesség össznemzeti kérdés” – mondta az állami versenyképességet javító, vállalkozóbarátabb üzleti környezet kialakításának lehetőségéről készült jelentést tárgyaló műhelybeszélgetésen Prof. Dr. Csath Magdolna. Az NKE egyetemi magántanára előadása elején nemzetközi és hazai jelentések adatait is ismertette, amelyek egyaránt azt mutatják, hogy különösen az értékrend, az intézményrendszer, az innováció és az oktatás területén van jelentősebb lemaradásunk a versenyképességi rangsorokban. Ezen tényezők közé tartozik a felmérések szerint többek között a jelentős bürokrácia, a korrupció, a feketegazdaság, a protekcionizmus és az agyelszívás is. Elhangzott, hogy a kormánydöntések átláthatóságán is van mit javítanunk, de a cégek innovációs képességét is alacsony szintűnek találják a különböző mérések. A jelentésben megfogalmazódnak jó nemzetközi gyakorlatok: a brit, ausztrál és amerikai példák azt a következtetést lehet levonni, hogy valamennyi ország nagy hangsúlyt fektet a világos, logikus és egyszerű szerkezetű adórendszer megteremtésére. A versenyképességhez emellett többek között kisebb bürokráciára, a képzés színvonalának növelésére, korszerűbb infrastruktúrára és az innovációt támogató gazdaságpolitikára van szükség. Ezeket erősítette meg hozzászólásában Turóczy László, a Nemzetgazdasági Minisztérium államtitkára is, aki szerint a munkaerőhiány is egyre nagyobb gondot okoz ma Magyarországon.

Adóbürokrácia Jelentés műhely

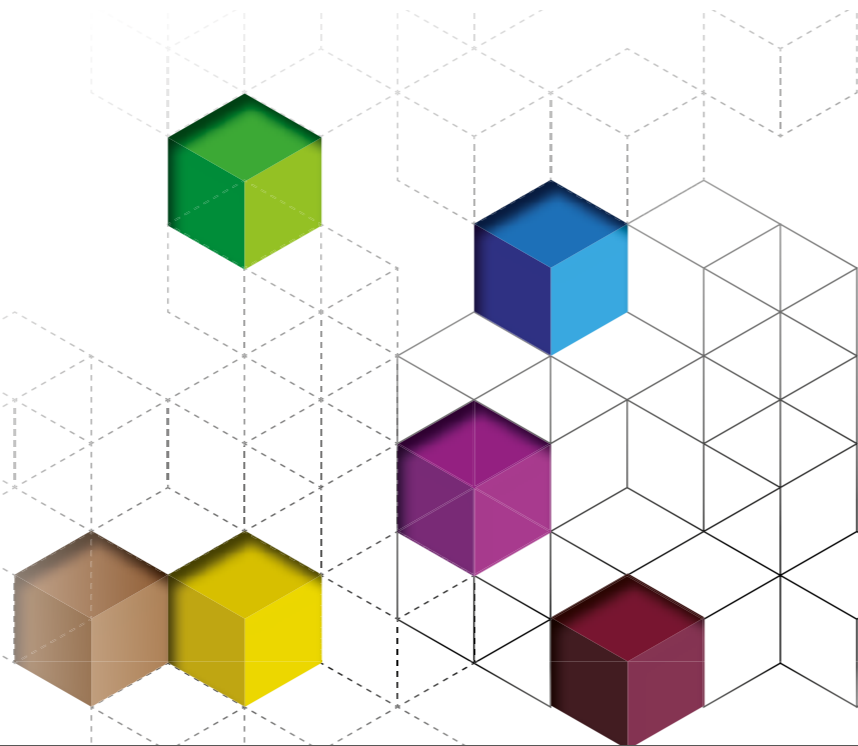
A vállalkozások adózásával kapcsolatos méréseket és az ebből következő megállapításokat ismertették részletesebben az Adóbürokrácia Jelentés műhelyvitáján. Szepesi Balázs, a HÉTFA Kutatóintézet és Elemző Központ stratégiai igazgatója szerint az adórés csökkentése terén komoly eredményeket értünk el az elmúlt években, de a kkv-k adminisztrációs terhei továbbra is aránytalanul nagyok. Emellett az adószabályok gyors változása is komoly terhet jelent az adórendszer minden szereplőjére. Szerinte az adózás bizonyos bonyolultabb területein érdemes lenne a könyvelők és az adótanácsadók szerepét, míg az egyszerűbb ügyekben az adózók és az adóhatóság közvetlen kapcsolatát erősíteni. Nobilis Benedek, a Nemzetgazdasági Minisztérium főosztályvezetője szerint is szükség van a vállalkozások adminisztrációs terheinek csökkentésére, de ez valószínűleg egy hosszabb folyamat lesz. Szerinte az adózás egyszerűsítése mindenképpen

érdeksérelmeket okozhat az ágazatban, ezért egy átgondolt, alapos munkára van szükség. De jobb kommunikációval és az oktatás erősítésével is sokat lehetne javítani ezen a területen. Siklós Márta, az Adótanácsadók Egyesülete általános alelnöke szerint nemcsak a szabályozás bonyolultságával, hanem annak érthetőségével is komoly gond van az adózásban. Kompaktor Emília, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara igazgatója pedig azt javasolta, hogy a későbbi mérésekbe ne csak a kkv-kat, hanem a nagyvállalatokat is vonják be, hiszen így a jelenleginél átfogóbb képet kaphatunk a területről.

Igazságszolgáltatási Jelentés műhely

„Az igazságszolgáltatással kapcsolatos kutatások még az elején járnak, a most megjelent tanulmány azt vázolja, hogy az elkövetkezendő években milyen módszerekkel lehetne mérni ezt a területet” – mondta az Igazságszolgáltatási Jelentés műhelyvitáján Prof. Dr. Kengyel Miklós. A Károli Gáspár Református Egyetem egyetemi tanára szerint a mérésekhez olyan indikátorokat lehetne használni, mint például a közigazgatási tárgyú peres ügyek száma, az elsőfokú ítélet elleni fellebbezési arányszám vagy a két éven túl befejezett polgári peres ügyek száma. A kutatáshoz például a bírósági statisztikai adatokat, az OBH elnöki beszámolóit vagy a bírósági statisztikai évkönyvek információit is felhasználnák. A kutatók a tervek szerint 1250 közigazgatási és 600 polgári és munkaügyi perben hozott ítéletet vizsgálnának. A rendezvényen részt vevő Handó Tünde, az OBH elnöke egyetértett azzal a javaslattal, hogy a mostaninál sokkal több bírósági határozatot kellene nyilvánossá tenni, ehhez azonban szerinte komoly informatikai fejlesztésre lenne szükség. Handó Tünde jónak tartja a tervezett kutatást, de szeretné, ha ennek során minél több olyan szakembert is megkérdeznének, akik napi szinten foglalkoznak az igazságszolgáltatással. ●

**A RÉSZTVEVŐK RÉSZLETESEBBEN IS
MEGISMERHETTÉK
A TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁN
A JÓ ÁLLAM JELENTÉS
HATÁSTERÜLETEIN VÉGZETT MÉRÉSEK
EREDMÉNYEIT.
NÉHÁNY MEGÁLLAPÍTÁST ÉS
JAVASLATOT IDÉZÜNK A JELENTÉSBŐL**

**BIZTONSÁG ÉS BIZALOM A KORMÁNYZATBAN
HATÁSTERÜLET**

- A honvédelmi erőforrások mennyiségi tényezői kisebb ingadozást, lassú mérséklődést mutatnak, a nemzetközi mérések szerint azonban az ország katonai ereje és biztonsági potenciálja nem gyengült.
- A nemzetközi globális katonai erő-index szerint 2013–2016 között stabil maradt az ország katonai védelmi ereje.
- Javul a lakosság biztonságérzete: míg 2013-ban a megkérdezettek nagyjából kétharmada érezte magát biztonságban a közterületeken, addig 2015-ben már a válaszadók közel háromnegyede.
- A rendőrség iránti közbizalom 2009-hez képest jelentősen javult, és az egyik legmagasabb a közintézmények között.
- A bírósági jogorvoslati adatok az ügyfelek lassan javuló elégedettségét mutatják a közigazgatás döntéseivel kapcsolatban, de az eredmény évente enyhén ingadozó.
- A 2010 előtti időszakhoz képest jelentősen nőtt a kormány politikai stabilitása, ezáltal a kormányzati cselekvőképesség erősödött.
- A munkanélküliség csökkenése a létbiztonság veszélyeinek csökkenését eredményezi, évről évre javuló arányban.
- 2012 óta erősödik a lakossági optimizmus az anyagi helyzetre vonatkozóan, majd 2014–2015 között stabilizálódik.

KÖZÖSSÉGI JÓLÉT HATÁSTERÜLET

- Hazánkban 2010-től folyamatosan növekszik a háztartások rendelkezésre álló jövedelme.
- Magyarországon 2011 óta folyamatosan csökken a háztartások eladósodottsága.
- A szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya hazánkban 2013–2015-ben csökkent, bár még így is jelentősen meghaladja az uniós átlagos arányszámát.
- A hazai várható élettartam a vizsgált időszakban jobban igazodott az EU-átlaghoz, azonban még mindig jelentősen elmarad attól.

- A bölcsődei férőhelyek száma jelentős mértékben nőtt az utóbbi években.
- A 2000-ig tartó csökkenést, valamint a 2011. évi stagnálást követően a foglalkoztatottak száma nőtt, és 2014 végére megközelítette a 4,5 millió főt, amely az utóbbi két évtizedben a legmagasabb foglalkoztatási érték. A növekedés ellenére a foglalkoztatási arányszám még 2,5 százalékponttal elmaradt az európai uniós átlagtól.
- A felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok aránya az utóbbi évtized során jelentős mértékben javult, a versenyképesség javításához azonban a jövőben további fejlődésre van szükség.
- Az egészségügyi ellátórendszer minőségének lakossági megítélése viszonylag rossznak mondható.
- A magyar lakosság nem elégedett a közoktatás minőségével, a felsőfokú végzettségűek az átlagnál is kritikusabbak.

**PÉNZÜGYI STABILITÁS ÉS GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG
HATÁSTERÜLET**

- Gazdaságunk a rendszerváltás után jelentős külső finanszírozásra szorult, majd a válság utáni alkalmazkodási kényszer révén elindult a korábban felhalmozott külső adósság leépítése.
- Az államháztartás nettó finanszírozási igénye 2001 után kockázatos mértékben megnőtt, s csak 2011 után csökkent alacsony szintre. Jelenleg a régiós átlagnak megfelelő.
- A korábban gyorsan növekvő államadósság 2012-től lassú csökkenésnek indult, azonban a versenytársakhoz képest súlyosabb kamatterhe – csökkenő mértéke ellenére is – rontja az ország versenyképességét.
- A versenyképesség javítása érdekében fontos lenne, hogy a tudásalapú munkahelyeken foglalkoztatottak aránya a technológia- és tudásintenzívként számon tartott ágazatokban és a gazdaság más szektoraiban is nőjön.

- Versenyképes gazdaságot csak felkészült tudású szakemberekkel lehet létrehozni, ezért a jövőben is arra kell törekedni, hogy a tudásszint növekedjen, és a szakemberek megfelelően el is tudjanak helyezkedni.
- Bár a K+F-ráfordítások emelkedtek az elmúlt években, 2014-ben azonban csökkenés volt tapasztalható. Mivel jelentősen befolyásolja a versenyképességet, ezért célszerű fokozni a tevékenységet.
- A termelékenység növekedése a versenyképesség és a gazdasági növekedés forrása, ezért feltételeinek megteremtését és elsősorban a tudás- és technológiai szint emelését bátorítani kell.
- Az energiafüggettség gazdasági függőséget és versenyképességi hátrányt jelent, ezért a gazdasági szerkezet energiaigényességének csökkentése és az energiahatékonyság növelése fontos feladat.

FENNTARTHATÓSÁG HATÁSTERÜLET

- A CO₂-kibocsátás csökkentése folyamatosan kedvező trendet követ, további csökkentése kívánatos, még akkor is, ha a vállalt kötelezettségeinket ezzel túlteljesítjük.
- A csökkenő biokapacitás-érték kedvezőtlen tendenciát mutat. A mezőgazdaság klímaváltozáshoz való alkalmazkodása lehet hazánkban a megfelelő megoldás.
- Az ökológiai gazdálkodásba bevont területek aránya stagnál, a növekedés előmozdítását kell megcélozni, hogy a környező országokhoz képest tapasztalható lemaradás eltűnhessen.
- A primer energiafelhasználás csökkenése kedvező folyamat, de okai között a fenntarthatóságra való törekvés csak az egyik, ennek előtérbe kerülése kívánatos.
- A lakossági energiafelhasználás csökkenése kedvező folyamat, ennek elősegítése az egyik legfontosabb állami feladat.
- A lakosság légszennyezés általi veszélyeztetettsége stagnál. Az érték javítása az okok feltárásával és megfelelő intézkedésekkel érhető el.
- Az elhízottak magas és enyhén növekvő aránya kedvezőtlen folyamat. Számos ponton van lehetőség a beavatkozásra a tendencia megfordítása érdekében.
- Az utóbbi években növekedtek a jövedelmi egyenlőtlenségek. Ez a társadalom szempontjából kedvezőtlen folyamat.

DEMOKRÁCIA HATÁSTERÜLET

- A pártok és a pártalapítványok rendszeres állami támogatásának összege az elmúlt években stagnál, ugyanakkor a pártokra fordított állami támogatás mértéke a költségvetésen belüli arányokat tekintve csökken.
- Az utóbbi években Magyarországon és a visegrádi országokban egyaránt jelentős többségben vannak a politikai pártokkal szemben bizalmatlanok.

- A rendes választások jobban mozgósítják a választókat, azonban jelen ciklusban az időközi országgyűlési választások több szavazót vonzanak, mint azt megelőzően, ezáltal élesebb a ciklus közbeni politikai verseny.
- Elmondható, hogy bár Magyarországon többségben vannak a demokráciával elégedetlenek, az arányuk csökken az elégedettekéhez képest.
- A helyi népszavazások száma egyre csökken, és ezek közül egyre több érvénytelen.
- Magyarország a kormányzati transzparenciát mutató nyitott kormányzat kérdésében a visegrádi országokkal és Németországgal összehasonlítva sereghajtó, a vizsgált 102 ország körében pedig a középmezőnybe tartozik.
- 2012 óta kis mértékben csökken a hírekkel, aktualitásokkal, politikával és gazdasággal foglalkozó műsorok aránya.
- A vizsgált három évben érdemben nem változott a sajtószabadság helyzete, azonban a V4-országok mindegyike jobban teljesít ezen a területen.

HATÉKONY KÖZIGAZGATÁS HATÁSTERÜLET

- A kormányablakokban intézhető ügyek számának jól látható bővülése nemcsak mennyiségi, hanem minőségi fejlesztést is jelent a kormányzati ügyfélkiszolgálás terén, köszönhetően a fejlettebb okmányirodai szolgáltatások integrálásának.
- Az ügyfélkapu-regisztrációk és az elérhető szolgáltatások számának növekedése egyértelműen mutatja az e-közigazgatási szolgáltatások iránti keresleti és kínálati portfólió bővülését.
- A vállalkozások véleménye alapján a jogszabályi kötelezettségekből fakadó adminisztratív terheik 2010-től fokozatosan csökkennek, ám továbbra is a nemzetközi rangsor alsó harmadában ragadt az ország megítélése.
- A KEKKH személyes ügyfélszolgálati adatai azt mutatják, hogy a tényleges ügyintézési idő átlaga tovább csökkent (13%-kal), míg a várakozási (sorbanállási) idő növekedett (12%-kal) 2014–2015 között.
- Az NKE által biztosított továbbképzéseken részt vettek száma 2015-re tovább emelkedett. A közel 77 ezer tisztviselő képzési kötelezettsége sikeres teljesítése során fejtenként átlagosan több mint 41 órát töltött jelenléti vagy e-learning-képzésben.
- A konkrét közigazgatási ügyek intézésével elégedettek az ügyfelek: a minta átlaga a magasnak tekinthető 8,2. Különösen azon ügýtípusok jellemezhetőek magasabb elégedettségi értékkel, amelyeket többen vesznek igénybe.
- A mért közszolgáltatásokhoz képest a közigazgatás általános megítélése kedvezőbb, magas szintű elégedettséggel jellemezhető, bár az egyes ügýtípusok megítéléséhez képest alacsonyabb értéket mutat.
- Általános elvárásként jelentkezik minden csoportban, hogy egy-egy közigazgatási ügy intézése az utazáshoz szükséges idővel együtt egy bő óra alatt lebonyolítható legyen. ●

VÍZ

Világtalálkozó

2016

SZÖVEG: **FECSEK ZSUZSANNA**

November 28. és 30. között Budapest ad otthont az év egyik legfontosabb diplomáciai eseményének, a Víz Világtalálkozó 2016-nak. Magyarország Kormánya a Víz Világtanáccsal együttműködve azzal a céllal rendezi meg az Áder János köztársasági elnök fővédnökségével megvalósuló eseményt, hogy felhívják a figyelmet a fenntartható vízgazdálkodás szükségességére, és közös erővel hozzájáruljanak a vízhez kapcsolódó globális kihívások megoldását jelentő teendők kijelöléséhez. A nagyszabású program szervezésében az NKE munkatársai is aktívan részt vesznek.

Az nem lehet kérdés, hogy miért van szükség efféle események megrendezésére. Mindannyiunknak és a jövő generációjának is érdeke, hogy a vízügyet sajátunknak tekintve felhívjuk a figyelmet a helyes vízgazdálkodás és a tudatos felhasználás, megóvás létfontosságára. A víz az élet alapja, forrása; nélküle nem lehetséges életben maradni. Meghatározó szerepet tölt be az ember fejlődésében, emellett a biztos megélhetés, a jólét és a háztartás alapja, de rajtunk túlmutatva az egész ökológiai rendszer, a négy természeti elem egyik legfontosabb alkotója is. Ha akár csak egyetlen, az élet körforgásában szerepet játszó elem is kiesik vagy megsérül, jelen esetben vegyük alapul a vizet, az a többi elemre is negatív hatást gyakorol, végső esetben pedig magát az élet zavartalan működését lehetetleníti el. Ennélfogva tekintettel kell lennünk saját magunk, a környezetünk és az egész világ vízigényére, hogy az elkövetkezendő generációk számára egy élhető bolygót hagyjunk örökül. A vízgazdálkodást nem lehet behatárolni vagy leszűkíteni,

mert emberi létünknel fogva mindannyiunknak ugyanannyira fontos és valamennyiünket ugyanannyira érintő problémaként jelenik meg a helytelen vízgazdálkodás, a pazarlás vagy az ipari szennyeződés. Az évszázados fejlődés eredményeként ma már kényelmes életet élhetünk, ám ha nem valósul meg a közös összefogás, akkor az utókor issza meg annak a levét, hogy sokáig nem fordítottunk kellő figyelmet a gazdasági fejlődés környezetszennyező következményeinek visszaszorítására, megszüntetésére.

A természeti adottságok, az államok földrajzi fekvése és eltérő ütemben megvalósuló fejlődése egyenlőtlenességet hozott létre a világ népei között, amely miatt számos kihívás jelent meg, például az éghajlatváltozás, a túlnépesedés vagy a szegénység. Sok esetben az emberek tiszta és egészséges ivóvízhez jutása sem lehetséges. A rendelkezésre álló vízkészlet csupán három százaléka édesvíz, amelynek csak egyharmadához lehet hozzáférni. A problémák megszüntetéséhez a jó vízgazdálkodás kialakításánál alapul kell venni az éghajlathoz való alkalmazkodást, például azt, hogy az elsivatagosodás jelensége miatt a mezőgazdasági termeléshez szükséges víz biztosítása is komoly problémát jelent. Az emberek tudatos szemléletváltására van szükség, ugyanis jelenleg kétféle milliárd ember mindennapjait árnyékolják be vízügyi nehézségek. Ez a szám minden bizonytalansággal emelkedni fog a szélsőséges klímaváltozás és a növekvő vízigény miatt.

A Víz Világtalálkozó logója egy vízcseppet ábrázol. Ennek többféle jelentése van: megjelenik benne a figyelemfelkeltés, miszerint ez az „az utolsó csepp”, az utolsó pillanat, hogy cselekvésre szánjuk el magunkat, és a fenntartható vízgazdálkodás kiépítésének útjára lépünk. Egy másik jelentése azt emeli ki, hogy az élőlények számára nélkülözhetetlenül szükséges édesvíz készlete úgy aránylik a Föld tömegéhez, mint a logóban látható vízcsepp a bolygónk jelképéhez. A harmadik jelentés pedig a logó mondanivalóját a klímaváltozáshoz köti.

Február 16-án az Amerikai Egyesült Államok magyarországi nagykövetsége és a Nemzeti Községi Szolgálati Egyetem vízügyi konferenciát tartott *Conflict or cooperation? Lessons of transboundary water governance* címen, amelynek helyszíne a Ludovika Főépület volt. A rendezvényen Dr. Baranyai Gábor, az Igazságügyi Minisztérium határokkal osztott természeti erőforrások fenntartható használatáért felelős miniszteri biztosa előadást tartott az európai vízügyi politikáról. Mint a téma szakértője, a 2013-as Víz Világtalálkozó egyik főszervezője és az NKE Fenntartható Fejlődés Tanulmányok Kabinet (FFTK) vezetője, a szakember lapunknak beszámolt a 2016-os Víz Világtalálkozó jelentőségéről: a 2013-as Budapesti Víz Világtalálkozó (Budapest Water Summit, BWS) fektette le az Egyesült Nemzetek Szervezete 2015–2030 közötti fenntartható fejlődés programja vizes célkitűzéseinek alapjait. Az ENSZ által

tavaly jóváhagyott Fenntartható Fejlődési Célok közül a 6. foglalkozik a vízzel (SDG 6). Az idei világtalálkozó ezen célkitűzés végrehajtási kereteit kívánja kijelölni, illetve annak politikai lendületet adni.

Év elején született meg a kormány részéről a döntés, miszerint a globális vízpolitikai folyamatok alakításához hozzájárulva Magyarország 2013 után újabb Víz Világtalálkozót rendez Budapesten, amelyre több mint 1200 főt várnak a világ minden tájáról. Az ENSZ és más nemzetközi intézmények tagjai, a kormányok képviselői mind tiszteletüket teszik az eseményen, amelynek kiemelt vendégei az ENSZ Vízügyi Elnöki Testület tagjai.

A világtalálkozó főszervezői a Vízügyi Elnöki Testület tagjai, akiket a politikai háttérrel adó ENSZ szervezetének akkori főtitkára, Ban Ki-moon és a szükséges anyagi forrást biztosító Világbank elnöke, Jim Yong Kim kért fel. Az ENSZ Vízügyi Testülete tanácsadó szervként, egyeztető fórumként működik, kétéves időtartamra jött létre; tagjai tanácsadók, valamint 11 állam- és kormányfő, köztük Áder János, aki az esemény fővédnöke. A VET célja, hogy a vízgazdálkodást világszinten fenntarthatóbbá tegye, amelyhez elengedhetetlenül fontos a magán- és a kormánysektornak, valamint a világ társadalmának korábbi vízpolitikájában történő változtatás, illetve az, hogy megvalósítsuk a klímaváltozáshoz való sikeres alkalmazkodást.

Az idei világtalálkozó szervezői célul tűzték ki, hogy a vízgazdálkodás szempontjából 2015–2030 közötti időszakra

A 17 FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉL

- A szegénység felszámolása
- Az éhezés megszüntetése
- Egészséges jólét
- Minőségi oktatás
- Nemek közötti egyenlőség
- Tiszta víz és alapvető köztisztaság
- Megfizethető és tiszta energia
- Tisztességes munka és gazdasági növekedés
- Ipari innováció és infrastruktúra
- Egyenlőtlenességek csökkentése
- Fenntartható városok és közösségek
- Felelős fogyasztás és termelés
- Fellépés az éghajlatváltozás ellen
- Óceánok és tengerek védelme
- Szárazföldi ökoszisztémák védelme
- Béke, igazság és erős intézmények
- Partnerség a célok eléréséért

kidolgozott Fenntartható Fejlődési Célok és a Párizsi Klíma Megállapodás gyakorlati megvalósulását elősegítik; a tudás, a technológia és a tőke által megoldást találnak a vízgazdálkodást érintő problémákra. Ebbe a folyamatba aktívan be kívánják vonni a civil és a politikai döntéshozatal szereplőit, mindezt azért, hogy a fenntartható fejlődés útjára lépett államok számára a víz az összefogást jelentse, a közös jövő biztosítékát, ne pedig globális konfliktusok forrását.

Dr. Baranyai Gábor elárulta, hogy három évvel ezelőtt Magyarország hosszú passzivitás után lépett vissza a nemzetközi vízpolitika alakítói közé. Nehéz küldetés volt, de Áder János köztársasági elnök személyes elköteleződése és az ENSZ-főtáitkár budapesti látogatása az évtized egyik legfontosabb vizes eseményévé emelte a rendezvényt. Sok körülmény együttállása és rengeteg munka kellett a sikerhez.

Az akkor megalkotott vízpolitikai törekvésnek öt fontosabb állomása ismert. Az első a jól értelmezhető és fenntartható célok kialakítása a vízhez való hozzáféréshez. A második, hogy más ágazatok is hatékonyan bekapcsolódjanak a vízgazdálkodásba, a harmadik a vízpolitikai helyzet támogatása politikától függetlenül, a negyedik a fenntartható vízpolitikát alapul vevő új szemlélet kialakítása, az ötödik az új magánszektori és állami támogatás megteremtése.

A 2016-os világtalálkozó a következő 15 évre 17 fenntartható fejlődési célt és 169 alcélt határozott meg. A 2015. szeptember 25–27. között a világ állam- és kormányfői által elfogadott fenntartható fejlődési cél (Sustainable Development Goals – SDGs) alapjául nyolc millenniumi fejlesztési cél (Millennium Development Goals – MDGs) szolgál, amelyek 15 éven át irányadóként voltak jelen a nemzetközi fejlesztési politikai életben. 2016. november 28-án 9:30-kor veszi kezdetét a budapesti Víz Világtalálkozó, amelynek a Millenárius Park Színházterme ad otthont. Programjának legfontosabb részét a tematikus plenáris ülések alkotják, amelyeken a vízzel kapcsolatos fenntartható fejlődési célok (SDG6) végrehajtásában felmerülő kérdéseket hat tematikus panel és szekcióülés formájában tárgyalják meg. Egy fejlődő ország, egy fejlett ország és egy nemzetközi szervezet vagy nem kormányzati szervezet képviselője által tartott három felvezető előadás előzi meg a tematikus üléseket. Ezt követően panelbeszélgetésekre lehet számítani. Az ülések eredményeit a záró plenáris ülésen ismertetik. Az ülésekkel párhuzamosan Tudástechnológia, Ifjúsági, Civil és Női Fórum zajlik majd. A világtalálkozó utolsó napjának legfontosabb eseménye a záró plenáris ülésen elfogadásra kerülő Budapesti Nyilatkozat 2016.

Dr. Baranyai Gábertől azt is megtudtuk, hogy a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Fenntartható Fejlődés Tanulmányok Kabinetje (FFTK) aktívan vesz részt a budapesti rendezvény szervezésében: Szöllösi-Nagy András, az egyetem professzora

a nemzetközi programbizottság elnöke, Heincz Balázs a Külügyminisztérium víz-koordinátora, Dr. Baranyai Gábor pedig a szűkebb szervezői kör tagja. Az FFTK munkatársai tehát kulcsszerepet játszanak a szakmai és politikai előkészítésben. A nagyszabású esemény megerősíti hazánk nemzetközi vízdiplomáciai helyét, illetve vissza nem térő bemutatkozási lehetőséget biztosít a magyar vízipar és oktatás számára.

„Egyetemünknek különösen fontos, hogy az előkészítés alatt álló nemzetközi vízügyi programjaival a fórumon jelen lehet. Az NKE megjelenése tehát a rendezvényen sokrétű lesz. Az egyetem vezetéke és több nemzetközi vezető tárgyal majd az intézményes együttműködés lehetőségeiről. Saját pavilonunk lesz a BWS-en, és külön side eventtel készülünk a víz és a szegénység regionális aspektusairól” – mondta Baranyai Gábor.

Fenntartható Vízipari Megoldások címmel nyílik szakkiállítás, amely a világtalálkozó társeseményeként a környezetbarát, versenyképes és innovatív vízgazdálkodást mutatja be.

Dr. Baranyai Gábor a szervezők elvárását is megosztotta velünk. Véleménye szerint az eseménnyel kapcsolatban az a legfontosabb, hogy egyrészt ismét a világpolitikai agenda csúcsára emelje a vízkérdést, másrészt hogy a Budapesti Nyilatkozat elfogadásával konkrét iránymutatásokat adjon a SDG6 végrehajtásához. A tervek közül a leglényegesebb, hogy jövő ősszel elindíthassák a világon egyedülálló és hiánypótló nemzetközi vízpolitikai mesterképzést. Ennek előkészítésében a BWS mindenféleképpen fontos mérőszám lesz. ●

A versenyszféra és szolgáltató kormányhivatal

Stratégiai gondolkodás és mindennapi cselekvések Jász-Nagykun-Szolnok megyében

SZÖVEG: DR. KÁLLAI MÁRIA KORMÁNYMEGBÍZOTT – HEGEDŰS MÁRTA

Mit kérnek a vállalkozások ma a hivataloktól? Együttműködő hozzáállást, folyamatos rendelkezésre állást, soronkívüliséget, gyorsaságot, rugalmasságot, tulajdonosbarátságot, támogatást, magas színvonalat, végtelenül gyors munkavégzést, precizitást, kedvességet, vagyis mindazt a hozzáadott értéket, ami szükséges a szakmailag kifogástalan, a jogszabályoknak megfelelő ügyintézés mellett. Szolnokon a „Szolgáltató Kormányhivatal Modell” bevezetésével mindez meg is valósult.

A Közigazgatás- és Közszolgáltatás Fejlesztési Stratégia 2014–2020 feladatként adta a közigazgatás számára, hogy minden kezdeményezést meg kell vizsgálni a versenyképeség szempontjából.

„Gazdasági értelemben a versenyképességi kritérium azt kell jelentse – rögzíti a stratégia –, hogy az állam ne akadályozza a vállalkozások életét, hanem inkább segítse azt, mégpedig jobban, mint más országokban. Ez egyrészt a szolgáltató jelleg kialakítását jelenti, másrészt

az adminisztratív teher mértékének lehető legalacsonyabb mértékűre csökkentését.”

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal 2014-ben e szellemiségben kezdte meg a Szolgáltató Kormányhivatal létrehozását, támogató fejlesztését. Már az akkori gondolkodásban markánsan megjelentek a piaci élet szereplői, amelyet jól tükröz az Szolgáltató Kormányhivatal akkor rögzített fogalma: „A szolgáltató kormányhivatal az ügyfelek – állampolgárok, piaci élet szereplői, a civil és más társadalmi szervezetek – közigazgatási ügyeinek intézésében látja el közszolgáltatói feladatait, melyet szolgáltatói kultúra kísér. Szolgáltatásai fizikailag és időben könnyen hozzáférhetőek, ügyfélközpontú tevékenységét a helyi társadalmi igények figyelembevételével szervezi. Elkötelezett a minőségelvű közigazgatás kialakítása mellett, működése, szervezeti felépítése átlátható, az alkalmazott eljárásrendek, nyomtatványok egyszerűek, közérthetőek, könnyen kezelhetőek. Munkatársai egységesen magas színvonalú, ügyfélre szabott, szakszerű közszolgáltatást nyújtanak, szakmailag és emberileg hitelesek. A Szolgáltató Kormányhivatal tevékenységét az egyszerűséget és a gyorsaságot szem előtt tartva, az érdekhordozói elvárásoknak megfelelően, folyamatos önfejlesztés mellett végzi. Szakmaiságának, közszolgáltatói magatartásának eredményeként erősödik a közbizalom a közigazgatás működése, illetve működtetői iránt.”

A fejlesztési javaslatok kidolgozása során kiderült, hogy rendszerszinten a korábbinál nagyobb hangsúlyt kell fektetni a versenyszférával való cél- és eredményorientált együttműködésre. Igen nagy szakmai lehetőséget és egyben felelősséget jelentett a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal számára, hogy a Homo Regius Tanácsadó Irodával együttműködve 2015-ben, ÁROP-os fejlesztés keretében sor kerülhetett a Szolgáltató Kormányhivatal Modelljének megalkotására és a Megyei Kormányhivatal Szolgáltatói Stratégiájának (2015–2017) rögzítésére. Mindezt empirikus vizsgálatok előzték meg, amelyek kiterjedtek a hatósági eljárásban részt vevő ügyfélkörre, az önkormányzati partnerekre, a vállalkozói és civil szférára. A megkérdezett vállalkozások az ügyintézés során fontosnak tartották kiemelni a várakozási idő rövidségét, a gyors ügyintézés, valamint magas szakmai hozzáértést fogalmaztak meg elvárásként az ügyintézőkkel szemben. Emellett igényt tartottak arra, hogy legyenek gyakoribbak a tematikus szakmai programok, jellemzően elvárják, hogy a törvényi, jogszabályi tervezetek megvitatásában a kormányhivatal biztosítson konzultációs lehetőséget. Igényelték a gyors reagálási képességet, a kormányhivatallal való szorosabb kapcsolódási lehetőségeket, a különféle hatósági ügyintézési gyakorlatok tisztázását, az üzleti, gazdasági rendezvényeken való kormányhivatali képviseletet.

A vállalkozások által megfogalmazott gondolatok érdemi segítséget adtak abban, hogy a Szolgáltató Kormányhivatal Modell markánsan képes legyen megfogalmazni értékorientált kapcsolatrendszerét a vállalkozói szféra és a kormányhivatal között. Ez alapján született meg a kormányhivatal 2015–2017 Szolgáltatói Stratégiája, amely tartalmazza a szolgáltatói kultúra fejlesztésére irányuló célokat. Eszerint létre kell hozni megyei szintű kormányhivatali, tematikus vállalkozói adatbázist, amely lehetőséget ad a vállalkozások témaorientált, célzott megszólítására. Fontos, hogy a megye gazdasági fejlődése érdekében létrejöjjön a Kormányhivatali Eszköztár a Vállalkozások Fejlődéséért című portál, amelynek célja a vállalkozások információs támogatása a hatósági eljárások, a kiemelt beruházások, a munkahelyteremtő támogatások és a megváltozott munkaképességű személyek ajánlási rendszerének vonatkozásában. Meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy ez a portál miként illeszthető a kormányhivatali honlapra. A kiemelt beruházásoknál már a tervezési szakaszban kijelölendő a kormányhivatal részéről ügyfélkapcsolati referens, aki projektkulturában képes a háttérben integrálni a kormányhivatal különböző szervezeteinek hatósági eljárásait, szakmai állásfoglalásaikat. A járási székhelyeken szorgalmazandó, hogy a kormányhivatalok foglalkoztatási főosztályának munkatársai rendszeres fórumot tartsanak vállalkozások számára, munkahelyteremtő támogatási és egyéb foglalkoztatást érintő témában. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával való partneri együttműködés stratégiai pontjai éves szinten kerüljenek meghatározásra, megadva annak a lehetőségét, hogy rugalmasan kerüljenek be az ad hoc módon megjelenő témák. A 2015-ben megkezdett vállalkozói szférát érintő elvárás- és elégedettségvizsgálatot minimum kétevente érdemes megismételni. A célokból már több dolog sikeresen megvalósult. Megkezdődött a vállalkozói adatbázis létrehozása, elindult a vállalkozások számára biztosítandó fórumrendszer, és 2016 júniusától bevezették a kiemelt beruházásokhoz dedikált ügyfélkapcsolati referensi rendszert, amely gyorsítani képes az eljárások menetét. A Tiszapüspökiben épülő gabonafeldolgozó üzem beruházása volt az első, ahol élesben kipróbáltuk az új rendszert. Az üzem közvetlenül ötszázötven munkahely teremtését, közvetett módon pedig további hétszáz fő foglalkoztatását biztosítja majd. A gördülékeny megvalósítás érdekében a beruházó és a megyei kormányhivatal folyamatos kapcsolatban állt, hiszen számos hatósági eljárás szükséges a beruházás befejezéséig. Ezáltal lehetőség van az azonnali kérdések és problémák kezelésére, amelyek gyorsítják az ügymenetet. A személyes kapcsolat segíti a megértést és erősíti a bizalmat. A határidő előtti hivatali teljesítések pedig lehetővé teszik a beruházás számára a gyorsabb haladást, ezáltal a termelés mielőbbi megkezdését, amelynek minden napja gazdasági eredményt jelent.

Már a beruházás elején nagyon fontos a szükséges munkaerő toborzása. Ebben a hivatalunk kezdeti koordinációs szerepet vállalt, hiszen ismeri a képzőhelyeket, a munkaerőpiaci helyzetet. Összehívtuk a megye szakképzési centrumainak, a járássok foglalkoztatási osztályainak vezetőit, a főiskola képviselőit, és a munkaerőigények felmérése után elkezdődött egy közös munka a munkaerő-szükséglet kielégítése érdekében. Arra a kérdésre kerestük a választ, hogy mi az, amiben az iskolarendszerű képzés tud segíteni, melyik terület az, amelyben a felnőttképzés keretében lehet eredményeket elérni, hogyan tudnak a hivatal foglalkoztatási főosztálya által kiírt képzések kapcsolódni az igényekhez.

2016. június 7-én, Törökszentmiklóson toborzást tartott a beruházó, amelyen a szakképzési centrum és a foglalkoztatási főosztály is részt vett. Az álláskeresők részére ismertették az induló képzéseket, a részvételi feltételeket és az adható támogatásokat. Igen magas érdeklődéssel, mintegy hatszáz fő részvételével folyt a program. A kiemelt beruházásoknál nagyon fontos az időtényező, hogy az engedélyek megszerzése a lehető leggyorsabban megvalósuljon. A Tisza-TK Projekt Kft. kukoricafeldolgozó üzemre környezeti hatásvizsgálati dokumentációt és egységes környezethasználati kérelmet nyújtott be engedélyezésre. A két kérelmet összevont eljárásban bíráltuk el, és a jogszabály által biztosított három hónapos ügyintézési határidővel szemben a hivatal mindössze tizenegy nap alatt adta ki az említett engedélyt. A gyors ügyintézésel mintegy két és fél hónappal felgyorsult a termelés megkezdése. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal kiemelt feladatának tekinti a vállalkozások tevékenységének segítését. Az évek során kialakított jó együttműködésnek köszönhetően a társhatóságok is partnerek ebben a munkában. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal megyei igazgatóságával és a megyei kereskedelmi és iparkamarával közösen a járási hivatalok székhelyein rendszeres fórumokat szervezünk a kis- és közepes vállalkozások részére. A rendezvényeink célja az információnyújtás volt, többek között a kormányhivatalok feladatairól, a munkavédelem aktuális kérdéseiről, a foglalkoztatást segítő támogatásokról, valamint az adótörvények változásairól. Rendszeresek az olyan programok, amelyeken a foglalkoztatók részére nyújtanak tájékoztatást a területüket érintő fontosabb változásokról a hivatal munkatársai. A 2014-ben megfogalmazott fókuszfejlesztéseknél elérendő cél volt, hogy a mindennapi munkában visszacsatolást kapjanak a

jó és a kerülendő gyakorlatok. Ma már ez gyakorlat, vezetői értekezleten történnek a közös elemzések annak érdekében, hogy minden vezető a maga által vezetett csapatban továbbadhassa az elismert értékeket, szükség esetén pedig felhívja a figyelmet a kerülendő gyakorlatra. Adódik a kérdés: hogyan tovább? Hiszen a most leírtak az út első szakaszát mutatják be a következő mérföldkövek megtétele képes majd megvalósítani a vállalkozói szféra számára a szolgáltatói értékek állandóságát, a mindennapokhoz igazodó változásmenedzselést. A megyei szintű államigazgatás, maga a hatósági feladatellátás úgy tud hozzájárulni a térség és az ország versenyképességéhez, hogyha a megyében lévő gazdasági szereplők államigazgatási ügyeit kiváló szakmaisággal, kiváló minőségben, a versenyszféra számára imponáló időben, határidőben, időtartamban teszi. Mindezt természetesen oly módon, hogy a versenyszférában dolgozók megelégedettségét szolgálja. Nagyon fontos az a tény, hogy ezek a törekvések eszközei a szolgáltató kormányhivatal, illetve rendszerszinten a szolgáltató állam megvalósításának. Fejlesztőmunkánkat, napi szolgálatunkat vezeti Magyary Zoltán gondolata: „A közigazgatás nem az egyes emberek hatalma a többiek fölött, hanem a nemzet szervezete közös céljainak megvalósítására, közös szükségleteinek kielégítésére. A közigazgatásnak nincs más létjogosultsága, nincs más mértéke, mint az emberek és a nemzet szolgálata.” Zárógondolatként szólni kell arról a csapatmunkáról, amely nélkül e tartalmas folyamatról nem lehetne beszélni. A csapatban ott vannak adott pillanatban az állami tisztviselők, a fejlesztésben részt vevő vezetőtársak, valamint a modell megalkotásában, a szolgáltatói stratégia kimunkálásában felelőségteljes segítők, a Homo Regius Tanácsadó Iroda és annak vezetője, a szerzőtárs, Hegedűs Márta. ●

70 éves lett a „tanárúr”

SZÖVEG: SZŐR ADÁM
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

Továbbra is tanít majd a Nemzeti Közsolgálati Egyetemen a nyugdíjba vonuló Gazdag Ferenc professzor. A biztonságpolitika területén végzett több évtizedes munkásságát ma már egy emlékkötet is jelzi, amellyel egykori és jelenlegi kollégái köszöntötték a sokak által csak „tanárúrnak” nevezett oktatót, kutatót. Vele beszélgettünk többek között biztonságpolitikáról, Európáról, Brüsszlelről és magánéletről is.

○ A 70. születésnapjára elkészült emlékkönyvben olyan témákat dolgoztak fel a szerzők, amelyek az életútjához köthetők. Az elmúlt évtizedek ténykedései közül melyeket tartja a legfontosabbaknak?

Gazdag Ferenc: Azt hiszem, szerencsésnek tarthatom magam, hogy pályafutásom során szinte mindig azzal a két dologgal foglalkozhattam, amit kedvelek: kutatással és oktatással. Sőt, ami még fontosabb, a kétfajta tevékenységet sikerült párhuzamosan folytatnom: előbb a Magyar Külügyi Intézetben és az ELTE Bölcsészettudományi Karán, utána pedig a Stratégiai és Védelmi Kutatóintézetben és az NKE elődintézményében, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen. A '90-es évek első felében a Stratégiai és Védelmi Kutatóintézetben például munkatársaimmal együtt az euroatlanti integráció irányába forduló

magyar külpolitika egyik legfontosabb területén sikerült a gyakorlati politikában is jól hasznosítható eredményeket felmutatnunk. Ilyen volt például az, amikor 1993-tól mi tettük közzé a NATO-kézikönyveket több kiadásban. A politikai-katonai szövetség frazeológiájának magyarra fordítása azért is üttörőnek tekinthető, mert később a képzési rendszerben is ezeket a terminusokat használták. De legalább ilyen értékesnek tartom azt is, hogy a geopolitikát sikerült visszahozni a magyar politikai és biztonságpolitikai közbeszédbe és nem utolsósorban az egyetemi képzésbe. A politikának és a földrajznak ugyanis nagyon sok köze van egymáshoz, bárhogyan is nevezzük el magát a diszciplínát. Döntő részben ugyancsak az intézetünkhöz kapcsolódik a biztonsági tanulmányok hazai művelésének beindítása. 1997-ben, majd 2001-ben mi adtuk ki a *Biztonságpolitika* című

kötetet, amelyben magyar nyelven első ízben történt kísérlet a politológia és a hadtudomány határvidékeit érintő diszciplína kontúrjainak megrajzolására. A koppenhágai iskola szektorális biztonságpolitika fogalmának bevezetésével a magyar szakmai közélet a nemzetközi mezőny legkorszerűbb irányzatához illeszkedett. A biztonságpolitika ugyanis ab ovo nemzetközi tudomány, amelyben szükség van a partnerekre ahhoz, hogy a sok közelítés között a lehetőségeket keressük és megtaláljuk. A 2011-ben kiadott *Biztonsági tanulmányok* kötet azóta is a mesterszakos oktatás tankönyve.

○ Az átlagember úgy gondolkodik a tudományról, hogy az annyit ér, amennyit a valós életben lehet használni belőle. Az egyetemen megszerzett tudást hogyan tudják hasznosítani a „valós” életben a végzett hallgatók?

G. F. Akkor „élesedik be”, amit az elméleti oktatás során a hallgatóknak biztonsági tanulmányokból az egyetemi képzésben átadunk, amikor bekerülnek a napi gyakorlati „darálóba”. Nagyon fontos az átadott tudás percepcionális vetülete, más-képp fogalmazva a nemzeti szemüveg használata. Ugyanis ha valaki ezt nem tanulja meg, akkor előbb-utóbb másnak az érdekeit fogja képviselni, és az nem jó. Természetesen csak a módszertan oktatható. Mindig konkrét politikai kontextusban derül ki, hogy mi a nemzeti érdek, és esetről esetre le kell folytatni az elemzést. Örömmel látom, hogy egykori hallgatóink alapvetően jól megállják a helyüket a közigazgatásban, a minisztériumokban és a nemzetközi intézményekben is. Próbáljuk követni pályafutásukat, és jóleső érzés látni a pozitív visszajelzéseket.

○ Ha már a nemzeti szemüvegen keresztül történő látásmód fontosságát említette: vannak-e határai a nemzeti érdekek érvényesítésének egy európai közösségben, amin túl már inkább ártunk, mint használunk saját országunknak?

G. F. Jogilag egy nemzet szuverenitása az állam határáig tart, onnan már egy másik állam szuverenitása kezdődik. A különböző szuverenitásokból adódó eltérő érdekeket harmonizálni, egyeztetni kell, erre valók a nemzetközi szervezetek és a nemzetközi tárgyalások. Azonban sem a NATO-ban, sem az EU-ban nem lehet lapítva képviselni és építeni a nemzeti érdekeket, ehhez szövetségeseket kell keresni. Itt közös játékszabályok vannak, mint egy focimeccsen, és aki nem ismeri a szabályokat, azt lefújja a bíró. De ha egy diplomata nem tudja, miként kell érdekek szerint szövetségeseket keresni, akkor is bajban van. Az európai közösségben ugyanis jelenleg 27 különféle nemzeti érdek jelenik meg, amelyek ráadásul nagyon eltérő képességekkel párosulnak.

○ Talán ezért is vélik egyre többen, hogy az EU kezd mozgás- és döntésképtelenné válni, és meg kell reformálni a működését. Erre talán jó okot szolgáltathat az egyelőre beláthatatlan kimenetelű migránsválság.

G. F. Magyarországnak a nemzeti adottságainál, valamint geopolitikai pozíciójánál fogva föderalistának kellene lennie, mert az állam és a nemzet határai a mi esetünkben nem esnek egybe. De a hosszú távú stratégiai érdekek és a napi politikai kihívások nem minden esetben fedik egymást. Érdemes tehát nem felülről, hanem egy kicsit oldalról, a szakpolitikák irányából megvizsgálni a kérdést. És akkor azt látjuk, hogy a migránsválság jelenségében több, egymástól különböző réteg található. Összemosásuk fogalmi zűrzavart és elhibázott politikai döntéseket eredményez. Nem lehet az általános emberi jogi, a menekültügyi és a schengeni rendszer uniós polgárokra vonatkozó szabad mozgásának ügyeit egy csomagban kezelni. Az jól látható, hogy a migránsok jelentős része az EU-ban tapasztalható jóléti rendszer miatt érkezik ide, nem pedig valami üldözés eredményeként. De amíg a menekülteket humanitárius >>

Gazdag Ferenc

Kedvenc film • *Jiri Menzel: Sörgyári capriccio*
 Kedvenc könyv • *John Man: Attila, a barbár király*
 Kedvenc zene • *Berlioz: Requiem*
 J. S. Bach: *Herz und Mund und Tat und Leben*
 Hobbi • *Tenisz, kertészkedés*

dimenziókban kell kezelünk és fogadnunk, a jóléti rendszereinkre rátelepülni akaró migránsokat csak pontos szelekció szerint szabadna befogadnunk. Érthetetlen, hogy az Európai Unió szinte teljesen figyelmen kívül hagyja a migráció kezelésében hosszú történelmi tapasztalatot szerzett országok gyakorlatát – mint például az USA vagy Ausztrália –, ami pedig elkerülhetővé tenne nagyon sok rossz döntést. De a migránsválság csak egyike az uniót érő kihívásoknak, s egyike az uniós válságtüneteinek.

○ Nem ez az uniós eddigi legnagyobb válsága?

G. F. Egyáltalán nem. A Brexit ügyében szerintem az első nagy melléfogás akkor volt, amikor De Gaulle francia elnök figyelmeztetését, vagyis hogy a briteket nem szabad felvenni az európai közösségbe, félretolták. De Gaulle-nak ugyanis igaza volt a '60-as évek helyzetének elemzésében, amit később igazolt az integráción belüli brit magatartás. Látni kell, hogy a szabadkereskedelem szintjén túllépni nem akaró Nagy-Britannia nem lett részese az integráció egyetlen olyan vívmányának sem, amelyet igazi eredményként emlegetünk. Ilyen az EU szociális szabályozása, ilyen a közös pénz, az euró bevezetése, s ilyen a schengeni rendszer is. Annyit tudunk, hogy ez utóbbi például az egyik döntő elem volt a brit kiválás okai között.

○ Ezek szerint nem is olyan drámai az ő kilépésük?

G. F. Szerintem kifejezetten üdvös, hogy elhagyják az uniót, mert mindig a britek akadályozták meg azt, hogy az EU a

föderáció felé haladjon. De az intézményi rendszer maga is válságjeleket produkál, például nagyon nem szerencsés dolog, hogy az Európai Parlament hatásköre ilyen mértékben megnőtt, hiszen ezzel a pártpolitikai csatározások erősödtek. Az egyes államok belpolitikai rendszeréről folytatott viták pedig még inkább szembefordítják a feleket.

○ Magyar kormánypolitikuskok szokták azt mondani, hogy mi nem adtuk át a szuverenitásunk egy részét az uniónak, hanem ezeket a jogokat közösen gyakoroljuk velük. Ez így helyes megfogalmazás?

G. F. Van, ahol igen, van, ahol nem. A közösen gyakorolt hatáskörök mind államközi egyezmények keretében kerültek Brüsszelbe. A kérdés ott van, hogy az uniós lehetnek-e olyan hatáskörei, amelyeket a tagállamok nem adtak át. A válasz, hogy erre nincs joghatósága, mivel az EU minden joga a tagállamoktól származik. Az is az intézményrendszer egyfajta válságát jelzi, hogy amíg az Európai Bizottság tagjai és vezetői eleinte kifejezetten a nagy államok nagy formátumú politikusai voltak (annak idején De Gaulle elnökkel Walter Hallstein vitázott, Margaret Thatcherrel pedig Jacques Delors), ma már egyre kisebb fajsúlyú országok képviselői töltik be ezeket a pozíciókat. Jean Claude Juncker az EU egyik legkisebb tagállamát, Luxemburgot képviseli.

○ Ez Magyarország számára akár pozitív tendencia is lehet. Milyen esély van arra, hogy egyszer egy magyar politikus kerüljön valamelyik jelentős uniós pozícióba?

G. F. Ezt belátható időn belül nem tartom valószínűnek, de azt látom, hogy az EU intézményrendszerének különböző szintjein jelentős a magyarok száma. Kevesen tudják, de az EU népességének kevesebb mint 2 százalékát adó Magyarország a bizottság intézményeiben mintegy 3 százalékkal van jelen, s összességében az EU különféle szintjein mintegy másfél ezer magyar szakember dolgozik. És ez öröndetes, hiszen a döntés-előkészítésben fontos szerepük van.

○ Sokan nem értik, hogy ha Magyarország alapvetően az uniós pénzekből tud csak igazán fejlődni, akkor mire fel ez a kemény kommunikációs kampány Brüsszel irányába?

G. F. Két teljesen külön dologról van szó, amit nem szabad öszszemosni. A rendszerváltás után Magyarországon jelentős privatizáció zajlott, amelynek keretében a magyar termelői vagyont nagy része az európai államok cégei, vállalatjai kezébe került. Bár sok munkahelyet teremtettek a mai napig, de a profitot értelemszerűen kiviszik az országból, ráadásul jelentős adókedvezményekben is részesültek. A mérleg serpenyőjébe tehát nem csupán az EU-ból érkező összegeket kell betenni. Magyarország az EU tagjaként részesül a strukturális és kohéziós alapokból, amelyek azt a célt hivatottak elérni, hogy az EU fejletlenebb részei felzárkózzanak. Ezt nem mi találtuk ki, nem mi kértük, ez a rendszer működésének egyik fontos eleme.

Vagyis a kérdésben felvetett két ügyet nem szabad összekapcsolni egymással.

○ De miért beszélünk az EU-ról és Brüsszelről harmadik személyben, amikor mi is tagjai vagyunk ennek a rendszernek?

G. F. Ez egy mélyebb elemzést igénylő, társadalom-lélektani probléma. Történelmi hagyományaink miatt a magyar lakosság szereti magát a hatalommal szemben identifikálni. Ehhez az érzéshez fűződnek a dicsőséges szabadságharcaink, a kuruc-labanc, valamint a nemzeti és aulikus arisztokrácia ellentétpárjai is. Azután az – mondjuk így –, hogy olykor kirobban a magyarság igazságérzete. Ez egy olyan társadalmi mentalitás, amely jó lenne, ha fokozatosan enyhülne, de valószínűleg hosszú idő kell hozzá. A kulcs a politikai jogok és felelőségek egymáshoz tartozásában rejlik. A rendszerváltáskor a magyar társadalomra „ráengedték” a demokráciát, és hirtelen minden joghoz hozzáférhettek az emberek anélkül, hogy azokhoz felelőségeket is kapcsoltak volna. Talán ezért is tartunk ott, hogy például az adóelkerülés nálunk szinte a virtus kategóriájába tartozik, míg az USA-ban az egyik legnagyobb bűnnek számít.

○ Személyesebb témákra áttérve: levelezésünk végén mindig úgy írt alá, hogy „tanárúr”. Így, egyben, csupa kisbetűvel. Mondhatni, szokatlan.

G. F. Már nem is emlékszem, hogy ez mióta van így. De biztosan köze van ahhoz, hogy a biztonsági tanulmányok oktatásában, így a tavaly alakult Nemzetközi Tanulmányok Karon is Szenes Zoltánnal mi képviseljük a személyi folytonosságot, lévén mindig itt és az elődintézményekben dolgoztunk. Én az egyik legrégebbi kolléga vagyok, és ezért marad meg mindig, minden levélben a „tanárúr” aláírás.

○ Kollégái szerint odafigyel szinte mindenkire, tanácsokat ad a fiatalabbaknak.

G. F. Azt hiszem, hogy ez némileg a korral is jár, illetve azzal, hogy már nem vagyok senki konkurense, így talán még jobban meg is hallgatnak. Egyedül vagyok akadémiai doktor a karon a nemzetközi és biztonsági tanulmányok területén, ráadásul most már professor emeritusként ténykedem. Mivel több kari oktató karrierjét is módomban volt segíteni, no és továbbra is irányítom néhány doktorandusz munkáját, nem tekintem kivételes helyzetnek, hogy időnként megkérdezik a véleményemet.

○ Rengeteg tapasztalata van, mégsem vállal médiaszereplést. Ennek mi az oka?

G. F. Ez nem így van, tucatnyi televíziós és rádióinterjút adtam az év folyamán. Az azonban köztudott, hogy 1997-ben, amikor az SVKI igazgatójaként dolgoztam, az akkori honvédelmi államtitkár úgymond leparancsolt a képernyőről, mivel a honvédség leépítésével, valamint a védelmi költségvetéssel kapcsolatban volt egy vitánk, amiben végül nekem lett igazam. Nem utasítom el a közszereplést, de úgy vagyok vele, hogy most már jöjjenek

a tehetséges fiatalok, legyenek ők a biztonságpolitikai szakma és az egyetem arcai. Ezért a megkeresések jelentős részében a fiatal kollégákat szoktam ajánlani.

○ Pedig a mai médiában egyre nagyobb hiánycikk a több évtizedes tapasztalattal rendelkező szakember. De talán az egész közéletre igaz ez.

G. F. A sajtóban ma már nagyon visszszorultak azok a műfajok, ahol egy-egy témát jól és alaposan körül lehet járni, akár egyórási beszélgetések keretében is.

Valószínűleg a nézőknek sincs erre igényük és türelmük. Ráadásul én nem szeretném felszámolni a szakmai háttéremet azért, hogy bármikor elérhető szakértővé válhassak a tömegkommunikációban. A híripar nem respektálja az órarendet, s úgy gondolom, hogy a tanároknak elsősorban oktatniuk kell.

○ Mostantól professor emeritusként dolgozik az egyetemen. Mit jelent ez a cím? Mennyit változik az élete?

G. F. Ezt még most nem tudom pontosan. Az látszik, hogy a NETK még a káderfejlesztés elején tart, így például nincs minden tárgynak legalább két oktatója, akik adott esetben tudják helyettesíteni egymást. Most ott tartunk, hogy a több tantárgyban is előadóképes tanárok esetenként a „jolly joker” szerepét játsszák. Eddig én is így dolgoztam. Szerencsére mára sikerült a tárgyaim többségét átadnom, s gyakorlatilag csak a magyar kül- és biztonságpolitika tárgyakat viszem. Az emeritusság egyébként azt jelenti, hogy az illető nyugdíjba megy, de az egyetem úgymond benntartja a rendszerben, és megvan az a jogosítványa, hogy beajánlhat órákat a képzési portfólióba. Azután emeritusként továbbra is részt veszek az olyan egyetemi szakmai bizottságokban, mint a doktori tanács vagy az egyetem habilitációs bizottsága. Áttételesen idetartoznak az olyan elfoglaltságok is, mint a Magyar Akkreditációs Bizottság, amely a felsőoktatás különféle képzési és személyi kérdéseivel foglalkozik.

○ Mivel tölti majd a felszabadult időt?

G. F. Olvasni nagyon szeretek, remélem, mostantól egy kicsit több időm lesz erre. Nyáron már sikerült egy vastag kötetet, Ahmet Davutoglu korábbi török külügyminiszter *Stratégiai mélység* című könyvének átrágni magamat. Az egyik legjobb szakmai írás, amit az utóbbi években olvastam. Régebben nagy sci-fi-rajongó

voltam, ebből is maradt jó néhány kötet az asztalom mellett felhalmozott, olvasásra váró kupacban. Aztán itt van a szellemi karbantartás mellett a fizikai is. Néhány barátommal heti rendszerességgel lemegyünk a tenispályára. Különösen jó ebben a játékban, hogy korosztálytól függetlenül játszható. Ha még ezek után is marad időm, akkor zongorázom. Egyfajta ön-terápiának is tekintem a zenét, s bevallom, hogy amatőrként nem kísérletezem a modern szerzőkkel. Családi örökség a zene, korábban sokáig én is énekeltem egy kórusban. Sajnos a tenor szólamban énekelni, még ha akarnék, sem tudnék már, mert a tanári pálya tönkreteszi a hangmagasságot. Végül, de egyáltalán nem utolsósorban a családomat is említenem kell: nyolc unokám van, igyekszem velük is minél több időt tölteni.

○ Ahogy Önt ismerem, unatkozni biztosan nem fog.

G. F. Ettől magam sem tartok. Részint azért, mert gyakorlatilag ugyanannyi órám van, mint eddig. Ehhez állandó készültség és naprakészség kell. Sok megkeresés érkezik konferenciákra és szemináriumokra való részvételre is, például az elmúlt két hétben egy kaposvári regionális biztonsági és egy budapesti, geopolitikai tárgyú konferencián szerepeltem. A sorban meg kell említenem az egyetemi fejlesztésből fakadó elfoglaltságokat is, ahol a Kutatási Tanács Nemzetközi Kollégiumának vezetőjeként egyrészt a kollégák pályázatainak bírálatával, másrészt pedig a magyar külpolitikára vonatkozó egyetemi kutatások koordinálásával temérdek feladat elé nézünk a következő években is. Remélem, kellő egészségem lesz mindegyikhez. ●

A tudomány világnapja a békéért és a fejlődésért

SZÖVEG: **BENEDEK MARIANN**
FOTÓ: **SZILÁGYI DÉNES**

A tudomány népszerűsítése volt a célja az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) párizsi közgyűlésének, amikor 2001-ben magyar javaslatra a tudomány világnapjának nyilvánította november 10-ét a békéért és a fejlődésért. A nem hivatalos állami ünnep gondolata először 1999-ben merült fel a tudomány világévének budapesti központi konferenciáján.

Tudományos eredmények az emberiség minden életterületén tapasztalhatók. Az egészségügyi tudás növelte a várható élettartamot, sok népbetegségnek megtalálták vagy jelenleg is keresik a gyógymódját. A technológiai fejlesztésekkel és az energiaforrások újszerű hasznosításával sok esetben kiváltották az emberek fáradságos munkáját. Az új kommunikációs és információs technológiák az emberi kapcsolattartás korábban elképzelhetetlen módjait valósították meg. A tudomány fejlődése az emberek számára mindig is a könnyebb és gondtalanabb életet biztosította, de nem elfelejtendő, hogy a technikai újítások rombolják az emberi élethez szükséges környezetet. A természet- és társadalomtudományi kutatások napjainkban egyre kevésbé segítik azok teljesebb megértését, és így a társadalom és tudomány közötti távolság folyamatosan nő. A tudomány világnapja arra hivatott, hogy emlékeztessen a tudomány béke és fejlődés iránti elkötelezettségére, valamint hangsúlyozza a közösséggel szembeni

felelősségteljes használatát. Egyben felhívja a figyelmet a tudomány fontosságára és szorgalmazza a szakadék csökkentését a tudomány és a társadalom között. Ezen a napon világszerte megannyi intézményben tartanak nyílt napot, ismeretterjesztő előadásokkal, kiállításokkal és foglalkozásokkal igyekeznek az érdeklődőket megismertetni a tudomány világával, hangsúlyozni a tudomány békés fejlődésben betöltött szerepét. A tudományos múzeumok speciális túrákkal és programokkal készülnek, az iskolák pedig tudósokat, kutatókat hívnak meg, akik arról beszélgetnek a diákokkal, hogy a tudomány és a technológia hogyan változtatja meg a mindennapi életünket.

A kezdeményezés nem titkolt célja, hogy a tudományterületek kutatóinak összefogásával megoldja napjaink olyan központi problémáit, mint a szegénység, a globalizáció okozta környezetpusztulás, a közegészségügyi és élelmiszer-ellátás. A világnap egyben a szellemi tőke felértékelődésének is a szimbóluma. >>

Kétévente, szintén novemberben rendezik meg a World Science Forum elnevezésű találkozót, amelyen tudományos döntéshozók mellett Nobel-díjas tudósok, nemzeti akadémiák vezetői, kormányfők, állam- és parlamenti elnökök, az Európai Unió és az UNESCO vezető tisztségviselői, valamint a világ legtekintélyesebb tudományos folyóiratainak a munkatársai vesznek részt. Az esemény a Magyar Tudományos Akadémia kezdeményezésére, az UNESCO, a Nemzetközi Tudományos Tanács (ICSU), az Európai Akadémiák Tudományos Tanácsadó Testülete (EASAC), a Tudományok Világakadémiája (TWAS), valamint az Amerikai Társaság a Tudomány Fejlődéséért (AAAS) szervezésében valósul meg. Jelentőségét, egyediségét növeli, hogy egy asztalhoz ülteti a legjelentősebb tudományos szervezeteket, kutatókat, a döntéshozókat és szakértőket. A résztvevők olyan témákat vitatnak meg a világ egyik legnagyobb tudományos fórumán, mint az élhetőbb Föld témaköre, a globális felmelegedés következményei és enyhítésének lehetősége.

Az első világfórumot Magyarországon tartották Tudás és társadalom címmel 2003-ban. A második tanácskozásnak is, akárcsak 2011-ig minden alkalommal, hazánk adott otthont. 2005-ben a meghívott szakértők A tudás, etika és a felelősség kérdéséről cseréltek gondolatot. Két évvel később a tudomány gyors és ellenőrizetlen fejlődésének jelentős és gyakran kedvezőtlen környezeti és társadalmi hatásait vitatták meg a résztvevők. A harmadik világfórumot a Befektetés a tudásba, befektetés a jövőbe jelmonddal rendezték meg, több mint félezer tudós és döntéshozó részvételével. A tanácskozás alkalmával

megalakult az ENSZ égisze alatt működő tudományos testület, amely a gazdasági növekedés és a környezetpusztítás összefüggéseiről végez független elemzéseket. A negyedik, 2009-es találkozó a tudás és jövő témakörét járta körül, s a tanácskozáson a legfontosabb feladatok között a globális klímaváltozás kihívására adandó választ, a fenntartható energiatermelés problémáját, valamint az emberi egészség megtartását említették. A 2011. novemberi világfórum A tudomány átrajzolódó világtérképe címet viselte.

A Tudomány Világfóruma Irányító Testülete 2010-ben, tekintettel az esemény globális jelentőségére, úgy döntött, hogy négyévente egy Európán kívüli helyszínt választ a világtalálkozóknak. Így 2013-ban Rio de Janeiro volt, 2017-ben pedig Jordánia lesz a vendéglátó. Jordánia a legmagasabb szinten támogatja a tudományt, a fórumot pedig arra szeretné felhasználni, hogy a világgal jobban megismertesse az ország lakóinak gondolkodásmódját és kultúráját.

Az UNESCO éppen november 3-án – a magyar tudomány napján – döntött a tudomány világnapjának megünnepléséről. Hazánkban már 1997 óta november 3-án tartják a magyar tudomány napját annak emlékére, hogy 1825-ben Széchenyi István ezen a napon ajánlotta fel birtokainak egyéves jövedelmét a Tudományos Akadémia megalapítására. Azóta minden év novemberében az MTA országos programsorozatát szervez a magyar tudomány ünnepe (MTÜ) címmel. Az eseményfolyam hagyományosan egy központi gondolat köré szerveződik, amely közös szempontként érvényesül a rendezvények

témaválasztásaiban és előadásaiban. A tavalyi MTÜ A tudományok evolúciója: a valós és virtuális világok címet viselte, s a tudományt mint hiteles ismeretszerzést segítő eszköz szerepét kívánta erősíteni. A 2016. évi ünnep mottója: *Oknyomozó tudomány*. Gróf Széchenyi István célkitűzésére emlékezve – figyelemmel a Széchenyi-emlékévre – az idei eseménysorozat egyik kiemelt célja, hogy felhívja a figyelmet a tudományok magyar nyelven való művelésére, valamint a mindennapokban használt szaknyelvi kifejezések közérthetőségének alapvető követelményére. Az oktatás mellett a kutatás, a technológia és tudástranszfer a Nemzeti Közzolgálati Egyetem legfontosabb küldetése. Az egyetem szervezete, feladatrendszere, oktatói-kutatói kapacitásainak kialakítása – többek között – ezen feladatokhoz illeszkedik, így erősítve a tudományos, szellemi központ szerepkörét. Az egyetem olyan korszerű tudásközpont, amely értékes, új tudományos eredményeket felmutató kutatási projekteket indít és integrál, oktatási programját megalapozott, tudományosan kimunkált módszerekre és felismerésekre alapozza. Az NKE mint a Magyar Tudományos Akadémiával és annak bizottságaival, intézeteivel szoros kapcsolatban álló felsőoktatási intézmény fontosnak tartja, hogy minél több programmal vegyen részt a magyar tudomány ünnepe egy hónapon át tartó országos rendezvénysorozatán. Ennek érdekében 2013 óta minden évben ünnepi szenátusi ülést, egyetemi konferenciákat szervez. Idén november 3. és 30. közötti időszakban számos rendezvénnyel kíván megemlékezni a magyar tudomány ünnepéről.

Minden évben kiemelt esemény a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Szenátusának ünnepi ülése, ahol idén összesen 33 elismerést, kitüntetést, továbbá habilitált doktori és a PhD-doktori címeket adtak át. Többek között Dr. Jávor András, a Magyar Kormánytisztviselői Kar elnöke és Dr. Kovács Árpád, a Költségvetési Tanács elnöke tiszteletbeli doktori címet, Dr. Szájer József EP-képviselő, Dr. Szemerényi Réka washingtoni nagykövet és Dr. Felkai László, a Belügyminisztérium államtitkára címzetes egyetemi tanári címet, Dr. Kovács Zoltán területi közigazgatásért felelős államtitkár és Dr. Vukovich Gabriella, a Központi Statisztikai Hivatal elnöke címzetes egyetemi docensi címet vehetett át. Orosz Zoltán altábornagy, a vezérkari főnök helyettese magántanár címet kapott. Dr. Boldizsár Gábor a Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja az NKE Aranyérme kitüntetésben részesült. A habilitált doktorok között köszönhetjük Dr. Koller Boglárkát, a Nemzetközi és Európai Tanulmányok Kar dékánját, Dr. Boros Anita vagyongazdálkodásért felelős helyettes államtitkárt, aki egyben az Államtudományi és Közigazgatási Kar Általános Közigazgatási Jogi Intézet egyetemi docense.

Az idei évi MTÜ alkalmából szervezett egyetemi események között az érdeklődők találhatnak állam-, közigazgatás-, had-, politika-, rendészet- és társadalomtudományi témákat bemutató konferenciákat. A rendezvények egészen november 30-ig várják az egyetem polgárait. A részletes programokról a <http://uni-nke.hu/kutatas/magyar-tudomany-napja/magyar-tudomany-unnepe-2016> oldalon lehet tájékozódni. ●

KITÜNTETETTEK

TISZTELETBELI DOKTOR (DOCTOR HONORIS CAUSA) CÍM

Dr. Jávor András elnök, Magyar Kormánytisztviselői Kar

Dr. Kovács Árpád elnök, Költségvetési Tanács

PROFESSOR EMERITUS CÍM

Prof. Dr. Török Gábor egyetemi tanár, NKE ÁKK

Prof. Dr. Báthy Sándor ny. ezredes

MAGÁNTANÁRI CÍM

Dr. Orosz Zoltán altábornagy, Honvéd Vezérkar főnökhelyettes

CÍMZETES EGYETEMI TANÁRI CÍM

Arnóczky M. Pál ny. mk. ezredes

Dr. Bánfi Ferenc r. vezérőrnagy igazgató, CEPOL

Dr. Felkai László ny. r. vezérőrnagy, Közigazgatási államtitkár, Belügyminisztérium

Dr. Szabó József ny. vezérőrnagy

Dr. Szájer József EP-képviselő

Dr. Szemerényi Réka washingtoni magyar nagykövet

Prof. Dr. Nógrádi György egyetemi tanár, BCE

CÍMZETES EGYETEMI DOCENSI CÍM

Dr. Balogh János r. vezérőrnagy, Készenléti Rendőrség műveleti országos főkapitány-helyettes

Dr. Bathó Ferenc gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkár, Emberi Erőforrások Minisztériuma

Dr. Estók József ny. bv. dandártábornok

Dr. Hankiss Ágnes volt EP-képviselő

Dr. Kovács Zoltán területi közigazgatásért felelős államtitkár, Miniszterelnökség

Dr. Szarka Gábor

Dr. Virág Rudolf főtitkár, Mérnöki Kamara

Dr. Vukovich Gabriella elnök, KSH

Gáspár Mátyás elnök, Teleház Világszövetség

Kun Szabó István vezérőrnagy, miniszteri biztos,

Honvédelmi Minisztérium

Molnár Zsolt ezredes, parancsnok,

MH Ludovika Zászlóalj

Siklósi Péter védelempolitikáért és védelmi tervezésért

felelős helyettes államtitkár, Honvédelmi Minisztérium

NKE GYŰRŰJE

Prof. Dr. Masát András rektor, Andrássy Gyula

Budapesti Német Nyelvű Egyetem

Prof. Dr. Varga Zs. András alkotmánybíró

EGYETEM DÍSZPOLGÁRA CÍM

Dr. Finta József építész, Finta és Társai

Építész Stúdió Kft.

NKE ARANYÉRME

Dr. Boldizsár Gábor dékán, NKE HHK

VISITING SCHOLAR OF THE NATIONAL UNIVERSITY

OF PUBLIC SERVICE

Dr. Brian Cawley ex Director General of Irish Institute of

Public Administration

EGYETEMÉRT EMLÉKÉREM

Lamos Imre dandártábornok, az MH 86. Szolnok

Helikopter Bázis volt parancsnoka

REKTORI KITÜNTETŐ OKLEVÉL

Prof. Dr. Kende György ny. ezredes, Katonai Műszaki

Doktori Iskola vezetője

Szabó Andrea r. százados, évfolyamparancsnok, NKE

RTK

Visi Tibor ezredes, a dékáni hivatal vezetője, NKE HHK

Vaszkóné Fehér Katalin főelőadó, NKE Humán Erőforrás

Iroda

Apácák, traktorosok, rendőrök

SZÖVEG: KISS DÓRA, DR. TÓTH NIKOLETT ÁGNES, BENEDEK MARIANN
FOTÓ: SZILÁGYI DÉNES

A Rendészettudományi Kar jelenlegi campusa az Isteni Szeretet Leányai Kongregáció otthona volt. A nővérek a háború alatti időket a rendházban töltötték, egészen az 1950. évi kitelepítésig. Az egykori kápolnában, az RTK dísztermében, az álmeny-nyezet fölött ma is megtalálhatók az eredeti freskók.

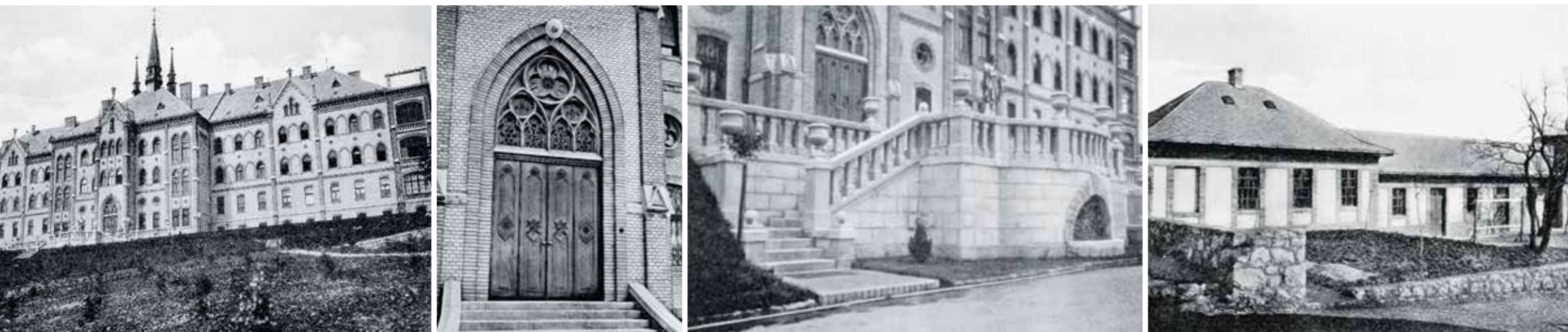
A fogaskerekű Széchenyi-hegyi végállomásánál magasodik egy impozáns, neogótikus épület. Történelme összeköt apácákat, traktorosokat és rendőröket. Az épület, amely Kiss József tervei alapján több mint nyolcvan éve készült, ma még az RTK otthona. A Farkasvölgyi út 12-14. szám alá olyan kanyargós út vezet, mint amilyen kanyargós az épület története, amely a 19. század elejére nyúlik vissza. A fogaskerekű vasút tervezője, Cathry Szaléz Ferenc svájci mérnök

az 1870-es évek táján vette meg a területet, ahova egyszintes villaépületet építtetett. Halála után az örökösök 1903-ban eladták az ingatlant, az új tulajdonosok az osztrák alapítású Isteni Szeretet Leányai Kongregáció apácái voltak. A bécsi székhelyű Isteni Szeretet Leányai Társulatot a szegények, árvák, cselédlányok nevelésére Szent Ágoston regulája szerint Lechner M. Franciska alapította. A rend Magyarországra gróf Andrassy Gyuláné és Gróf Apponyi Györgyné hívására érkezett 1870 decemberében. Az eredetileg üdülőnek és idős,

beteg nővérek otthonának szánt Cathry-villát a kongregáció nevében Morvay M. Valéria főnöknő vásárolta meg. A Szent József-lak – ahogyan a nővérek elnevezték az épületet – és a kert idővel kicsinek bizonyult, így a rend az épületet körülölelő telket is megvásárolta. A 24 hektáros területen önellátásra alkalmas kis gazdaság jött létre. A sertésállomány mellett kecskéket, lovakat és szarvasmarhákat is tartottak. Később gyümölcsöskert és konyhakert is létesült. A tölgyekkel és fenyvesekkel körülölelt domboldalon sétautakat hoztak létre. Később a szomszédos Weis-féle telket is megvásárolta a kongregáció, s a területre hatalmas méretű anyaház és templom épült. A rendház és benne lévő templom alapkövét Csernoch János hercegprímás szentelte meg 1925-ben. Az amerikai testvérek anyagi támogatásával megépült rendház és kápolna tervezője Kiss József volt, az építkezést Petrovác Gyula műépítész, nemzetgyűlési képviselő felügyelte. A szárazon sajtolt téglá és részben faragott műkö gótikus jellegű homlokzatot kölcsönzött a négyszintes építménynek, amely 1927-re készült el, ünnepélyes felszentelését Kohl Medárd püspök végezte. Az épületben háztartási és gazdasági továbbképző internátus is működött, ahol a korabeli újságok szerint a „legjobb magyar háziasszonyokat” nevelték.

Kiss Dóra művészettörténész az Isteni Szeretet Leányai Kongregáció Svábhegyi kolostorában egykoron élt Eglantin, Jácinta és Domitilla nővérekkel készített interjút a MúzeumCafé számára, amely a 2015. évi negyedik, a budapesti tematikus sétákat feldolgozó lapszámban jelent meg, bemutatva Budapest rejtett értékeit.

„Nagyon szép parkunk volt a rendház körül, erdővel, sétányokkal, lugasokkal, nagy gyümölcsössel. Előkelő gróflányok, gyárosok lányai tanultak nálunk háztartást vezetni. Az emeleten voltak a tantermek és a szobáik, lent volt egy konyhájuk egy nagy

Archív képek: Das Provinzialhaus der Kongregation der "Töchter der göttlichen Liebe" in Budapest / Kiss József. - Budapest : Schroll, 1928

ebédlővel” – mondták a nővérek, akik a tanításon kívül egy 24 holdas területet is műveltek. Vetés idején, kora tavasszal mindenki dolgozott. Amikor bő termés volt, a fölösleget levitték a Margit Intézetbe.

Az Árpád-házi Szent Erzsébet háztartási-gazdasági továbbképző és tanfolyam az érettségizett leányoknak kínált változatos tananyagot. Volt zongora, főzés, varrás, gyors- és gépírás, idegennyelv-oktatás, virágkertészeti, gyümölcsstermesztési ismeretek átadása és tehenészet is.

Az internátusban folyó oktatást és a rendi életet maximálisan kiszolgálta az épület mérete és elrendezése. A jobb és bal szárnyon egy-egy zárt verandát alakítottak ki. A magas tetős épület neogót faragású részletekkel, sárga és vörös burkolattal készült, közepén három vörösréz toronnyal. Az épület 72 hálószobával és munkateremmel, két étkezővel és nagy gyűlésteremmel rendelkezett. Az első emeleten voltak a betegszobák, a gyógyszertár, az ápolószoba, a vendégszobák, valamint a házi lelkész szobája. A második és a harmadik emeleten kaptak helyet a lakó- és hálószobák, a munkatermek és a rendház hivatalos helyiségei. A főbejárat az előcsarnokba vezetett, ahonnan mindkét oldalon lépcsőn át lehetett eljutni az üvegfestményekkel díszített templomba. Az épület a kor minden igényének eleget tett, hiszen nemcsak személy-, de teherlift is működött benne, minden szintjén modern fürdőszobák, WC-k álltak rendelkezésre. A templom a világi hívek előtt is nyitva állt. Színes ablaküvegei a magyar szenteket ábrázoltak, a Jézus Szíve főoltáron kívül másik két oltárt – Szeplőtelen fogantatás, Szent József – is kialakítottak. A főbejárattal szemben helyezték el a Jézus Szíve-szobrot. A hatalmas kert a Boldogságos Szűz és a szentek szobrai díszítették. 1926-ban az Isteni Szeretet Leányai Kongregáció teljes egészében felköltözött a rendházba. A megszokott rendi életnek a második

világháború vetett véget, amikor is az itt élő apácák zsidó üldözötteket bújtattak.

A Széchenyi-hegy tetejéről Buda jelentős része látható és ellenőrizhető volt, épp e fontos tulajdonság miatt vetettek szemet a rendházra a szovjet katonák. A nővérek felidéztek: „A szülőkhöz németek voltak. Ott volt a mi hálószobánk is, a németek minden este nagyon szépen énekeltek. Ami a külvilágban történt, az hozzánk nem jutott el, arra nagyon vigyáztak. Csak egy rádió volt a házban, a főnöknő szobájában, aki időközönként tájékoztatta a történésekről a nővéreket. Karácsony éjszakáján jöttek az oroszok, hozták a német sebesülteket, három nővér kötözte a sebeket. Majd a sérülteket teherautókra rakták, mert már a kerítés túloldalához értek az oroszok. Majd a templomot, a kápolnát is elfoglalták, így az ebédlőben tartottuk a szentmisét.”

1944 karácsonyán tehát az oroszok elfoglalták az épületet és a felső emeletről, majd a padlásról azonnal löni kezdték a várost. Mindeközben a földszinten kétszázötven menekült és körülbelül harminc olyan árva gyermek tartózkodott, akiket a Svéd Vöröskereszt helyezett el az apácáknál. A nővéreket és a novíciákat a katonák a felső szintre költöztették. A visszaemlékezések alapján az ott dolgozó orvosnak köszönhetően a fiatal apácánövendékeket az oroszok nem zaklatták, ugyanis a doktor elhitette a katonákkal, hogy az apácáknak meg kell halniuk, ha valaki csorbát ejt erényükön. A megszállás idején a kápolna tornya és keresztje is ledőlt.

„A Gellért-hegyet célozták, onnan akarták kifüstölni a németeket. Föl akarták húzni az ágyút a padlásra, három emeleten át a tetőtérbe. Szerencsére volt egy horvát nővér, aki tudott velük beszélni. Az mondta, hogy itt olyan szűk fordulóknak vannak, hogy az ágyúval nem tudnak megfordulni, még ha minden szép cirádás korlátot összetörnek, akkor sem. Addig győzködték őket, hogy végül nem vitték fel. A ház előtt ástak egy lövészárkot és onnan

lőtték a Gellért-hegyet. S a Jóisten óvott bennünket, néhány kisebb belövést kapott az épület, meg a torony is bedőlt. Persze az ablakok kitortek, fűtés és víz nem volt. Helyi áramfejlesztő működött az épületben, víz híján télen a havat olvasztottuk meg a kádban. Le kellett menni a Svábhegyről a kis kúthoz, onnan hoztuk haza a vizet.”

A világháború vége nem jelentette a rendi élet normalizálódását, ugyanis az épületet egy traktoros iskolával kellett megosztani az Isteni Szeretet Leányainak. A rend sorsa 1950-ben végleg megpecsételődött, amikor a Rákosi-rendszer betiltotta a magyarországi szerzetesrendek működését.

A Farkasvölgyi úti apácákat Máriabesnyőre telepítették, az épületet pedig államosították.

„A háború végeztével a lovakat elvitték a németek, a teheneket, amelyek megmaradtak, levágták és megették az oroszok, úgy-hogy ezt követően kézimunkával kellett megművelni a földet. A Svábhegyről a nővéreket utoljára vitték el, Budapest más zárdáiból már korábban. Egyszer csak megszólalt a nagykolomp. Beszóltak, hogy öltözködnünk kell, egy óra múlva mindenki számára a kapunál lesz névsorolvasás, a tartományfőnöknőtől elkért névsor alapján. Máriabesnyőre vittek minket. Éjfél körül jöttek és három-négy óra körül indultunk. Bezártak bennünket, a ponyvát lehúzták, majdnem megfulladtunk, azt mondták, hogy meg ne próbáljuk fölhúzni. 415-en voltunk ott a lágerban különböző rendekből, mi voltunk az utolsó szállítmány. Egy 90 személyre épített nyaralónál raktak le bennünket ott a folyosón, a ház körül hagytuk a csomagjainkat. Elmentek, nem törődtek vele, hogy mi történik, mi lesz velünk. Azt mondták, hogy nem hagyhatjuk el a házat, volt, aki a tyúkólba került, mert nem volt már máshol helye. Arra készültünk, hogy megyünk Szibériába, ezek a hírek röppentek fel, hogy a szerzetesnőket oda viszik. Az iskolákat, kórházakat, árvaházakat elvették, úgyhogy egyik napról a másikra munka nélkül >>

A felsőfokú közigazgatás története

Pro Publico Bono

SZÖVEG: PODOBNI ISTVÁN
FOTÓ: ÁKK ARCHÍV

Idén szeptemberben az utolsó tanév kezdődött el a Ménesi úton, amely közel negyven éve otthona a felsőfokú közigazgatási szakemberképzésnek. Jövőre már a Ludovika Campus modern környezete várja az oktatókat és a hallgatókat. Ez egy jó alkalom volt a múltidézésre.

maradt a nővérek nagy része. Azt mondták, hogy fölösleges élőlények vagyunk, akik csak pusztítják az ételmezt, de hasznót nem hajtanak” – így emlékeztek vissza a nővérek.

A rendház az Államvédelmi Hatóság tulajdonába került. Az épületben az államvédelmi tiszteket a legmagasabb fokon képző magyar oktatási intézményt rendezték be, amelyet a szovjet Cseka alapítójáról, Dzerzsinszkijről neveztek el. Az iskola egészen 1956-ig működött az apácák egykori épületében. Az oltárt az ávosok lebontották, a freskókat lefestették, a kupolás mennyezet álmennyezetet kapott, az oldalfalak paravánt, a parkban található Jézus Szíve-szobrot és a szenteket ábrázoló szobrokat pedig összetörték.

A forradalom után a Rendőrtiszti Akadémia költözött a falak közé. 1971-ben a rendőrtisztképzést főiskolai szintre emelték. A Rendőrtiszti Főiskola jogutódja, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem jelenleg is használja az épületeket. A hajdani zárda épülete ma az iskolának ad otthont, az egykori kápolna pedig az intézmény díszterme.

A rendházat évekkel ezelőtt felújították, így a homlokzat visszakapta régi szépségét, ám a tető egykori díszei, a sarokerkélyek, valamint a középső torony, amelyek elpusztultak a háborúban, pénz hiányában nem épültek újjá. A lépcsőház bejárati részét szintén felújították, azonban még sok minden helyreállításra

vár – leginkább a kápolna, amely napjainkban kiemelt rendezvényeknek ad otthont. A freskók, falfestmények láthatóvá tételére és restaurálására egyelőre nem került sor; a freskókat álmennyezet fedi, de az oldalfalakat már eltávolították.

A hatalmas parkban található a nővérek sírja. Egyes források szerint a második világháborúban az apácáknak nem volt lehetőségük halottaikat a Farkasréti temetőbe szállítani, így a zárda parkjában helyezték örök nyugalomra rendtársaikat. Más elmélet szerint a sírba nemcsak az apácákat temették, hanem az az orosz katona is itt lelt végső nyughelyre, akit társai lőttek le, amiért megpróbálta védeni az apácákat erőszakos társaitól.

A volt zárda épülete ugyan nem fogad látogatókat, de egyes alkalmakkor – például a kulturális örökség napján – az érdeklődők megcsodálhatják a csodás ősfás parkot és a műemlék-épületeket. S mi lett az apácákkal?

„A dolognak az lett a vége, hogy mindenki megtalálta a helyét, hasznos tagjai lettünk a társadalomnak és igencsak jó munkakerővé váltunk. Később jóindulattal kezelték a nővéreket. Minden nővér valamilyen lakhatóságot talált magának, albérletben vagy a rokonoknál. Negyven évig civil ruhában jártunk, negyven évig nem viselhettük a szerzetesi ruhát, de mindenki eltette magának, hogy aztán újra viselhesse.” ●

AZ ÖNÁLLÓ FELSORFOKÚ KÖZIGAZGATÁSI KÉPZÉS

A hazai közigazgatási szakemberképzés történelmi múltja egészen a 18. századig nyúlik vissza, amikor a jogászképzésben megjelent a politico-cameralis tudományok oktatása. A részben a jogtudományokhoz, részben a közgazdaság-tudományokhoz tartozó képzési terület önálló oktatására az 1874. évi bifurkációs reformmal tettek kísérletet, amikor a közigazgatási szakma különálló felsőoktatási területet nyert az állam- és a jogtudományi tudorság szétválasztásával. Ez a rendszer nem maradt fenn sokáig, a több évtizedes tradíció során az államtudományi terület beolvadt az állam- és jogtudományi karok rendszerébe. A közigazgatási képzés másik hagyománya, a jegyzőképzés is jelen volt a korban, amely bizonyítja a közigazgatás kettős jellegét, az önkormányzati és az államigazgatási területet egyaránt. A múlt század első felében megjelent az egyetemi végzettséget kiegészítő közigazgatási gyakorlati vizsga, amely rendszerezte és tematikus tanfolyami továbbképzéssel egészült ki. 1929-ben megszületett a törvényi elismerés, amelyben a közgazdaság-tudományi oklevelet egyenrangúsították az állam- és jogtudományi oklevéllel, majd az 1934-ben megalakuló József Nádor Gazdasági és Műszaki Egyetem első természetes egyetemi társulásán létrejött az egyetemi doktori és habilitációs jogú közgazdasági-közigazgatási kar.

A második világháború után szovjet befolyás alá került az ország, kiépült a tanácsok rendszere, amely megújult tartalmú államigazgatási szakemberképzést igényelt. Ez a képzési rendszer kétszintűvé épült le. Az egységes jogászképzés megmaradt, mellette pedig a jegyzőképzők jogutódja a Tanácsakadémia lett 1952-ben, ahol a tanácsok helyi szintű államigazgatásának szakembereit, a tanácsai hivatalok vezetőit képezték tovább. A vidéki továbbképzés színhelyei ekkor az Államigazgatási Iskolák, Tanácsiskolák, majd 1963-tól a Tanácsakadémia veszipremi és nyíregyházi intézetei voltak, a budapesti intézmény mellett. A képzési idő kezdetben öt és tíz hónap volt, majd két évre emelkedett. A kormányzat számára egyre nagyobb igény volt a felsőfokú közigazgatási szakemberképzésre, amely igazodik a modern felsőoktatási trendekhez. Így egységes intézményként 1977-ben létrejött az Államigazgatási Főiskola (ÁF).

AZ ÁLLAMIGAZGATÁSI FŐISKOLA

Az ÁF-et az 1977. évi 3. tvr., illetve az ennek végrehajtásáról rendelkező 101/1978 (VI. 14.) MT sz. határozat alapján hozták létre, amely az évtizedre jellemző, a magyar felsőoktatás megújítását célzó reform része volt. A keleti tömb országokban először Magyarországon lépett szintet az önálló közigazgatási felsőoktatás, amikor már nemcsak a tanácsakadémiai

képzésekben, hanem a nyugati típusú, elkülönült felsőfokú intézményben képezték a közigazgatási szakembereket. A kezdeti években három tagozaton, nappalin hároméves, esti vagy levelező tagozaton négyéves volt a graduális képzés. A „rég” Tanácsakadémián végzetek számára lehetőség nyílt a továbbképzésre, így három szemeszter alatt szerezhettek főiskolai diplomát. A másoddiplomás és a levelező képzések a budapesti központ mellett a főiskola vidéki intézeteiben, Veszprémben, Szombathelyen és Nyíregyházán is folytak.

Az államigazgatási főiskola 1978-ban kezdte meg működését. *„Kezdetben a főiskola oktatói jogi karokról, jogtudományi intézetekből, a gyakorlati közigazgatásból, a volt Tanácsakadémiából jöttek. Utánozhatatlan hangulat uralkodott: az új intézményben elkötelezett, elszánt fiatal kutatók kaphattak lehetőséget új tananyagépítésre, tárgyépítésre. Minden lehetőség adott volt a színvonalas szakmai munka folytatására. Ehhez párosult egy rendkívül jó közösség is”* – fejtette ki Dr. György István, aki a megalapítás óta a főiskola és az utódintézmények oktatója. Az oktatók végzettségük szerint 40 százalékban jogászok, 30 százalékban közgazdászok, 30 százalékban pedig pedagógusok, szociológusok vagy más társadalomtudománnyal foglalkozó szakemberek voltak. *„Az elején bebizonyosodott, hogy reális társadalmi igény van az Államigazgatási Főiskola működésére. A kezdeti időszakban is 3–4-szeres túljelentkezés volt, amely a '90-es évekre 14–16-szorosra emelkedett”* – folytatta az ÁKK mesteroktatója. A magyar közigazgatás személyi állományáról elmondható volt, hogy közel 25 százalékban az Államigazgatási Főiskolán szereztek oklevelet. A kollegialitás az intézmény által biztosított továbbképzési rendszerben tovább folytatódott posztgraduális képzésekben, szociálpolitikai, gazdasági és rendszerszervezői szakon. A kezdő tanterv kialakítása a jogászképzésből és a Tanácsakadémiától átemelt tudományok mellett a saját út kiépítésével telt, így az állami működés, az igazgatási feladatok és a jogi eszközrendszer ismeretén kívül mélyreható gazdasági, pénzügyi, települési, szervezési, vezetési ismereteket szerezhettek a hallgatók. Ezek a '80-as évek végére kiegészültek korszerű informatikai oktatással, differenciált nyelvi képzéssel, emellett a tantervbe beépült az intenzív nyári gyakorlat és a szakdolgozat-védelmen alapuló államvizsga. *„Mindig arra törekedtünk Lőrincz Lajos professzorral, hogy megcsináljuk a közigazgatási egyetemet, hogy a jogászképzés mellé az egyetemi »közigazgatás« képzés megvalósuljon”* – ismertette a főiskola nem titkolt célját prof. dr. Máthé Gábor. A nemzetközi trendekben a közigazgatási szakma egy professzionálisan elkülönült, teljesen önálló felsőoktatást hozott létre magának. A '80–90-es években számos koncepciót fejlesztettek ki a főiskolán, ám ezeket végül nem vezették be. Az Államigazgatási Főiskola a jogi karok mellett szoros kapcsolatot ápol más felsőoktatási intézményekkel. Az egyetem-mé fejlődés egyik állomása a Budapesti Egyetemi Szövetség,

amelyet az OM az Állatorvostudományi Egyetem, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem és a Budapesti Műszaki Egyetem kooperációjában hozott létre egyenrangú társulásként. A szövetség célja volt a képzések és továbbképzések összehangolása az átjárhatóság jegyében, közös kutatások és fejlesztések lefolytatása, stratégiák megalkotása. A főiskola a szövetség segítségével csatlakozhatott rá az elsők közt a világhálóra. Az ezredfordulóhoz közeledve megállapítható, hogy a közigazgatás jelentős számú, magasan képzett szakembert igényel, akik megfelelően tudják ellátni a szervező-szolgáltató közigazgatások kihívásait, egyaránt jártasak a jog- és a gazdaságtudományokban. Így az ÁF felsőoktatási reformok keretében fuzionált a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, létrehozva a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemet.

BKÁE – CORVINUS

A Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem 2000. január elsejével kezdte meg működését, amelyhez az Államigazgatási Főiskola önálló karként csatlakozott. Hosszú előkészítő munka után végre elindulhatott az önálló ötéves egyetemi szak. *„Egységes, de elkülönült egyetemi szintű »közigazgatás«-képzést vezettek be a jogászképzés mellé. A két hivatásrend elkülönült, mégis hatással van egymásra. Lezajlott a diplomák egyenértékűsítése, ám más felhasználási és képzési előírásokkal. Az oklevél generalista képzésként a jogi jártasság mellett vezetési, szervezési, gazdasági, menedzsmenti tudást biztosított. 25 évünkbe telt Lőrincz Lajos professzorral, hogy ezt a tervet megcsináljuk”* – fejtette ki Máthé Gábor. A Magyar Akkreditációs Bizottság 2002. július 10-én foglalt állást a tíz féléves egyetemi szintű közigazgatási alapképzési szak

létesítéséről, és az oktatási miniszter 2003. május 1-jével engedélyezte a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemen az egyetemi szakot. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése közigazgatási szakértő volt. 2004. szeptember 1-jén az egyetem nevet váltott: a BKÁE-ből a Szent István Egyetem három karával kiegészülve megalakult a Budapesti Corvinus Egyetem. A közigazgatás oktatása a továbbiakban a Közigazgatás-tudományi Karon folytatódott, ahol a hallgatói és az oktatói tudásáramlást egyaránt biztosította az universitas közösség. A bolognai rendszer 2005-ben kétszintű képzést vezetett be a közigazgatás-oktatás számára, amelyben három év alapképzés után kétéves mesterképzés következett, így biztosítva az egyetemi diplomát. A generalista igazgatásszervező alapképzés kiegészült a nemzetközi igazgatás szakkal, amely a magyar közigazgatási ismeretek mellett a közszolgálat nemzetközi intézményrendszerébe vezette be a hallgatókat. A mesterképzést az alapképzéshez hasonlóan általános közigazgatási, közigazgatási menedzser végzettséget adó képzésként, valamint európai és nemzetközi igazgatási mesterszakként hirdették meg. A mesterképzésen az alapszakon oklevelet szerző hallgatók tovább folytathatták közigazgatási tanulmányaikat, emellett a más egyetemeken alapképzést végzett diplomások számára is megnyílt az út a mesterképzésen keresztül a közszolgálat irányába.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

A Kormány 1278/2010. (XII. 15.) határozata alapján 2012. január 1-jén létrejött az NKE, amelynek előkészítő, tervező, szervező munkálatait a jogelőd egyetem főiskolai tanára és rektorhelyettesi feladatokat ellátó vezetője, prof. dr. Kis Norbert

és csapata végezte. Áldozatos munkájukkal egyesült a három közszolgálati hivatásrend, amikor is egy egyetem égisze alá helyezte a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem katonatiszti, a Rendőrtiszti Főiskola rendészeti és a BCE KIK közigazgatási szakemberképzését. Az új egyetem létrejöttével, vezetésének kinevezésével új távlatok nyíltak meg a közigazgatás-tudomány számára. 2013-tól megkezdődött a Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola működése, ahol a jelentkező kutatók a mesterképzés után PhD-fokozatot szerezhettek. A közigazgatási továbbképzési rendszer átalakult, az egyetemen külön intézetként létrejött a Vezető- és Továbbképzési Intézet. 2016-ban új képzési területet fogadtak el, megjelent az önálló államtudomány a magyar felsőoktatás palettáján. Az államtudományi egyetemmé válás folyamatának részeként a Közigazgatás-tudományi Kar nevet váltott, az év elejétől Államtudományi és Közigazgatási Karként folytatja tudományos munkáját. Az átnevezés során megújult a kar intézményi és képzési struktúrája is. Idén szeptemberben pedig zöld utat kapott a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnál az új államtudományi mesterképzés szak indítása. A tíz féléves, osztatlan, doktori címet adó egyetemi szak első évfolyama 2017 szeptemberében indul, a tervek szerint már az NKE Ludovika Campusán kialakított új oktatási épületben. A képzéssel, amely hetven év után tér vissza a felsőoktatásba, egy teljesen új korszak nyílik meg az állami vezetői, közszolgálati szakemberképzés életében. ●

A KÖZIGAZGATÁS FELLEGVÁRA

A ménési úti campus sokak számára nosztalgikus élményeket elevenít fel, közigazgatási szakemberek számos generációja folytatta itt felsőfokú tanulmányait. Kóhalmy László nyugalmazott oktatásszervező karrierje végigkísérte a Gellért-hegyi közigazgatási felsőoktatást, az Államigazgatási Főiskolától az Államtudományi és Közigazgatási Karig. *„Az egykori úttörőtáborok helyszínét, a Schmidt-villát jelölték ki a döntéshozók a Tanácsakadémia, majd az Államigazgatási Főiskola helyszínéül”* – emlékezett vissza Kóhalmy László. *„A Gellért-hegy adottságai hátráltatták az építkezést, így az első évfolyam 1978-ban költözhetett be az épületbe. Maga a nivódíjat is elnyert, akkor rendkívül korszerű komplexum külön oktatási és kollégiumi épülettel rendelkezett, amely a '80-as évek végén kiegészült uszodával és tornateremmel is. Igazán pezsgő élet volt az épületben, sok fiatal hallgatóval és sok fiatal oktatóval.”* A tudományos élet mellett igazán élénk kulturális élet is folyt itt annak idején, számos koncertet, szakestet és programot rendeztek: Demjén Ferenc, a V Moto-Rock, Charlie, a Republic, az Edda és a KFT mellett többek között Hofi Géza is fellépett a ménési úti épületben

Az adventi várakozás küszöbén

Az advent latin eredetű szó, jelentése: eljövétel. Advent első vasárnapja nemcsak az adventi időszak és a karácsonyi ünnepkör, hanem a keresztény egyházi év kezdetét is jelenti. A katolikus egyház tanításában az advent liturgikus színe a lila, amely egyszerre jelenti a bűnbánatot, a szent fegyelmet és az összeszedettséget is. Az adventi koszorú gyertyái is ezért lilák, illetve hozzájuk csatlakozik még az öröm színeként a rózsaszín is. Ez az ünnep ugyanolyan fontos az egyháznak, mint az államnak, így e téren nem válnak el egymástól. Az advent feladata, hogy felkészítsen minket a karácsony szent ünnepére. November utolsó hetében lépünk be az adventi négyhetes várakozási időszakba, amely kapcsán országsszerte számos vásár és kulturális program várja az érdeklődőket.

Budapesti Adventi és Karácsonyi Vásár a Vörösmarty téren

2016. november 11.–2017. január 1.
Budapest V. kerület, Vörösmarty tér

Magyarország fővárosa évszaktól függetlenül rengeteg lehetőséget kínál; az év bármely szakában számos programmal várja a bel- és külföldi, kikapcsolódni vágyó embereket. Az év egyik legszebb időszaka az adventi várakozás. Ilyenkor az idő már télies hidegbe fordul, talán a hópelyhek is szállingóznak, és hófehérbe borul a

világ. A sötét éjszaka megtelik fényvel: világító díszek fényében úszik a város. Egy téli estén Budapesten sétálgatni önmagában is nagy élmény, de képzeljük csak el, milyen lehet egy nagyszabású, hangulatos vásáron részt venni, ahol ünnepi műsorok, kulturális és gyermekprogramok, kézműves gasztronómiai, valamint iparművészeti termékek várnak. Ezt kínálja az érdeklődők számára a főváros egyik legszebb főtérén, a Vörösmarty téren megrendezésre kerülő, egyedülálló adventi vásár, amely idén hat héten át várja a látogatókat.

Apátság az adventi várakozás ideje alatt karácsonyra hangoldó koncertsorozattal várja az érdeklődőket. A szeretet ünnepére készülődő, zenekedvelő felnőttek és gyermekek számára az ingyenes koncerteket a Bazilikában és a Gobelinteremben tartják.
<http://ziriciapatsag.hu/kulturalis-programok/karacsonyra-hangolo>

Zirci advent, a Zirci Ciszterci Apátság adventi

programsorozata
2016. november 26.–december 18.
Zirc, Rákóczi tér 1.

A ciszterci rend magyarországi központjaként működő Zirci Ciszterci

LUDOVIKA

SZABADEGYETEM

A nagy sikerre való tekintettel a 2016/2017-es tanév során ismét elindult a Ludovika Szabadegyetem, ezúttal tematikában is igazodva a Széchenyi emlékéhez. A tudományos ismeretterjesztő programsorozat továbbra is nyitott az egyetem polgárai és a külső érdeklődők számára, az előadások pedig a megszokott menetben, keddenként 18 órától, a Ludovika Főépület Egyed István termében hallhatók.

Program:

November 22.: Prof. Dr. Halmai Péter: *Hitel és hitelesség. Széchenyi időszerűsége*

November 29.: Prof. Dr. Padányi József: *Vízszabályozás a reformkor óta*

December 6.: Prof. Dr. Kerezsi Klára: *„Mindenki egyenlőn áll a törvény ótalma és súlya alatt” Széchenyi és a büntetőjogi reformmozgalom*

December 13.: Dr. Csorba László: *Széchenyi és a döblingi évek*

Ludovika Szabadegyetem – Legyen nyitott a tudásra!

További információ és regisztráció:
www.uni-nke.hu/szolgáltatások/ludovika-szabadegyetem

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

2017 SZEPTEMBERÉTŐL ÁLLAMTUDOMÁNYI MESTERKÉPZÉS AZ NKE-N!

Osztatlan 5 éves mesterképzés
Doktori címmel járó okleveles szakképzettség
Államilag támogatott nappali és levelező tagozat
Elhelyezkedési lehetőség a közszolgálat bármely területén
Kiváló oktatók és 21. századi tanulási környezet a Ludovika Campuson

Bővebb információ: www.uni-nke.hu

KÖZÖSSÉGI MÉDIA:

facebook.com/uni.nke

instagram.com/uni.nke

youtube.com/nkeuni

twitter.com/uni_nke